

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Bohuslav Ečer – významná osobnost českého i mezinárodního práva a jeho
úloha v rámci Norimberského soudního tribunálu**

Barbora Plesníková

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Bohuslav Ečer – významná osobnost českého i mezinárodního práva a jeho
úloha v rámci Norimberského soudního tribunálu**

Barbora Plesníková

Pracoviště: Katedra právních dějinách

Studijní program: Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí práce: JUDr. et Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Barbora PLESNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **R16M0205P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Bohuslav Ečer – významná osobnost českého i mezinárodního práva a jeho úloha v rámci Norimberského soudního tribunálu**
Zadávající katedra: **Katedra právních dějin**

Zásady pro vypracování

Úvodem bude vymezena problematika tématu diplomové práce. První část bude věnována mládí Bohuslava Ečera, předválečnému období a také Ečerově snaze upozornit vlády dalších států na nebezpečí, která přicházela od nacistického Německa a to jak před i po mnichovské dohodě. Druhá část bude zaměřena na činnost Bohuslava Ečera v emigraci, především ve Velké Británii, včetně jeho působení v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinů i Mezinárodním sdružení právníků. Třetí a zároveň největší část práce bude věnována době Norimberského procesu, případu Karla Hermanna Franka a postavení Bohuslava Ečera u Mezinárodního soudního tribunálu v Norimberku. Poslední část se zaměří na poválečné období, tedy Ečerův život za nového režimu až po jeho smrt a okolnosti, které jí předcházely.

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

EČER, Bohuslav. *Jak jsem je stíhal*. Praha: Naše Vojsko, 1946.
EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. Praha: Orbis, 1946.
EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. V Brně: Zář, 1946.
KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. V Brně: Zář, 1946.
DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: Český lovec nacistů*. Academia, 2019. ISBN 978-80-200-3000-23.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.**
Katedra právních dějin

Datum zadání diplomové práce: **11. března 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

Stanislav Balík

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Stanislav Balík

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. února 2021

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma Bohuslav Ečer – významná osobnost českého i mezinárodního práva a jeho úloha v rámci Norimberského soudního tribunálu vypracovala samostatně a za použití pramenů a literatury v ní uvedených.“

V Plzni, 2021

.....

Barbora Plesníková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. et Mgr. Vendulce Valentové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za ochotu, vstřícnost a její čas, stejně jako za cenné rady a připomínky při tvorbě této diplomové práce. Velký vděk patří celé mé rodině a nejbližším za nesmírnou podporu po celou dobu mého studia, ohromně si toho vážím.

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	1
Úvod.....	1
1. Mládí Bohuslava Ečera a předválečné období.....	4
1.1 Dětství a Bohuslav Ečer jako student.....	4
1.2 Po první světové válce.....	5
2. Život a činnost Bohuslava Ečera před emigrací.....	7
2.1 Před Mnichovskou dohodou.....	7
2.2 Po Mnichovské dohodě/Protektorát Čechy a Morava.....	9
2.3 Po okupaci.....	11
3. Bohuslav Ečer v emigraci.....	13
3.1 Jugoslávie.....	13
3.2 Francie.....	14
3.2.1 Pobřeží.....	14
3.2.2 Paříž.....	15
3.2.3 Marseille.....	17
3.2.4 Nice.....	18
3.3 Komunikace s ČSR během emigrace.....	19
4. Bohuslav Ečer ve Velké Británii.....	20
4.1 Po příletu.....	20
4.2 Myšlenka mezinárodního práva a vedení útočné války v průřezu historie před prací Bohuslava Ečera.....	21
4.2.1 Omezení zbrojení od konce 19. století.....	22
4.2.2 Ženevské a haagské právo.....	22
4.2.3 Odpovědnost v mezinárodním právu.....	24
4.2.4 Vedení války jako mezinárodní zločin po první světové válce.....	24
4.2.5 Za druhé světové války.....	25
4.2.6 Charkovský proces.....	26
4.3 Činnost v rámci LIA.....	28
4.4 Působení Bohuslava Ečera v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců.....	29
4.5 Myšlenka mezinárodního soudu v rámci LIA a KSN.....	33
4.6 Buchenwald.....	34
5. Stíhání válečných zločinců.....	35
5.1 Spolupráce Komise s Američany.....	35
5.2 Stíhání Karla Hermanna Franka.....	36
5.2.1 Kariéra K. H. Franka.....	36
5.2.2 První výslech.....	38
5.2.3 Další výslechy.....	39
5.2.4 Ečer zpět v Československu.....	40
5.2.5 Frankův konec.....	40
5.3 Pátrání po dalších zločincích a jejich stíhání.....	42
5.4 Úřad československého delegáta v Komisi Spojených národů pro stíhání válečných zločinců.....	43
6. Norimberský soudní tribunál a Norimberský proces.....	44
6.1 Příprava Bohuslava Ečera na mezinárodní soud.....	44
6.1.1 Joachim von Ribbentrop.....	45
6.1.2 Wilhelm Keitel.....	47
6.1.3 Hans Heinrich Lammers.....	48
6.1.4 Kurt Dalwege.....	49
6.1.5 Hermann Göring.....	50

6.2 Londýnská konference.....	50
6.2.1 Charta a řád Mezinárodního soudního tribunálu.....	51
6.3 Norimberský proces.....	54
6.3.1 Začátek procesu.....	57
6.3.2 Bohuslav Ečer v Norimberku.....	58
6.3.3 Československý příspěvek k obžalobě.....	59
6.3.3.1 Zločinný plán.....	60
6.3.3.2 Podvodné diplomatické metody Německa vůči Československu.....	61
6.3.3.3 Vpád do Československa.....	62
6.3.3.4 Okupační zločiny.....	63
6.3.4 Československo proti Konstantinu von Neurathovi.....	67
6.3.5 Československo v obžalobě Spojenců.....	70
6.3.6 Některé dokumenty a otázky týkající se ČSR v rámci Norimberského procesu.....	71
6.3.7 Rozsudek.....	74
6.3.8 Československo v rozsudku.....	76
6.3.9 Osud obžalovaných.....	78
6.3.10 Význam a poučení z Norimberského procesu.....	78
7. Bohuslav Ečer po Norimberském procesu.....	81
7.1 Další norimberské procesy.....	81
7.2 Profesní, přednášková a pedagogická činnost.....	81
7.3 Bohuslav Ečer jako uznávaná a slavná osobnost.....	83
7.4 Život za nového režimu.....	85
7.5 Křepelka a spol.....	86
7.6 Smrt Bohuslava Ečera.....	88
Závěr.....	89
Cizojazyčné resumé.....	92
Seznam pramenů a literatury.....	95
Literatura.....	95
Odborné články.....	97
Internetové zdroje.....	97
Jiné zdroje.....	99
Seznam příloh.....	100
Přílohy.....	101

Seznam použitých zkratk

CROWCASS	Central Registry of War Criminals and Security Suspects (Ústřední rejstřík válečných zločinců a osob podezřelých)
ČSNV	Československý národní výbor
ČSR	Československá republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DNSAP	Deutsche nationalsozialistische Arbeiterpartei (Německá nacionálně socialistická strana dělnická)
Gestapo	Geheime Staatspolizei (tajná státní policie)
IMT	International Military Tribunal (Mezinárodní vojenský tribunál)
KSČ	Komunistická strana Československa
KSN	Komise Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinů
LIA	London International Assembly (Mezinárodní sdružení právníků)
Mnichov	Mnichovská dohoda
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Národně socialistická německá dělnická strana)
NSR	Německá spolková republika
OKW	Oberkommando der Wehrmacht (Vrchní velení ozbrojených sil Wehrmachtu)
Protektorát	Protektorát Čechy a Morava
RSHA	Reichssicherheitshauptamt (Hlavní říšský bezpečnostní úřad)
Říše	Třetí říše
SA	Sturmabteilung (Úderné oddíly – paramilitantní organizace)
SD	Sicherheitsdienst (Bezpečnostní služba – zpravodajská služba SS a NSDAP)
SdP	Sudetendeutsche Partei (Sudetoněmecká strana)

SS	Schutzstaffel (Ochranný oddíl – militantní organizace NSDAP)
SSSR	Svaz sovětských socialistických republiku
StB	Státní bezpečnostní
USA	United States of America (Spojené státy americké)

Úvod

Generál prof. JUDr. Bohuslav Ečer je dodnes v podstatě neznámou osobností, která paradoxně byla jednou z těch největších a nejvýznamnějších pro uskutečnění a samotný průběh notoricky známého Norimberského procesu s nacistickými zločinci. Norimberský proces je jednou ze stěžejních událostí pro vývoj mezinárodního práva vůbec. Jde o první proces v historii, při němž byli váleční zločinci potrestáni. Bohužel se ještě dnes zapomíná na toho, kdo se zasloužil svou prací o jeho uskutečnění, na Bohuslava Ečera.

Téma se zaměřením na Bohuslava Ečera a jeho úlohu u Norimberského soudního tribunálu jsem si vybrala právě i z toho důvodu, že se na takto významnou osobnost nejen českého, ale i mezinárodního práva téměř zapomnělo. Celá druhá světová válka a poté i Norimberský proces je pro lidstvo neuvěřitelně důležitým obdobím, ze kterého je třeba si brát příklad, poučit se a nezapomenout. To platí pro celé lidstvo. Češi a Slováci si zároveň mohou připomínat, že právník z naší malé země měl značný vliv na potrestání válečných zločinců a současně tak na rozvoj celého mezinárodního práva.

Bohuslav Ečer byl za svého života velmi plodným autorem. Snažil se rozšiřovat své znalosti a předávat své poznatky i dalším. Věděl, jak je z jeho paměti možné dovodit, že Norimberský proces je klíčovým bodem historie. Jeho publikace jsou právě jedním ze základních zdrojů pro vypracování této diplomové práce. V části o samotném Norimberském procesu byla velkým přínosem, kromě publikace Bohuslava Ečera, kniha od Karla Zajíčka *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Mezi jinými jsem využila knihu od Miroslava Honzika *Povstaňte, soud přichází* nebo publikaci s názvem *Norimberský deník* od vězeňského psychologa v Norimberku Gustava Gilberta. Významným pramenem pro mne byl také článek Ečerovy pravnučky Nadi Trenčanské. Mým původním záměrem pro vypracování práce bylo také získání informací archivní prací. Bohužel, vzhledem k pandemické situaci a opatřením s ní spojenými, to nebylo možné stoprocentně uskutečnit. Badatelný archivů byly po většinu času uzavřené úplně a později po otevření některých z nich se tam bylo možné dostat jen s velkými obtížemi, a to i vzhledem k pozdějšímu uzavření okresu Sokolov, ze

kterého pocházím. I pro archivy je samozřejmě situace velmi těžká a několikrát musely upravit své provozní doby a kalendář návštěv na základě vládních opatření. Do badatelen nebylo možné vpustit velký počet badatelů, jako při klasickém provozu. Proto není archivní práce natolik využita, jak bych chtěla a jak by si práce žádala. Nicméně jsem alespoň pracovala s publikací Michala Dudáše *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*, kde Dudáš hojně užil svou archivní práci nejen v Národním archivu. Prioritou pro mne bylo dostat se především právě do Národního archivu v Praze k fondu *Úřadu československého delegáta v komisi pro stíhání válečných zločinců*, a to především kvůli tomu, že se největší část práce zaměřuje na Ečerovu činnost u Mezinárodního vojenského tribunálu. Nakonec jsem se k fondu dostala alespoň v březnu 2021 a stal se jedním z cenných pramenů této diplomové práce.

Diplomová práce je členěna do sedmi kapitol. Úvodní kapitola se zaměřuje na mládí Bohuslava Ečera a období před druhou světovou válkou. Krátce je popsáno Ečerovo dětství a studentská léta. Stejně tak je vylíčena jeho činnost po první světové válce.

Druhá kapitola je věnována životu před emigrací Bohuslava Ečera. Začíná dobou před Mnichovskou dohodou a snahou upozornit na nacistické nebezpečí. V tom Ečer pokračoval i po uzavření dohody. Snažil se poukázat na nezákonnost a nedodržení Mnichovské dohody. Kapitola je uzavřena krátkým obdobím, které Ečer strávil v Československu po okupaci a jeho následnou emigrací.

Většinu života v emigraci Bohuslava Ečera se věnuje třetí kapitola. Je popsána těžká životní etapa za doby pobytu v Jugoslávii a přesun do Francie. Mimo jiné se zabývám Ečerovou prací v Paříži v Československém národním výboru. Je zde popsán útěk z Paříže a pobyt v Marseille či Nice. V této kapitole také líčím, jak Bohuslav Ečer komunikoval se svými známými v ČSR během emigrace.

Pobyt v emigraci ve Velké Británii je zařazen do samostatné kapitoly. Ta obsahuje část o době po přiletu do Anglie. Pro lepší pochopení významu práce Bohuslava Ečera hovořím o myšlenkách trestání válečných zločinců v průřezu historie. Poté se zaměřuji na Ečerovu práci v rámci Mezinárodního sdružení právníků a Komise Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců.

Pátá kapitola se věnuje stíhání válečných zločinců. Úvodem kapitoly objasňuji vznik spolupráce mezi KSN a Američany. Popisují práci československé

delegace v čele s Ečerem ve Wiesbadenu. Obširněji se zde věnují stíhání Karla Hermanna Franka. Popisují i stíhání některých dalších válečných zločinců, jako byl velitel Terezína Jöckel.

Nejdelší šestá kapitola je věnována Norimberskému procesu. Nejdříve se zaměřují na přípravu Bohuslava Ečera k následnému procesu v Norimberku. Jde o jeho výslechy nacistických zločinců v internačním táboře v Mondorffu, kde se právě snažil získat informace pro vypracování dokumentů k případnému procesu s válečnými zločinci. Dále je zde obsažena Londýnská konference a Charta Mezinárodního soudního tribunálu. V další části se zabývám utvořením tribunálu a začátku procesu. Popisují práci Bohuslava Ečera, kterou přispěl ke stíhání zločinců v Norimberku, tedy zejména československou žalobu. Jsou zmíněny některé otázky a dokumenty, které byly v rámci procesu řešeny a týkaly se Československa. Závěrem kapitoly je shrnut význam a poučení z Norimberského procesu, a to hlavně očima Bohuslava Ečera.

Poslední kapitola se zaměřuje na život Bohuslava Ečera po ukončení Norimberského procesu s hlavními válečnými zločinci. Stručně přibližují Ečerovu práci u dalších procesů v Norimberku. Dále kapitola obsahuje jeho další profesní a pedagogickou činnost. Zde je popsáno Ečerovo působení u Mezinárodního soudního dvora v Haagu či na Masarykově univerzitě v Brně. Pokračují Ečerovým životem za nového režimu až po jeho smrt včetně okolností, které jí předcházely.

Cílem této diplomové práce je podání informací o celém životě takto významné osobnosti práva jako byl Bohuslav Ečer, který se neúnavně pral za potrestání válečných zločinců, které sám také stíhal. Dále je účelem poukázat na jeho silný vliv na podobu Norimberského procesu a vývoj mezinárodního práva vůbec.

1. Mládí Bohuslava Ečera a předválečné období

1.1 Dětství a Bohuslav Ečer jako student

Narodil se 31. července 1893 v Hranicích na Moravě, dnešní okres Přerov v Olomouckém kraji. Jeho otec Robert byl vyučeným obchodníkem, v době narození svého prvorozeného syna Bohuslava pracoval jako úředník na okresním hejtmanství. Bohuslav Ečer pocházel ze skromných poměrů, měl šest sourozenců, a proto nebylo pro jeho otce snadné rodinu uživit. Negativní postoj k Němcům se u něho vyvíjel již od útlého věku. Nerad v práci hovořil německy, a tak používal češtinu. To se nezamlouvalo jeho kolegům a nadřízeným, byl tedy nucen se svou rodinou odejít do Ostravy, kde byl zaměstnán u společnosti Severní dráhy císaře Ferdinanda¹.

Rodina se často vzhledem k charakteru profese Ečera otce stěhovala, v jednu chvíli byli v Olomouci a v druhou zase v Brně. Když bylo Bohuslavu Ečerovi asi 10 let, byli vykázáni z nájemního bytu v Kroměříži, doslova jim bylo vybavení z bytu vyházeno, a tak se ocitli na ulici. Ečer tedy musel již od školního věku rodinu finančně podporovat, pracoval v cihlárně a později jako dělník na velkostatku. Již v tomto věku začal bojovat za spravedlnost, čemuž nakonec zasvětil celý svůj život. Byl organizátorem stávkový pro zlepšení pracovních podmínek dělníků pracujících na velkostatku, i když to nebyl jeho první úspěch, jelikož se mladým dělníkům nepodařilo stávkou dosáhnout kýženého cíle.²

Sám Ečer se označoval za socialistu, na což měly vliv právě zážitky z nelehkého dětství. Zde si dovoluji citovat samotného Bohuslava Ečera při vzpomínce na již zmíněné vypovězení z bytu: *“Tehdy padlo do duše semínko socialismu. Není divu, když jsem viděl na jedné straně žít pány v bezpracném získaném nadbytku, na druhé straně živořit prostý lid v nuzotě nedostatku...těžko potom nebyť socialistou!”*³

Studoval na gymnáziu v Kroměříži, odmaturoval roku 1911, pro svou další cestu si zvolil studium práv ve Vídni. Přednost Vídni před Prahou dal zejména proto, že to bylo finančně výhodnější. Ve Vídni měl příbuzné, mohl tak přespávat

---

1 Severní dráha císaře Ferdinanda je první parní železnicí na území Rakouska, byla založena společností Severní dráha císaře Ferdinanda – KFNB.

2 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbírká životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 10.

3 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 14 – 15.

u nich a i cesta vlakem byla levnější do Vídně než do Prahy. Při studiu si stále potřeboval přivydělávat, pomáhal v cukrovaru a univerzitu studoval v podstatě samostudiem. Do Vídně cestoval pouze na zkoušky. Mimo cukrovar pracoval v organizaci sociální demokracie v Kroměříži. Psal články do *Hlasu lidu*, šlo o sociálně-demokratickou publikaci, a do týdeníku *Československá Morava*, kde mu vyšel ostrý článek o chování německých vojáků u Kroměříže. Údajně měli zneužívat děti ve věku od 12 do 14 let. Přes veškeré úsilí rakousko-uherských státníků i německých důstojníků byli viníci potrestáni. Jde tedy o jeho první úspěch při boji za spravedlnost a sám jej považoval za svoje první potrestání válečných zločinců.

Začátkem první světové války do boje nemusel. Stále psal do kroměřížského týdeníku *Československá Morava*, kde nejčastěji přetiskoval články z neutrálních zemí. Jednalo se o články pro Rakousko nepříznivé a to z italských, švýcarských, ale i maďarského časopisu. Právě maďarský *Az Est* se stavěl k Rakousku velmi negativně, články z něj mohly být otisknuty díky neznalosti maďarštiny cenzora časopisu. Ečer si nechával články přeložit od Slováka dr. Pavla Blaha, poslance Národního shromáždění, to stejné udělal i cenzor. Ečer se několikrát s Blahem domluvil a mohl tak v týdeníku vydávat své originální protirakouské články. To však nezůstalo v utajení moc dlouho. Jednoho dne si porovnali ve Vídni maďarský a český časopis a odhalili tak, že byl cenzor oklamán. V roce 1915 byl díky tomu Bohuslav Ečer nucen za trest narukovat do armády.⁴ To znamenalo přerušování studií ve Vídni. Z války se vrátil v roce 1918, údajně z důvodu zranění.⁵

1.2 Po první světové válce

Po návratu z války pokračoval ve studiu práv, ale již ne ve Vídni, nýbrž v Praze na Právnické fakultě Karlovy Univerzity. Při studiu vykonával praxi u Okresního soudu v Kroměříži. Studium dokončil v listopadu 1920, stal se doktorem práv a přestěhoval se do Brna. O rok později se stal koncipientem a po

---

4 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 17 - 18.

5 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 21.

úspěšném složení advokátních zkoušek si otevřel svou vlastní advokátní kancelář s hlavním zaměřením na trestní právo.⁶

Co se týče politiky, Ečer patřil do levicově směřujícího křídla sociální demokracie a byl tajemníkem Dělnické akademie Brna. Avšak po rozdělení sociální demokracie, díky rozporům mezi pravým a levým křídlem strany, vstoupil do Komunistické strany Československa (dále také jako KSČ). Za tuto stranu byl zvolen do brněnského zastupitelstva. Zpočátku Ečer vizi KSČ věřil, odpovídala jeho přesvědčení, ale jakmile začal vliv Sovětského svazu (dále také jako SSSR) sílit a KSČ se začala čím dál více bolševizovat, začal proti tomu Ečer bojovat. V roce 1925 vystoupil na Brněnském memorandu, které bylo zaměřeno právě proti bolševizaci strany. Skupina kritizující vměšování Sovětů do záležitostí strany se koncentrovala okolo Josefa Bubníka⁷, mimo jiné požadovali řešení sporů demokratickou cestou. Nejdříve byl z KSČ v roce 1925 vyloučen právě Bubník, postupně byli vylučováni i jeho spolupracovníci, kteří založili vlastní Nezávislou komunistickou stranu, kde se angažoval i Ečer. Spolu s vyloučenými spolupracovníky tak založili opozici komunistické strany v roce 1927, ale sám Ečer byl vyloučen až v roce 1928. Členem KSČ byl tedy sedm let.⁸ Jeho opoziční skupina byla v roce 1930 sloučena se sociální demokracií, kam se tedy vrátil. V sociální demokracii odmítl kandidovat do vedení strany a do Poslanecké sněmovny, jelikož upřednostňoval práci v advokátní kanceláři.⁹

Oženil se roku 1922 s Ludmilou Gallovou, s níž měl dvě dcery, starší Naděždu a mladší Jarmilu. Naděžda vystudovala Filozofickou fakultu v Brně, Jarmila následovala svého otce a vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně.¹⁰

Ve třicátých letech vyzoroval vznikající problémy mezi Němci a Čechoslováky v Brně a bylo mu jasné, kam bude Německo směřovat dále, k obsazování území a případně k válce. Ostře se stavěl proti politice Chamberlainova¹¹ appeasementu i slabému přístupu francouzské vlády. Ečer patřil

---

6 NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnické sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6. S. 3.

7 Josef Bubník (1879 - 1957) - bývalý poslanec za sociální demokracii.

8 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 23.

9 Tamtéž, s. 24.

10 Tamtéž, s. 22.

11 Arthur Neville Chamberlain (1869 – 1940) – premiér Velké Británie. Je znám svou politikou formou ústupků směrem k Adolfu Hitlerovi tzv. politika appeasementu.

do spolku Levá fronta upozorňujícího na fašizaci Německa, které označovalo za diktaturu. V Dopzu pronesl protifašistickou řeč. Díky němu vznikla v roce 1935 antifašistická skupina složená z komunistické, sociálně demokratické a národně socialistické strany.¹² Po volbách se na radnici z této skupiny vytvořil antifašistický blok zastupitelů oproti opozičním Němcům. Téhož roku se stal druhým náměstkem starosty města Brna. Je třeba říci, že stále pracoval jako advokát, rozšiřoval své lingvistické znalosti, uměl německy, anglicky, francouzsky i rusky, byl členem tělovýchovné jednoty a dokonce absolvoval pilotní výcvik.¹³

Sovětský svaz v roce 1935 uzavřel obranné dohody s Francií a Československem, a i když Bohuslav Ečer věděl o problémech v SSSR, věřil, že právě ten má velký vliv a moc podpořit protinacistické demokratické směry v Evropě, jelikož SSSR zaujímal velmi jasný záporný postoj proti Hitlerovu nacismu. Stal se předsedou brněnské Společnosti pro hospodářské a kulturní styky se Sovětským svazem. Ve Španělsku v té době probíhala občanská válka. Bohuslav Ečer se snažil podpořit demokratickou stranu, proto založil v Brně Výbor pro pomoc demokratickému Španělsku.¹⁴ Je tedy zcela zjevné, že se nestavěl jen proti německému nacismu, ale celkově proti rozšiřování této ideologie po celém světě.

2. Život a činnost Bohuslava Ečera před emigrací

2.1 Před Mnichovskou dohodou

V roce 1938 se situace ještě více zhoršovala, hrozba v podobě nacistů byla čím dál patrnější. Bohuslav Ečer pořádal akci podporující brannost národa. Bylo jasné, že Němce může zastavit pouze spojení tří velkých mocností, SSSR, Francie a Velké Británie. Sovětský svaz zaujímal jasný postoj. Důležité bylo přesvědčit vlády Francie a Velké Británie, kde právě vládla politika slabého appeasementu a kde nespatořovali v Hitlerově vládě extrémně velké nebezpečí. Ečer proto využil každou nabídnutou možnost k upozornění na stav v Československu. Jednou z

---

12 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sběrka životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 20.

13 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

14 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 25.

prvních šancí byla návštěva anglických družstevníků, odborářů a intelektuálů v Brně. Tam je pozvalo družstvo Vzájemnost Včela. Angličané se o družstvo zajímali a byli pozváni i na radnici, kde byl Bohuslav Ečer vyzván k projevu o názorech Československa na anglickou vládu. Kritizoval nejen vládní politiky v Anglii, ale i misi lorda Runcimana¹⁵, který zjišťoval oprávněnost požadavků Německa.¹⁶ Jeho projev byl úspěšný. Dokázal návštěvou v Brně přesvědčit o záměrech nacistického Německa s Československem a byl proto pozván do Velké Británie, aby se i tamtéž pokusil přesvědčit lid a politiky přímo v Anglii.

Hitler ve své řeči na sjezdu NSDAP vyzýval k boji proti "utlačování" Němců v pohraničí a povzbudil tím henleinovce ještě více. JUDr. Ečer odletěl do Londýna 16. září 1938, tedy týden před mobilizací Československa. V Anglii vystoupil celkem osmkrát, některé promluvy organizovala anglická dělnická strana. Jeho cesta byla financována Vzájemností Včela. První řeč pod heslem "STOP HITLER" Bohuslav Ečer pronesl hned po příjezdu z letiště. Snažili se ji přerušit takzvaní Mosleyovci, což byli angličtí fašisté, ti však byli vyvedeni londýnskými dělníky. Ečer nabádal k ochraně Československa, zastavení Hitlera a věřil, že by tak Velká Británie chránila sebe i své vlastní zájmy. Veřejnost měla o jeho přednášce obrovský zájem, sály byly naplněné do prasknutí, Ečer však uznával, že mu bohužel Chamberlainova vláda odmítala naslouchat, ať už mu věřit ze strachu či z naděje nechtěla, nebo doopravdy slepě důvěřovala Hitlerovým slibům, že se válka a velké obsazování území konat nebudou. Na straně ČSR byla zmíněná dělnická strana Labour party. Ta se snažila o uspořádání dalších projevů Ečera po celé Anglii. Předtím ale proběhla v Československu mobilizace a Ečer byl nucen navrátit se zpět do Brna. Tam se vrátil do zastupitelstva a byla mu svěřena protiletecká obrana města.¹⁷ Těsně před Mnichovskou dohodou Ečer stále doufal, že vlády Francie, Velké Británie a Sovětského svazu budou Československo před Němci bránit.

---

15 Lord Walter Runciman (1870 – 1949) – britský politik a diplomat. Vyslán do ČSR pro nalezení řešení sporu mezi sudetskými Němci a ČSR. Ve své zprávě mluvil o šikaně německého obyvatelstva, které bylo podle něj v právu.

16 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 20.

17 Tamtéž, s. 23.

2.2 Po Mnichovské dohodě/Protektorát Čechy a Morava

Poslední naděje uhasly 29. září 1938, kdy byla signována Mnichovská dohoda. Vojáci připravení bojovat museli z pohraničí bez jakéhokoli boje odejít. Ečer vzpomínal, že to pro ně bylo velmi těžké, a uváděl, že dokonce i plakali.¹⁸ Ečer ani jeho přátelé nechtěli situaci nechat jen tak a snažili se vymyslet, co dál. Tehdejší direktor Lidových novin doktor Jaroslav Císař¹⁹ navrhl, aby byl vypracován písemný a mapový materiál, který měl prokázat, že okupace, uskutečněná na začátku října Němci, nebyla v souladu s Mnichovskou dohodou, ale že si tak Hitler pouze vybuďoval strategické postavení k dalšímu obsazování a započetí války. Pomohl si právě tím, že Československo bylo touto dohodou připraveno o jakoukoli možnost obrany proti Německu. Se zpracováním souhlasil i starosta Brna Ing. Spazier²⁰. Tyto svazky dokumentů nesly název: *Munich Agreement 29th/IX. 1938, and Land Moravia-Silesia (Czechoslovakia) (MěA Brno 2398)* a *The Czech part of Silesia and the neighbouring parts of Moravia and the Munich Agreement*.²¹

Ečer s nashromážděným materiálem odletěl do Londýna, kde na něj již čekal dr. Císař. Jejich úkolem bylo poukázat na jednoznačné porušení Mnichovské dohody Němci, přesvědčit o tom státníky Velké Británie a upozornit je na závazek vůči Československu, že budeme způsobit vést běžný život i po okupaci pohraničí. Kromě přivezeného materiálu byla ještě sepsána tři memoranda: jedno sepsané Bohuslavem Ečerem, druhé Jaroslavem Císařem a třetí Setonem Watsonem²². Byli si v zásadě jisti, že britské politiky přesvědčí, a ti si uvědomí, že Německo si pouze připravilo pozici k vedení války. Ukázali na to, že okupací Sudet byly přerušeny klíčové tratě a Československo bude závislé na pomoci, že nebude schopno situaci zvládnout a vše vyvrcholí pohromou pro celou

---

18 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 24.

19 RNDr. Jaroslav Císař (1894 – 1983) - matematik, astronom, novinář a diplomat. Za první světové války se angažoval v zahraničním odboji. Sloužil v kanadské a americké armádě. V roce 1918 byl členem francouzských legií.

20 Prof. Ing. techn. Rudolf Spazier (1887 – 1963) – vysokoškolský profesor, odborný pracovník československých státních drah. Byl starostou města Brna do roku 1939, kdy mu byl po výslechu na gestapu zakázán vstup do radnice. Vězněn na Špilberku a poté v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald, kde mu byly nabídnuty lepší životní podmínky v případě spolupráce s nacisty, to odmítl. Osvobozen v roce 1945. V roce 1955 odsouzen při vykonstruovaném procesu k 7 létům vězení za velezradu.

21 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

22 Robert William Seton - Watson (1879 – 1951) - historik, podporovatel vzniku samostatného Československa, kritik appeasementu a osobní přítel Edvarda Beneše.

Evropu. Veškerý materiál byl rozeslán všem členům vlády i některým členům parlamentu Velké Británie. Ečer s Císařem přednášeli na univerzitách a poslancům nejen dělnické, ale i konzervativní a liberální strany.²³ Bohužel jejich snaha byla marná. Svazek dokumentů obdržel i Winston Churchill²⁴, s nímž měl mít Ečer schůzku a poreferovat mu o situaci v Československu. K této schůzce již ale nedošlo. Ve druhé londýnské výpravě se konalo několik přednášek Bohuslava Ečera o důsledcích Mnichova, které byly znázorněny velkou mapou, kde bylo jasně vidět cílené oslabení Československa. Jedním místem, kde se přednáška konala, bylo i zasedání opozice Chamberlainovy vlády.²⁵

Česká expedice se však musela vrátit zpět do Brna s nepořízenou, vláda Velké Británie věří Hitlerovi. Vzhledem k neúspěšnosti výpravy čelili Ečer s Císařem kritice. Šlo o tvrzení, že akcí zasáhli do kompetencí ministerstva zahraničních věcí a vlády. Na to Ečer odpovídal, že za jejich výpravu vláda odpovědná nebyla, svou akcí nedělali zahraniční politiku, vystupovali jako členové samosprávy snažící se chránit zájmy nejen města Brna, ale celé republiky. Dále měli neúspěšností naopak poškodit pověst celého státu. Bohuslav Ečer k této kritice podotýkal, že podepsáním Mnichovské dohody nevznikly Československu pouze povinnosti, ale i práva a ta se právě snažili hájit s doktorem Císařem v Londýně. Stejně tak bylo třeba připomenout porušení dohody okupační tzv. pátého pásma²⁶, kdy Němci obsadili také obce, které nespádaly pod území s nadpoloviční většinou německého obyvatelstva, ba dokonce jsou to zóny čistě české.²⁷

Bohuslav Ečer se nemínil smířit s poměry druhé republiky, chtěl, aby byl organizován odboj stejně jako za první světové války, a byl přesvědčen, že druhá válka přijde a Československo se na ni musí přichystat. Dozvěděl se, že se dostal do hledáčku nacistů na základě svých cest do Londýna. Varoval ho nacistický člen brněnské městské rady JUDr. Wolfgang Branczik. Ten se účastnil porady vysoce postavených nacistů v Říši, kde byl doktor Ečer prohlášen za přísluhovače

23 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbírká životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 27.

24 Sir Winston Leonard Spencer-Churchill (1874 – 1965) – britský politik, spisovatel, historik. Za první světové války bojoval v Indii a Egyptě. Od roku 1940 premiér Velké Británie. Je znám svou neústupností vůči nacistům.

25 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 25 – 26.

26 Páté pásmo – okupační pásmo o němž rozhodovala mezinárodní komise. K Třetí říši měla být připojena města s nadpoloviční většinou německého obyvatelstva. Do pátého pásma však byly zařazeny i čistě české oblasti.

27 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 27 – 28.

spojeneckých vlád. Varoval pak Ečera, že právě on má být mezi prvními oběťmi v případě obsazení Brna Němci spolu s páterem Fanfrdlou, prvním náměstkem starosty Brna, který měl ve Svatém Hostýně vlastenecký projev²⁸. Zprvu neměl v plánu emigrovat, pro jistotu si však Bohuslav Ečer nechal vystavit vízum do Jugoslávie, kde měl příbuzné. To platilo šest měsíců, přesně do počátku roku 1939.²⁹

Před začátkem války stihl ještě dvakrát vycestovat do Londýna. Při druhé výpravě v únoru 1939 se setkal s prezidentem Edvardem Benešem³⁰, což byl také cíl jeho cesty. Beneš měl stejný názor jako Bohuslav Ečer, válka již brzy vypukne a to po napadení Polska Německem. Pracovník zahraničního odboje Hubert Ripka³¹ mu předal v Londýně dva dopisy adresované poslancům Jaromíru Nečasovi³² a Ferdinandu Richterovi³³, které jim také doručil. Znění těchto dopisů je zveřejněné v knize Edvarda Beneše - *Šest let v exilu*.³⁴

2.3 Po okupaci

Okupace území ČSR proběhla 15. března 1939. Ečer se o ní dozvěděl ještě večer předtím, kdy mu ostravští přátelé potvrdili obsazení města. Rozhodl se se svou rodinou odjet z Brna především na základě varování Branczika. Odjeli do Lelekovic, kde přespávali u místního pekaře Čížka, a stravovali se u přítele Karla Kotta, skladníka ze Vzájemnosti Včela. Mezitím skutečně německé vojsko prohlíželo jejich byt. Dalším dnem, 16. března 1939, byl vyhlášen Ribbentropem³⁵

28 P. Karel Ignác Fanfrdla. Internetová encyklopedie dějin Brna [online]. [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=24136

29 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 30.

30 Prof. JUDr. PhDr. Edvard Beneš, GBE dr. h. c. Mult. (1884 – 1948) – československý politik, ministr zahraničí do roku 1926, prezident ČSR v letech 1935 – 1948. Za první světové války organizoval odboj tzv. Maffie. Po Mnichovské dohodě odešel do exilu, kde se zasloužil o uznání československé exilové vlády. Po válce věřil v demokratizaci SSSR a KSČ, to však bylo vyvráceno únorem 1948. Poté abdikoval a zanedlouho zemřel.

31 PhDr. Hubert Ripka (1895 – 1958) - politik, novinář, redaktor Lidových novin. Po odchodu do Anglie organizoval československý odboj. Byl státním tajemníkem v ministerstvu zahraničních věcí exilové vlády v Londýně. Poválečný ministr zahraničního obchodu.

32 Jaromír Nečas (1888 – 1945) - politik, národohospodář a publicista, poslanec. Do roku 1938 ministr sociální péče a zástupce Československa v Mezinárodním úřadu práce v Ženevě. Ministr pro hospodářskou obnovu exilové vlády v Londýně.

33 Prof. JUDr. Ferdinand Richter (1885 – 1950) - politik, prezident Zemského soudu, poslanec. Československý legionář za první světové války v Rusku. Za druhé světové války člen odbojové skupiny Obrana národa.

34 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 31.

35 Joachim von Ribbentrop (1893 - 1946) – německý politik a nacistický ministr zahraničí. Nejdříve se živil obchodováním s vínem. Do NSDAP vstoupil ve 30. letech 20. století. Nejdříve

Protektorát Čechy a Morava, o čemž se dozvěděl Bohuslav Ečer to ráno v rádiu. Místo emigrace se však ještě rozhodl vrátit se zpět do Brna. Až po dalších šesti letech se JUDr. Ečer dozvěděl, že bylo napsáno udání o jeho kontaktu s Kottem v Lelekovicích. To se však nedostalo k původnímu adresátu Tuskánymu³⁶, ale jen k jeho tajemníkovi, který si jej přečetl a odeslal do Lelekovic Kottovi. Šlo o jednu z prvních šťastných náhod, které Bohuslava Ečera ušetřily od dopadení nacisty.³⁷

Ečer po návratu do Brna docházel celý týden bez obtíží do práce. Poté se ho snažilo gestapo zastihnout nejdříve v kanceláři, potom v jeho bytě, ale neúspěšně, a pak znovu v kanceláři, když byl Ečer již doma. Právě v kanceláři mu byla zanechána pozvánka k výslechu na týž den ve třináct hodin. Výslech proběhl 29. března 1939 odpoledne. Ve svých pamětech Ečer zmiňuje, že šel na výslech i s myšlenkou, že se nevrátí, oblékl si proto starší a teplejší oblečení.³⁸ K jeho překvapení byl propuštěn. Nacisté se pravděpodobně snažili odhalit jeho sledováním další možné konspiranty proti Hitlerově vládě a Ečerův příslib, že bude dále k dispozici, jim stačil.

Bohuslav Ečer byl však rozhodnut konečně Československo opustit. Na jugoslávském konzulátu v Praze opatřil víza pro celou svou rodinu poté, co mu napsala jugoslávská cestovní společnost, že jsou schopni obstarat mu propustku do Jugoslávie díky jejich konexím u Němců. Gestapo jej stihlo před odjezdem vyslechnout ještě jednou. Měl se údajně zapojit do domácí odbojové činnosti, a to dle výpovědi Františka Holého. Ten StB řekl, že byl Ečer členem skupiny č. 13 přezdívané Moskva patřící k Národní revoluční armádě, dle jeho výpovědi skupinu Moskva Ečer dokonce založil.³⁹

Den před emigrací zachránila tento akt druhá šťastná náhoda. Ečer se měl ve svém bytě setkat se dvěma přáteli kvůli posledním přípravám ohledně způsobu budoucí komunikace, jakmile bude v zahraničí. Na cestě k Ečerovi se přátelé Skaunic a Vacarda zdrželi při rozhovoru se svým známým, když vtom si všimli dvou projíždějících aut gestapa. Pokračovali dále k Ečerovu bytu, kde tato auta

---

byl vyslancem a později i ministrem zahraničí. Dojednával nejdůležitější mezinárodní smlouvy Německa.

36 Hugo Tuskány - člen České ligy proti bolševismu založené na popud K. H. Franka s heslem "zachváti-li tě zahyneš".

37 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 31 – 34.

38 Tamtéž, s. 38.

39 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 37.

hlídkovala, pouze tak přešli na druhý chodník a prošli okolo bytu. O pár ulic dál zavolali JUDr. Ečerovi, že nepřijdou. Ten již o hlídkujícím gestapu věděl a myslel, že do domu vpadne. Gestapo však nejspíše právě čekalo, až bude moci odhalit Ečerovy přátele. Díky tomu tedy mohla rodina Ečerova 4. dubna 1939 protektorát opustit a vydali se do emigrace přes Záhřeb do Bělehradu.⁴⁰

3. Bohuslav Ečer v emigraci

3.1 Jugoslávie

Vzhledem k rychlosti, s jakou Ečerovi odešli z republiky, a s ohledem na to, aby nebyli podezřelí, měli s sebou jen několik zavazadel a žádné cennosti. A tak se v Bělehradě Ečer vrátil do dob svého nelehkého dětství, kdy jeho rodina neměla dostatek peněžních prostředků. V místě, kde přespávali, měli pouze jeden pokoj a dcery spaly na zemi. Bohuslav Ečer stále zůstával v kontaktu se svými blízkými spolupracovníky a českými politiky, v první řadě s prezidentem Edvardem Benešem, kterého Ečer velmi obdivoval a považoval jej za jednu z největších osobností politiky Evropy. Benešovi, který v té době již byl v emigraci ve Velké Británii, ve svých dopisech popisoval počátky druhé republiky i okupace. Ptal se ho, jak má postupovat dále, přiletět za ním do Velké Británie, nebo se vrátit do protektorátu a operovat odtamtud. Ve svých dopisech zmiňoval, že prezidentovo rozhodnutí bude respektovat, ale bude jej považovat za radu, ne příkaz, a ať už se rozhodne prezident jakkoli, Ečer vynaloží veškeré úsilí při spolupráci s Benešem a v odbojové činnosti. Za zmínku také stojí korespondence mezi Ečerem, Zdeňkem Nejedlým⁴¹ a vyslancem Fierlingerem⁴². Tyto dva prosil o zařízení víz do Moskvy. Mezitím dostal odpověď od Edvarda Beneše, měl za ním přijet do Velké Británie. Dalším krokem tedy bylo získání víz do Anglie.

---

40 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 40 - 41.

41 Prof. PhDr. Zdeněk Nejedlý (1878 – 1962) - akademik, historik, estetik, muzikolog. Za druhé republiky emigroval do SSSR, kde se stal členem KSČ. Po druhé světové válce byl členem Fierlingerovy vlády a zastáncem převratu roku 1948.

42 Zdeněk Fierlinger (1891 – 1976) - politik, předseda exilové vlády. Za první světové války člen československého odboje v USA a ve Francii. Vyslanec v Rakousku, Nizozemí apod. Za druhé světové války byl členem zahraničního odboje a velvyslancem v SSSR. Po válce usiloval o úzkou spolupráci sociální demokracie a KSČ. Po roce 1948 se značně podílel na likvidaci sociální demokracie a jejím sloučení s KSČ.

Dopisoval si se Staffordem Cripsem⁴³, který ho zval i s rodinou do Anglie jako své osobní hosty.

Tak přišel zanedlouho na britský konzulát příkaz od britského ministerstva vnitra k vystavení víz na cestu do Anglie. Ečer se vydal na britský konzulát v Bělehradě. Bělehradský úředník ale považoval československý pas za neplatný, protože Československo formálně jako stát neexistovalo. Potřeboval ověření pasů na československém vyslanectví pod německým vedením, jinak víza nevystaví. Ečer se mu pokoušel vysvětlit, že jako emigrant pronásledovaný gestapem nemůže na německé vyslanectví, ale úředník trval na svém. Nezbývalo nic jiného, než doufat v další dávku štěstí a vydat se na bývalé československé vyslanectví vedené teď již Němci. Tam pracoval Čech doktor Bachtík. Ečerovi zařídil ověření pasů s přetiskem německými razítky - německé orlice a hákového kříže. S ověřeným pasem se Ečer vrátil na britský konzulát, kde mu již konzul bez jakéhokoli problému víza vystavil.⁴⁴

Bělehrad rodina opustila 5. července 1939 v přímém spoji Bělehrad-Paříž. V Jugoslávii strávili 3 těžké měsíce, kdy se mimo špatnou finanční situaci a stesku po domově museli vyrovnat ještě s další tíživou informací. Bohuslava Ečera týden po odjezdu přišlo zatknout gestapo. Když ho v bytě nenašli, obrátili ho vzhůru nohama. Po jejich návštěvě měl být byt již téměř k nepoznání.⁴⁵ Cesta do Anglie vedla tedy přes Paříž, kde se rodina chystala zdržet několik dní a nabrat síly před další cestou. To jim ale zmařil vstup Francie do druhé světové války dne 3. září 1939. Místo několika dní či týdnů strávili ve Francii tři roky.

3.2 Francie

3.2.1 Pobřeží

Ihned po příjezdu do hlavního města Francie se Ečer pustil do vyhledávání dalších Čechů žijících ve Francii. Jedním z nich byl vedoucí československé kolonie pan Vunš. Přemluvil Ečerovy, aby se zdrželi na pobřeží La Manche v Normandii u jeho vily, kde si mají odpočinout. Tvrdil, že v Londýně je špatné ovzduší a naopak vzduch u pobřeží prospěje dcerám. Na Anglii je prý času dost a

---

43 Sir Richard Stafford Cripps (1889 – 1952) - britský státník a politik, člen parlamentu, vyslanec v SSSR, iniciátor tzv. Crippsovy mise v Indii. Člen britského parlamentu.

44 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 43 – 49.

45 Tamtéž, s. 51.

mohou tam vyrazit až za několik měsíců. Tuto nabídku Bohuslav Ečer přijal, 14. července odjeli k Vunšově vile a ubytovali se v sousedním hotelu. Bohuslav Ečer na těchto pár měsíců strávených v klidu vzpomínal velmi pozitivně. Krajina se měla podobat té české, jezdili s rodinou na výlety, ale potom právě zde, na pobřeží ve Veules les Roses, 3. září 1939, zastihla Ečera francouzská mobilizace a vstup Francie do druhé světové války. Tímto dnem tedy přestala platit víza do Anglie.⁴⁶

3.2.2 Paříž

Po několika dalších dnech strávených na pobřeží přišel dopis, zda se nechce vrátit do Paříže a pracovat spolu s dalšími českými emigranty v redakci časopisu *Československý odboj*. Ten byl založen velvyslancem v Paříži Štefanem Osuským⁴⁷, který se v roce 1940 stal ministrem exilové vlády. Osuský byl kritizován Edvardem Benešem za řízení zahraniční politiky i vedení odboje.⁴⁸ Bohuslav Ečer však nabídku přijal a vzpomínal na svou práci v časopise velmi kladně. Šlo o jeho první finanční příjem od odchodu z Československa, dostávalo se mu velké volnosti psaní a dle svého přání spravoval mezinárodněprávní sloupek. V půlce října se setkal s Benešem v Paříži. Ten kritizoval vládu Francie, posoudil situaci ve Francii jako špatnou i vzhledem k tomu, že Francouzi poměrně naivně spoléhali na Maginotovu linii⁴⁹, kterou Němci podle nich neměli šanci překročit. Situaci ve Velké Británii naopak posoudil Beneš jako dobrou, tam již byl premiérem obrovský odpůrce Hitlera Winston Churchill.⁵⁰

Dne 17. listopadu 1939 byl v Paříži ustanoven Československý národní výbor (dále jen ČSNV), šlo o prozatímní československou vládu. ČSNV se v roce 1940 ujal časopisu *Československý odboj*. Ve výboru působil i Štefan Osuský, který byl vedoucím zahraničních záležitostí. Pověřil Ečera organizací oddělení pro

---

46 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

47 JUDr. Štefan Osuský (1889 – 1973) - slovenský diplomat, politik. V roce 1918 vedl československé legie v Itálii. Generální tajemník čs. delegace na pařížské mírové konferenci, zástupce ČSR ve Společnosti národů. Ministr exilové vlády až po zbavení všech funkcí pro neshody s Edvardem Benešem.

48 PASTERNAK, Blanka. Štefan Osuský. *Hoover Institution: Hoover Institution Archives*[online]. 2007 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: https://www.hoover.org/sites/default/files/library/docs/stefan_osusky_biography_czech.pdf

49 Maginotova linie – vznikla roku 1928 jako soubor opevnění pro obranu hranic Francie s Itálií a Německem.

50 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 42.

přípravu mírové konference.⁵¹ S tou se tedy kalkulovalo již roku 1940. Ve světě se nepředpokládalo, že válka bude trvat ještě několik let. Byla zde vidět paralela mezi druhou a tou první, kdy Německo vedlo válku s imperialistickým úmyslem. Prohráli ji, a když vedli druhou válku velmi podobně, počítalo se s tím, že prohrají i tu druhou. Ve správě zahraničních věcí ČSNV zřídil Ečer mezinárodně právní oddělení a dále se zabíral přípravou mírové konference. V rámci této přípravy a boje proti nacistům si vytyčil čtyři hlavní cíle:

1. Sbírat materiál o tom, co se stalo s československými konzuláty a vyslanectvími po 15. březnu 1939.
2. Příprava materiálu pro cizí vlády o ilegalitě Mnichova a 15. března 1939.
3. Informovat tisk a rozhlas o Mnichově a 15. březnu 1939 a o jejich mezinárodněprávních důsledcích.
4. Připravit materiál pro mírovou konferenci z hlediska potrestání válečných zločinců, reparací, úpravy hranic, finančního zabezpečení hospodářství, otázky německého obyvatelstva atd.⁵²

Ve výboru se stal jeho kolegou docent Karlovy univerzity dr. Vladimír Vochoč⁵³, konzul z Marseille přeložený do Paříže. I přes prvotní nepříznivé pracovní podmínky připravili zprávu o okupaci a protektorátu z hlediska mezinárodního práva. Výsledkem byla brožura s názvem *Okupace Čech a Moravy a zřízení protektorátu ve světle práva mezinárodního*. Brožura se zachovala pouze v originále, protože její výtisk přerušil útok na Paříž 14. června 1940.⁵⁴ Původně ji plánovali rozšířit o další zločiny nacistů, které by pomohly dokázat, že vedení útočné války je zločinem, a to o zločiny spáchané na Dánsku a

---

51 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 55.

52 Tamtéž, s. 56.

53 JUDr. Vladimír Vochoč (1894 – 1985) - oceněn in memoriam izraelským památníkem obětí holokaustu Jad Vašem jako Spravedlivý mezi národy za svou práci na konzulátu v Marseille, kde vydal pasy mnoha prchajícím Židům. Za komunistického režimu odsouzen na třináct let vězení ve vykonstruovaném procesu. V roce 1960 propuštěn po téměř sedmi letech ve vězení na amnestii.

54 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-09]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

Norsku, ke kterým právě došlo, když byl originál brožury ve výtisku. Od května 1940 se věci daly do pohybu velmi rychle. Útok na Belgii, kapitulace Holandska, Německo obešlo Maginotovu linii a postupně se přibližovalo k Paříži.⁵⁵ První útok na Paříž byl proveden 3. června 1940. O týden později vypověděla Itálie válku Francii.⁵⁶ Bohuslav Ečer stihl z Paříže uprchnout ještě tři dny před dalším útokem na Paříž v noci 11. června 1940 spolu s ostatními českými emigranty díky další šťastné náhodě.

Jeden z prchajících emigrantských vozů neměl řidiče, Bohuslav Ečer se přihlásil, že řídit umí, a tak mohl s rodinou a celým konvojem prchajících z Paříže vyrazit na cestu. Jelo se na jih směrem Orleáns, kde měl žít člověk sympatizující s Československem. Toho však nenalezli a museli pokračovat na cestě dále do Bordeaux, kam se přestěhovalo československé vyslanectví. Tam jim československý legační rada dal výstupní víza z Francie, na britském velvyslanectví dostali víza do Velké Británie, od československých plukovníků pak zase dokumenty pro kontrolu francouzskými četníky i s radou vydat se do Bayonne, odkud se přes moře dostanou do USA. V Bayonne si je vzal pod svá křídla Štěpán Rous, ale ani tam nenašli cestu z Francie ven. Vydali se tak do St. Jean de Luz. Odtud se opět na moře nedostali, rozhodli se tak odjet i s legačním radou a bývalou kolegyní Bohuslava Ečera z *Československého odboje* Miladou Sísovou⁵⁷ do Pyrenejí, kde měli najít útočiště u pana Crassuse, švagra Štěpána Rouse z Bayonne. U pana Crassuse se skrývali několik dní, plánovali případný útěk do Španělska, avšak když se dozvěděli, že město Vichy se stalo v podstatě hlavním městem Francie a docent Vochoč obnovil fungování československého konzulátu v Marseille, rozhodli se pro cestu právě do Vichy.⁵⁸

3.2.3 Marseille

Rodina Ečerových se ale nakonec usadila v Marseille, ten byl pod kolaborantským systémem, tzv. vichistický systém. Ečer nejprve plánoval odejít do USA, kam také získal šestiměsíční víza za jistou úplatu. Nakonec ale padlo

---

55 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 59.

56 Tamtéž, s. 65.

57 Milada Sísová (1897 – 1947) - manželka novináře a člena prvního československého odboje. Redaktorka Národních listů.

58 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 66 – 90.

rozhodnutí zůstat v Marseille. Zde na konci října roku 1940 začal pracovat na československém konzulátu vedeným právě Vladimírem Vochočem a stal se jeho zástupcem. Na konzulátu se zaměřoval na poskytování rad, intervencí u úřadů a ověřování listin pro československé uprchlíky.⁵⁹ V dubnu roku 1941 byl Ečer stále v Marseille, víza do USA přestala platit, Německo postupovalo ve svém tažení dále a napadlo Jugoslávii. Situace v Marseille se zhoršovala, mnoho Čechoslováku přišlo v roce 1940 o cestovní pasy a doklady osobního stavu. Vše vyvrcholilo zákazem činnosti konzulátu vládou ve Vichy.⁶⁰

3.2.4 Nice

Marseille opustili 22. června 1941, v den, kdy Německo zaútočilo na SSSR. S rodinou utekli do Nice, kam byl přemístěn Ústav pro studium mezinárodního práva (*Institut Méditerranéen des Hautes Etudes*). Bohuslav Ečer jej vystudoval a získal tak diplom z oboru mezinárodního práva a diplomatické historie, politické ekonomie a geografie.⁶¹ Z Nice podnikl několik cest do Vichy, kde se snažil s Pétainovou⁶² vládou vyjednat ochranu před Němci pro československé občany ve Francii. Studium ukončil v roce 1942, právě včas, protože hrozilo připojení Nice k Itálii, která už byla pod Mussoliniho⁶³ fašistickým režimem. O pravděpodobnosti připojení Nice k Itálii se dozvěděl od amerického konzulátu. Proto konečně hodlal Bohuslav Ečer opustit Francii a uprchnout do Velké Británie. Již nebylo třeba cestovat až do USA. Ve Velké Británii sídlila československá vláda a Bohuslav Ečer byl odhodlán splnit cíl, který si sám dávno stanovil: potrestat válečné zločince. Poslal dopis vládě, která mu zařídila víza do Anglie pro celou rodinu. S pomocí svých přátel si nechal pro jistotu obnovit i americká víza a získal pak víza do Španělska i Portugalska.⁶⁴ Cesta do Anglie tak vedla přes Španělsko, kam se dostali 3. září 1942, odtud až do Lisabonu v

59 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 46.

60 Tamtéž, s. 48.

61 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbirka životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 36.

62 Maršál Henri Philippe Benoni Omer Joseph Pétain (1856 – 1951) – francouzský voják a politik. Hrdina bitvy u Verdunu v roce 1917. Za druhé světové války kolaboroval s nacisty, když se stal hlavou vichistické Francie.

63 Benito Amilcare Andrea Mussolini (1883 – 1945) – italský fašistický diktátor. Jeden z iniciátorů Mnichovské dohody. V roce 1943 sesazen a po krátkém útěku dopaden a zatčen. V roce 1945 zastřelen.

64 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 118.

Portugalsku, odkud se jim podařilo 6. října téhož roku odletět do anglického Bristolu.

Jak v Marseille, tak i v Nice se čas od času vyskytl kromě lidí hledajících pomoc i agent gestapa. Jednou takový přišel do bytu Milady Sísové a tvrdil, že je redaktor z Prahy jménem Schweizer. Údajně uprchl do Marseille a chce se vrátit zpět do Prahy. Vyptával se, zda má vyřídít nějaké vzkazy do Československa, a zajímal se o docenta Vochoče a JUDr. Ečera. Milada Sísová ho však prohlédla, Schweizer totiž udělal několik chyb, jako když Sísové předložil své doklady. V té době totiž žádný člověk, který cestoval bez povolení, u sebe doklady neměl, kdyby byl náhodou dopaden a poté na základě svých dokladů usvědčen. Takto Ečer a jeho přátelé zjistili, že se o provozu marseilleského konzulátu v protektorátu vědělo a jsou sledováni.⁶⁵

3.3 Komunikace s ČSR během emigrace

Po celou dobu svého dosavadního setrvání v emigraci Bohuslav Ečer komunikoval se svým bývalým koncipientem a přítelem Karlem Křepelkou, který pobýval v protektorátu. Křepelka mu pomáhal i s komunikací s Ečerovou advokátní kanceláří, které tak mohl podávat instrukce. Vše samozřejmě probíhalo pod jistou zástěrkou, jak přesně popsal Křepelka pro reportážní pásmo Edvarda Cenka⁶⁶ s Bohuslavem Ečerem *Jak jsem je stíhal*. Po Ečerově odchodu z Československa Křepelka tvrdil nacistům, že se Ečer zdržuje ve Švýcarsku z důvodu léčby nemoci jeho manželky. Vše bylo uskutečňováno díky Jaroslavu Fialkovi, obuvníkovvi z Curychu, Ečer nejdříve zaslal dopis panu Fialkovi i s datem, kdy ho pravděpodobně obdrží, ten dopis otevřel, připsal něco o momentálním stavu ve Švýcarsku, vložil do nové obálky a pak jej poslal Křepelkovi s označením dopisu z curyšské pošty. Dopisy vždy začínaly spojením "V Curychu, dne..." a to ať už se Ečerovi nacházeli kdekoliv.⁶⁷

Jako důvod nemožnosti Ečerova návratu do protektorátu tak byla uvedena léčba onemocnění jeho ženy. Ečerova manželka ve skutečnosti nemocná nebyla, šlo jen o lest. Křepelka tvrdil nacistům, že Ečer prý má v plánu vrátit se zpět do

---

65 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 112 – 114.

66 Edvard Cenek (1904 – 1976) – spisovatel, redaktor a fotograf.

67 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 109.

své rodné země. Když měl být zabaven Ečerův dům, požadovali nacisté lékařské potvrzení německého lékaře v Curychu o nemoci Ludmily Ečerové. Toto obešel Ečer oznámením, že musí odjet s manželkou ze zdravotních důvodů na Riviéru a zašle prý potvrzení od švédského lékaře, který ale měl ve skutečnosti konzulát v Nice. Tuto skutečnost ovšem Němci netušili, a tak souhlasili.⁶⁸ Karel Křepelka byl několikrát dotazován na Ečerův návrat poněmňelcem Menschikem, ukazoval Menschikovi například dopisy s ujištěními, že se Ečer vrátí za tři měsíce. To dle dalšího dopisu nebylo možné, protože Bohuslav Ečer musel se ženou odjet právě na Riviéru. S pomocí českých úředníků splácel Křepelka dluh váznoucí na domku Ečerových, Menschik tedy nemohl splnit svou hrozbu o dražbě domu.⁶⁹

Dále Křepelka pomáhal se správou Ečerovy advokátní kanceláře. I přes těžké nasazení do dřevoprůmyslu v roce 1943 kancelář udržel v chodu díky součinnosti brněnské advokátní komory.⁷⁰ Jediným advokátem zapsaným v soupisu členů komory, který nepřisahal věrnost Hitlerovi, tak zůstal pouze Bohuslav Ečer. Karel Křepelka byl dokonce několikrát vyslýchán jen za to, že Ečerovo jméno stálo na vývěsní tabulce advokátní kanceláře. To nakonec bylo sňato až v roce 1944. S Karlem Křepelkou touto lší komunikovali od odchodu do Bělehradu až po říjen 1942 před odletem do Anglie z Lisabonu.⁷¹

4. Bohuslav Ečer ve Velké Británii

4.1 Po přeletu

Cesta do Anglie se neobešla bez komplikací. Lety do Anglie byly pravidelně obsazeny měsíc předem i s tím, že každému letu hrozilo sestřelení. Celá rodina chtěla letět společně, proto dostali letenky až na 5. říjen 1942. Po půl hodině letu přišlo pilotům varování o hrozícím sestřelení: *“Zpět - nad mořem špatné počasí.”* Piloti museli letadlo otočit zpět. Druhý let se konal až další den. Museli se vyhnout velkým obloukem na západ k Biskajskému zálivu a kanálu La Manche, kde právě hrozila největší pravděpodobnost sestřelení letadla německou

---

68 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 110.

69 Tamtéž, s. 129.

70 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 50.

71 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 130.

Luftwaffe. Místo běžných dvou hodin se tak tímto způsobem letělo hodin osm. Bohuslav Ečer dorazil do Bristolu 6. října 1942.⁷²

Po přiletu měla rodina menší problémy kvůli německým razítkům v pase, které vyžadoval v Bělehradě úředník britského konzulátu. Na letišti v Bristolu probíhala kontrola dokladů všech cestujících anglickými úředníky. I když Ečer přišel k pultu mezi prvními, nechali si ho s rodinou na konec. Poté ho odvedli do jedné místnosti, rodinu zase do jiné. Křížový výslech probíhal tak, že Ečerovi položili otázku a poté přešli do druhé místnosti za rodinou, aby si informaci ověřili. Šlo o velmi podrobný výslech, ale Bohuslav Ečer popravdě vysvětlil, že právě ta razítka, kvůli nimž ho vyslýchají, původně potřeboval, aby se do Anglie dostal. Prý si to mohou u konzula v Bělehradě ověřit, i když tam pravděpodobně po napadení Jugoslávie již není. Intelligence Service⁷³ vysvětlení doktora Ečera stačilo.⁷⁴

V Anglii probíhaly práce exilové vlády a jiných úřadů, na jejichž práci ale Ečer nahlížel poměrně kriticky.⁷⁵ Po přiletu se setkal s prezidentem Edvardem Benešem. Během konverzace prezidentu popsal svou dosavadní práci o potrestání válečných zločinců a vyjádřil přání v tom dále pokračovat. Ten jej podpořil a souhlasil, aby své vize dále rozšiřoval, a nabídl mu angažování v politice. Ečer to však odmítl s tím, že se chce věnovat právě problematice potrestání válečných zločinců. Velkou oporou mu byl tehdejší ministr spravedlnosti exilové vlády Jaroslav Stránský⁷⁶ a Bohuslav Ečer se stal jeho spolupracovníkem.⁷⁷

4.2 Myšlenka mezinárodního práva a vedení útočné války v průřezu historie před prací Bohuslava Ečera

Předtím než začneme hovořit o práci Bohuslava Ečera ve Velké Británii, která nesporně ovlivnila vývoj mezinárodního práva, je třeba si nastínit dosavadní

---

72 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 123.

73 Secret Intelligence Service – britská tajná služba.

74 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 50.

75 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

76 Prof. JUDr. Jaroslav Stránský (1884 – 1973) - právník, novinář, politik. Za první světové války založil brněnskou pobočku hlavního odbojového orgánu Maffie a zabezpečoval styk se zahraničím. Ministr spravedlnosti exilové vlády. Po válce ministr spravedlnosti a školství. Po únorovém převratu v roce 1948 odešel do exilu.

77 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

historický vývoj formování mezinárodního práva, a to především práva válečného, pohledu mezinárodního práva na válku a zbrojení, válečné zločiny, ale i odpovědnost za porušení mezinárodního práva.

Mezinárodní právo je založeno na suverenitě států. Státní suverenita je nezávislost státní moci na jakékoli jiné moci, a to i v oblasti mezinárodních vztahů, stejně jako ve vnitřních záležitostech. Stát je omezen pouze suverenitou ostatních států, obecným mezinárodním právem a převzatými mezinárodními závazky. Vnější suverenita státu se projevuje tím, že stát má způsobilost k právům a povinnostem dle práva mezinárodního.⁷⁸

4.2.1 Omezení zbrojení od konce 19. století

Mezi cíle haagské konference v roce 1899 patřilo omezení zbrojení a zabezpečení tak trvalého míru. Byla uzavřena Úmluva o pokojném vyřizování mezinárodních sporů, ale omezení zbrojení se dosáhnout nepodařilo. Tato úmluva z let 1899 byla později doplněna na druhé haagské konferenci v roce 1907. Výsledkem těchto konferencí byly tři samostatné dohody, které předpokládaly, že dříve, než se státy uchýlí k ozbrojenému konfliktu, dovolají se dobrých služeb nebo zprostředkování, pokud to okolnosti dovolí.⁷⁹ O odzbrojení se snažila také Versailleská mírová smlouva 1919, a to především o odzbrojení Německa po první světové válce. V letech 1932 -1934 se konala konference Spojených národů se snahou o omezení zbrojení. Šlo například o zákaz chemické a bakteriální války, omezení leteckého zbrojení a podobně.⁸⁰

4.2.2 Ženevské a haagské právo

Z hlediska mezinárodního práva a humanizace práva válečného byl důležitý vznik práva ženevského. Mezi prvními byla uzavřena Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných v polních armádách z roku 1864. Na základě této úmluvy vznikl Červený kříž. Později byla rozšířena další úmluvou, a to v roce 1906. Ta také vyjádřila závazek smluvních států k postihu jednání spáchaných v době

---

78 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-181-6. S. 104.

79 Tamtéž, s. 187.

80 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C. H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 13.

války, která porušila daná pravidla. O přijetí ženevských úmluv se zasloužil autor myšlenky armádní zdravotnické služby Henri Dunant⁸¹. Ženevské právo je považováno za mezinárodní humanitní právo.⁸²

Právo týkající se vedení války a prostředků k ní použitých je nazýváno haagské právo. Na konci 19. a počátku 20. století ještě nebylo vedení války zakázáno. První důležitou historickou událostí pro utvoření válečného práva je již výše zmíněná haagská konference v roce 1899 a poté druhá haagská konference v roce 1907. Kromě již zmíněné úmluvy byly přijaty další zásady a smlouvy týkající se válečného práva. Haagskými konferencemi se začalo mezinárodní právo kodifikovat, i když zatím pouze právo válečné. Samotné vedení války zakázáno nebylo, ale v dílčích úmluvách jsou obsaženy zakázané prostředky, mezi které bylo zařazeno použití otravných plynů, zakázané způsoby vedení války či zásada stejného postavení stran.⁸³

Jakési první propojení humanitárního práva a práva válečného pak představovala právě druhá haagská konference v roce 1907, na jejímž základě byl ustanoven Stálý rozhodčí dvůr v Haagu, jehož zásady položila již úmluva z roku 1899⁸⁴. Ten však neměl závaznou pravomoc a arbitráži se šlo poměrně lehce vyvarovat. Problémem haagských úmluv je klauzule *si omnes*, která v podstatě znamenala, že pravidla těchto úmluv platí pro státy úmluv se účastnících. Jakmile se do války zapojí stát nesmluvní, pak se pravidla již dodržovat nemusí.⁸⁵ Tyto přijaté úmluvy promítaly do zásad vedení války myšlenku lidskosti, což dále rozvíjely deklarace přijaté v meziválečném období. Jednou z nich je Ženevský protokol z roku 1924 zakazující použití chemických a bakteriologických zbraní. I když je nazýván ženevský, jde o součást haagského válečného práva. Meziválečné ženevské úmluvy jako jedny z prvních odmítaly používání klauzule *si omnes*, měly být dodrženy i v případě konfliktu s nesmluvním státem. Ženevská úmluva o

---

81 Jean Henri Dunant (1828 – 1910) - švýcarský, podnikatel, humanista, spoluzakladatel Mezinárodního červeného kříže a první nositel Nobelovy ceny za mír z roku 1901.

82 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 96.

83 ČEPELKA, Čestmír a ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, 840 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-728-9. S. 761.

84 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-181-6. S. 188.

85 ČEPELKA, Čestmír a ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, 840 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-728-9. S. 764.

zacházení s válečnými zajatci z roku 1929 předpokládala stíhání jejího porušení.⁸⁶ Bohužel haagské a ženevské úmluvy nebyly v první světové válce dodržovány.

4.2.3 Odpovědnost v mezinárodním právu

Jak bylo řečeno, mezinárodní právo je založeno na základě suverenity států. Z hlediska odpovědnosti tak mezinárodní právo zná odpovědnost států za protiprávní jednání. Tato odpovědnost vyplývá především z obecného obyčejového mezinárodního práva.⁸⁷ O osobní odpovědnosti začala jako první hovořit Versailleská mírová smlouva z roku 1919, když označila německého císaře Viléma II. a ostatní původce války za osoby odpovědné za její vedení.⁸⁸ Stejně tak přiznávala právo spojeneckým státům soudit tyto osoby.⁸⁹ Přesto bylo potrestání válečných zločinců první světové války naprosto nedostačující. Vilémovi II. byl poskytnut azyl v Nizozemí a ostatní původci války byli potrestáni jen z malé části⁹⁰. Z devíti set jich bylo potrestáno pouhých šest a to ještě nijak přísně.⁹¹ I díky této zkušenosti z první světové války následně Bohuslav Ečer bojoval za prosazení svých názorů i přes počáteční nezdary. Váleční zločinci tentokrát musí být potrestáni.

4.2.4 Vedení války jako mezinárodní zločin po první světové válce

V roce 1918 prezident USA Woodrow Wilson⁹² vydal 14 bodů k zajištění trvalého míru. Předpokládal omezení zbrojení a vytvoření Společnosti národů, která bude mít za úkol, mezi jinými, dodržování mezinárodního práva.⁹³ V paktu

86 ČEPELKA, Čestmír a ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, 840 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-728-9. S. 767.

87 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-181-6. S. 197.

88 ČEPELKA, Čestmír a ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, 840 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-728-9. S. 765.

89 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 469.

90 Tamtéž, s. 469.

91 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 138.

92 Woodrow Wilson (1856 – 1924) – 28. prezident USA. Po svém znovuzvolení došel k závěru, že USA nemůže zůstat nadále neutrálním státem ve válce a v dubnu 1917 navrhl Kongresu vyhlášení války Německu. V lednu 1918 představil svých 14 bodů, kde mimo jiné provolával právo na sebeurčení národů a vznik Společnosti národů k zajištění trvalého míru. Body byly připojeny k Versailleské smlouvě, ale ta však v Senátě neprošla.

93 MAHDAL, Marcel. Pakt o Společnosti národů (28. 4. 1919). *MODERNÍ DĚJINY: Vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky* [online]. [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/pakt-o-spolecnosti-narodu-28-4-1919/>

Společnosti národů ale existovalo ustanovení, jímž se dalo vedení války ospravedlnit: "Nedojde-li v případě konfliktu k jednomyslnému usnesení Rady Společnosti národů, pak si členové vyhrazení právo jednat, jak uznají za vhodné". Tuto mezeru měl vyplnit Ženevský protokol z roku 1924, ten již považoval útočnou válku za mezinárodní zločin. Společnost národů protokol přijala, ale z důvodu odporu Velké Británie nebyl ratifikován a nestal se tak mezinárodním zákonem.⁹⁴ Jako další se pokusil zabránit vedení války Briand-Kelloggův pakt z roku 1928. Zde bylo nařízeno řešit spory pokojným způsobem, smluvní státy se zříkají války jako prostředku řešení svých konfliktů. Vedení války zde sice není výslovně uvedeno jako mezinárodní zločin⁹⁵, nicméně tak minimálně naznačuje, přesto ani tento pakt neurčoval tresty za porušení těchto ustanovení.⁹⁶

4.2.5 Za druhé světové války

Spojenci za dob druhé světové války souhlasili, že se chyba první světové války nemůže opakovat a že váleční zločinci budou potrestáni. V lednu 1942 přijaly spojenecké vlády Svatojakubskou deklaraci (také známou jako Mezispojenecká). Ta provolávala potrestání všech odpovědných za válečné zločiny a počítala i se soudním procesem. Na ni navázala Moskevská deklarace z listopadu 1943, také zvaná jako Deklarace o ukrutnostech⁹⁷, přijatá Sovětským svazem, Spojenými státy americkými a Velkou Británií. Podle ní mají být váleční zločinci souzeni a trestáni na území, kde své zločiny spáchali, a to dle právních řádů těchto území.⁹⁸ Ečer uváděl, že on sám o potrestání válečných zločinců začal přemýšlet ihned po přijetí Mnichovské dohody. Ještě v Brně shromáždil se svým týmem důkazy, které poukazovaly na to, že Hitler Mnichovskou dohodu porušil. Svou činnost Ečer nepozastavil ani na Ústavu pro studium mezinárodního práva v Nice, kde předkládal své zprávy o okupaci Československa. V roce 1942 prezident Beneš prohlásil, že za zločiny spáchané v Československu ponosou

---

94 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 143.

95 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 471.

96 Briand-Kelloggův pakt: svět bez válek ,nebo jen naivní představa? *SECURITY magazin* [online]. [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/historie/briandkellogguv-pakt-svet-bez-valek-nebo-jen-naivni-predstava-1404061226.html>

97 POTOČNÝ, Miroslav. *Mezinárodní právo veřejné: zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: C.H. Beck, 1999. xx, 323 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-188-1. S. 295.

98 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 470.

osobní odpovědnost jak Adolf Hitler, tak i členové jeho vlády, vojenští vůdci i členové okupačního aparátu.⁹⁹

I po přijetí Svatojakubské a Moskevské deklarace ještě nebylo jasné, zda budou zločinci trestáni u mezinárodního soudu. Proti tomu se nejvíce stavěla britská vláda, která se bála průtahů řízení a poskytnutí prostoru pro propagandu nacistické politiky. Američané zaujímali opačný postoj. Prezident Harry Truman¹⁰⁰ pověřil soudce Nejvyššího soudu Roberta Jacksona¹⁰¹ k vypracování zprávy o případném procesu. Jackson se jasně vyjádřil pro trestání válečných zločinců u soudu. S tím jako první souhlasila vláda SSSR, Francie a později se k tomuto stanovisku přidala i Velká Británie. Následně pak byla přijata *Dohoda o stíhání a potrestání hlavních válečných zločinců evropských zemí Osy*, k té byl připojen i Statut Mezinárodního soudního tribunálu v Norimberku.¹⁰² Tak mohl první proces s válečnými zločinci začít. Než se k němu dostaneme, vylíčíme si, jak se Bohuslav Ečer zasloužil o potrestání válečných zločinců v Norimberku, včetně toho, za jaké zločiny byli souzeni, a jeho přičinění na vytvoření Mezinárodního soudního tribunálu.

4.2.6 Charkovský proces

Bohuslav Ečer svou největší inspiraci, jak potrestat válečné zločince, získal studiem takzvaného Charkovského procesu. Šlo o první proces, v němž byli němečtí nacisté trestáni. Němci v Charkově používali k zabíjení také plynové komory. Bohuslavu Ečerovi o tomto případě vyšla brožura v Anglii pod názvem *“The lessons of the Kharkov trial by dr B. Etcher. Foreword by D. N. Pritt, K. C., M. P. A. Russia today pamphlet - 1943”* (v překladu *“Poučení z Charkovského procesu, napsal dr B. Ečer; předmluva D. N. Pritta, člena britské poslanecké*

---

99 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knížnice politické výchovy; sv. 2. S. 12.

100 Harry S. Truman (1884 – 1972) – bývalý soudce a senátor, 33. prezident USA. Nastoupil do funkce po Franklinu Rosseveltovi. Byl to právě Truman, kdo odsouhlasil použití atomové bomby na Japonko, konkrétně Hirošimu a Nagasaki. Po druhé světové válce vyjádřil svůj postoj k SSSR Trumanovou doktrínou na podporu Turecka a Řecka, na které si SSSR dělalo nárok. Na základě doktríny byl pak přijat Marshallův plán k nastartování ekonomiky poválečné západní Evropy.

101 Robert Houghwout Jackson (1892 – 1954) – byl jmenován soudcem Nejvyššího soudu USA prezidentem Rooseveltem. Podílel se právně na utvoření plánu tzv. New deal na zlepšení ekonomiky USA. V době norimberských procesů byl hlavním žalobcem za USA.

102 ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní humanitární právo*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7. S. 470.

sněmovny - brožura společnosti *Dnešní Rusko*. ”).¹⁰³ Obžalovaní byli celkem čtyři, mezi nimi i jeden sovětský zrádce. Němcem byl velitel zajateckých táborů, další byl příslušník policie a poslední člen sonderkommanda provádějícího popravu.¹⁰⁴ Šlo o vrahy, kteří se nebránili žádnému způsobu zabíjení, včetně toho otravným plynem. Proces byl zahájen 15. prosince 1943 a trval pouhé tři dny. Tresty byly řešeny tak, že odsouzení byli oběšeni ihned po vynesení rozsudku v místě spáchání svých zločinů a podle právního řádu země, kde zločiny spáchali po vzoru Moskevské deklarace. Soud se skládal ze sovětských soudců, vinu prokazoval sovětský vojenský žalobce, příbuzní a přátelé obětí byli přizváni jako posluchači. Právě v tomto procesu byla prokázána osobní a trestní odpovědnost Adolfa Hitlera, vrchních představitelů nacistického Německa Himmlera¹⁰⁵ a Kaltenbrunnera¹⁰⁶. Ti podle svědků a obžalovaných dali přímý rozkaz, aby sovětské obyvatelé byli zlikvidováni otravným plynem, pokud jich nepůjde využít na práce v Německu. Jeden z obžalovaných označil za válečného zločince nacistu Rosenberga¹⁰⁷. Poslední z obžalovaných i přímo označil německou vládu jako původce myšlenky vyhubení Sovětů. Žalobce dokazoval i porušení mezinárodního práva, a to zásady přijaté na haagské konferenci z roku 1907 a porušení Ženevské úmluvy z roku 1929. Musíme mít na paměti, že v době Charkovského procesu ještě stále mezinárodní právo neznalo tresty za válečné zločiny, a přesto se zde dostalo spravedlnosti a zločinci byli potrestáni. Byli oběšeni na hlavním náměstí v Charkově.¹⁰⁸ Podle Ečera tak šlo o zločiny národa, nikoliv jednotlivců. Stejně tak nemá jít o válečné zločiny podle mezinárodního práva, tedy zločiny, které přicházejí s válkou a s ní i zmizí, ale jde o zločiny existující před válkou a budou existovat i po válce. Dále vycházel z toho, že k dosažení potrestání co největšího

---

103 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 155.

104 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 50.

105 Heinrich Himmler (1900 – 1945) – říšský vůdce SS, gestapa, zbraní SS Waffen-SS, ministr vnitra a mozek hromadného vyvražďování Židů. Obecně považován za druhého muže Třetí říše hned po Adolfu Hitlerovi. Po válce spáchal sebevraždu v britském zajetí.

106 Ernst Kaltenbrunner (1903 – 1946) – velitel úřadu RSHA, který pod sebou koncentroval gestapo, bezpečnostní i kriminální policii Třetí říše. Podílel se na konečném řešení židovské otázky. Osobně mohl za zvýšení počtu trestních stíhání homosexuálů. V Norimberském procesu byl odsouzen k trestu smrti.

107 Alfred Ernst Rosenberg (1893 – 1946) – říšský ministr pro okupované východní území, tvůrce rasové nadřazenosti. V Norimberském procesu odsouzen k trestu smrti.

108 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 50.

počtu válečných zločinců je třeba spolupráce mezinárodního práva s právem národním.¹⁰⁹

4.3 Činnost v rámci LIA

London International Assembly (dále jen LIA), česky Mezinárodní sdružení právníků, vznikla v roce 1941. Jde o společnost složenou z právníků mnoha států světa. Ti však nepůsobili ve společnosti jako delegáti svých zemí, ale naopak vystupovali sami za sebe. LIA měla za úkol přípravu pojetí potrestání válečných zločinců v mezinárodním měřítku. Bohuslav Ečer se stal členem komise LIA pro válečné zločiny ihned po příjezdu do Anglie v říjnu roku 1942.¹¹⁰

Své první memorandum přednesl 10. října 1942. Vyjadřovalo myšlenku potrestání lidí odpovědných za rozpoutání války obsazením Československa a Polska. Měl to být konkrétně Hitler, Třetí říše a jejich spoluviníci. Druhé memorandum předložil v březnu 1943 pod názvem *“Rozkaz nadřízeného a němečtí váleční zločinci”*. Zde označil organizaci NSDAP, SS, SA a gestapo za zločinné, poukázal na dobrovolnost vstupu do těchto organizací, a proto požadoval, aby bylo přijato usnesení, které by neuznávalo obhajobu zločinců tvrzením, že pouze plnili rozkaz svých nadřízených. Návrh byl přijat. Dalším úspěchem bylo přijetí návrhu pod názvem *“Trestní odpovědnost hlav států OSY”*. Podle tohoto návrhu mají být osobně a trestně odpovědní hlavy států OSY, které at’ už samy nařídily nebo “pouze” připouštěly páchání válečných zločinů na spojeneckých územích. Souzeny a trestány mají být soudem, ne politickým sborem.¹¹¹

Na dalším návrhu spolupracoval s dr. Václavem Benešem a Angličanem Lateyem. Považovali dosavadní definici válečného zločinu mezinárodním právem za nedostačující. Válečným zločinem mají být zločiny spáchané přípravou a rozpoutáním druhé světové války, porušením válečných zvyků a zákonů, zločiny spáchané v souvislosti se zotročováním a vyhubením cizích ras a národů. Opět byl tento návrh přijat. Posledním návrhem v rámci LIA Bohuslav Ečer požadoval provolání útočné války za zločin s odpovědností nejen států, ale i jejich vůdců, a

---

109 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946, s. 157.

110 Tamtéž, s. 148.

111 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knižnice politické výchovy; sv. 2. S. 22 – 25.

jejich trestem má být smrt. I tyto závěry přijala LIA na svých příštích plenárních schůzích.¹¹²

4.4 Působení Bohuslava Ečera v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců

Úmysl vytvořit Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinů (dále také jako KSN) byl vyhlášen 7. října 1942 z rozhodnutí Velké Británie a USA. Její ustanovení přišlo až o rok později, a to 20. října 1943 na diplomatickém zasedání ministerstva zahraničí Velké Británie za účasti 15 států včetně Československa.¹¹³ Vládou Československa byl jako mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr do KSN poslán Bohuslav Ečer. Byl dokonce zástupci jmenován vedoucím právního výboru. Na jmenování JUDr. Ečera do KSN se značně podílel prezident Edvard Beneš a ministr spravedlnosti Jaroslav Stránský. Asistentem se Ečerovi stal Václav Beneš.¹¹⁴ KSN se zabývala ve své podstatě stejnými otázkami jako LIA, ovšem v komisi šlo již o oficiální zastupování vlády svého státu. Oproti ní bylo možné se v LIA lépe dohodnout, jelikož právníci nevystupovali jako oficiální zástupci svých států. Jednání v KSN byla delší a všechny formulace jednotlivých institutů musely být mnohem přesnější.¹¹⁵

Bohuslav Ečer jako československý delegát měl na starost tyto činnosti:

1. Zastoupení československé vlády v KSN a v podvýborech, buď osobně nebo prostřednictvím jeho zástupce.
2. Podávání návrhů obecného mezinárodně právního a trestně právního významu v souladu s československým stanoviskem a s československými zájmy v rámci kompetence KSN. Předkládání žalob KSN proti jednotlivým válečným zločincům a skupinám jménem československé vlády a žádosti o zapsání na listinu válečných zločinců.

---

112 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knížnice politické výchovy; sv. 2. S. 25 – 28.

113 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 148.

114 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer; bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd.1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbírnka životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 38.

115 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knížnice politické výchovy; sv. 2. S. 32.

3. Od jara 1945 zastupování Československa při mezinárodním jednání o stíhání, vydávání a souzení válečných zločinců.¹¹⁶

KSN byla pověřena mimo jiné upravit otázku potrestání válečných zločinců, kteří budou objeveni v Německu, a práva obžalování těchto zločinců u zvláštního soudu, ke kterým nemá soudní pravomoci ani jeden spojenecký stát. Komise respektovala zásadu Moskevské deklarace, kdy každý stát může trestat válečné zločince na svém území. Toto právo nelze omezit. Dále měla KSN věnovat veškerou možnou pomoc k tomu, aby byli váleční zločinci vedeni na jejím seznamu poslání před soud.¹¹⁷

Prvním problémem bylo samotné vymezení válečného zločinu. LIA o tom již rozhodla, ale v KSN se tak rychle k závěru nedošlo. Bohuslav Ečer již v říjnu 1943 na ustavující schůzi Komise přednášel právě o závěrech Mezinárodního sdružení právníků, ovšem Komise stejný závěr jako právníci ve sdružení prozatím neučinila. Šlo o důsledek neshod v Komisi, ty měly být veřejnosti utajeny, i přesto se v novinách objevovaly články o rozporu členů KSN v nejzákladnějších záležitostech posuzování válečného zločinu. To bylo popudem pro poslance Velké Británie ke svolání schůze. Na ni byl pozván i Bohuslav Ečer. Měl vysvětlit problémy panující mezi členy Komise a nastítnit své názory ohledně záležitostí řešených v KSN. Ečer vycházel ze svých návrhů pro LIA, ilustroval svou představu válečného zločinu a válečných zločinců i to, jak mají být souzeni a potrestáni. Dále odpovídal na dotazy ohledně definice válečného zločinu či svého pohledu na problematiku rozkazu nadřízeného. Poslanci poté souhlasili s názory Bohuslava Ečera s tím, že na závěry z této porady budou brát ohled při jednání v parlamentu.¹¹⁸

Na další zasedání KSN měl vliv již výše zmíněný Charkovský proces. JUDr. Ečer považoval způsob potrestání válečných zločinců v Charkově za naprosto správný. Takto by se měli potrestat i ostatní, ale ne všichni byli stejného názoru. Svůj první návrh předložil 27. dubna 1944 pod názvem *The Scope of the*

---

116 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 24, zpráva o reorganizaci československé pátrací a vyšetřovací služby v Německu, pokud jde o stíhání válečných zločinců a o důsledcích reorganizace, dne 27. října 1945 v Brně.

117 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 64.

118 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 153.

*Retributive Action of the United Nations (Rozsah retribuční akce spojených národů).*¹¹⁹ Zde bylo navrženo prohlášení útočné války za zločin. Návrh také obsahoval jednu kapitolu o zločinech proti humanitě, mezi něž byly uvedeny násilné deportace, vraždy v zázemí, zotročování civilního obyvatelstva a vyvražďování z rasových, náboženských nebo národnostních důvodů.¹²⁰ Právním výborem byl návrh přijat, ale KSN byla nerozhodná, vrátila jej zpět výboru a ten ho poslal uznávanému odborníku mezinárodního práva profesoru MacNairovi¹²¹. Ten ve své zprávě těžce nesouhlasil s názorem Bohuslava Ečera. Jeho nejvýraznějším argumentem bylo tvrzení, že mezinárodní právo nikdy útočnou válku neprohlásilo za zločin a že hlava státu má imunitu. Dokonce naznačoval možnost zločinců hájit se poukazem na rozkaz nadřízeného. To znamená, že by v podstatě všichni váleční zločinci trestu unikli. Hlava státu podle McNaira není trestně odpovědná, lze se odvolat na rozkaz nadřízeného. A všichni jednali právě na rozkaz Adolfa Hitlera. Dle Ečerových slov: *“V tomto případě by právo spravedlnost zabilo.”* Právní komise vypracovala rezoluci, kde prohlašovala, že porušení zásad mezinárodního práva má být pro příště trestáno.¹²²

V září 1944 se konala schůze právního výboru s přizváním profesora McNaira. Šlo o poměrně vypjatý souboj. Bohuslav Ečer si stál za svým, váleční zločinci musí být za své činy ve druhé světové válce potrestáni. Bohužel McNairův vliv byl příliš silný a JUDr. Ečer byl přehlasován. Komisi byl vybídnut k přistoupení k McNairovu stanovisku, aby bylo rozhodnutí jednotné. Ečer se však nevzdal, to by bylo proti jeho přesvědčení. Spravedlnosti musí být učiněno zadost. V tom ho podpořil i prezident Edvard Beneš. Komisi tak 10. října 1944 předložil: *Menšinovou zprávu, předloženou dr. Ečerem k otázce, zdali příprava a rozpoutání nynější války mají býti pokládány za zločiny, které jsou v rámci kompetence Komise Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců.* K podpoře svých názorů Ečer uváděl výroky právnických autorit, citoval

---

119 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd.1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbírká životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 40.

120 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-12-01]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

121 Lord Arnold Duncan McNair, první baron mcnairský (1885 - 1975) - profesor univerzity v Liverpoolu a znalec mezinárodního práva. Poválečný soudce Mezinárodního soudního dvora v Haagu a prezident Evropského soudu pro lidská práva.

122 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knihnice politické výchovy; sv. 2. S. 35 – 37.

mezinárodní smlouvy a dohody, analogie apod. Požadoval přijetí této zprávy i se závěry:

“1. Příprava a rozpoutání nynější světové války jsou zločiny nejen v mravním nebo historickém smyslu, ale i ve smyslu trestních zákonů napadených zemí, a současně zločin proti všemu lidstvu podle obecných zásad práva mezinárodního.

2. Náčelníci států, členové jejich vlád a vrchních velitelství, kteří připravili a rozpoutali tuto druhou světovou válku, spáchali zločiny, za které mohou býti souzeni trestními soudy napadených zemí.

3. Státy, které mají pravomoc je souditi, mohou svou pravomoc přenést na spojenecký trestní soud. Ale základ pravomoci tohoto spojeneckého trestního soudu, zřízeného za tím účelem, aby soudil tyto „nepřátele lidského rodu“ není jen národní jurisdikce států, které by k němu přistoupily. Tento soud byl by oprávněn jednati jako nástroj mezinárodní spravedlnosti podle obecných zásad mezinárodního a trestního práva.

4. Celý problém je v rámci pravomoci komise Spojených národů pro válečné zločiny, která je oprávněna zapsati původce nynější války na listinu válečných zločinců, za tento základní zločin totální války 1938/44.

5. Kdyby byly jakékoliv pochybnosti v tomto směru, nechť komise doporučí vládám Spojených národů, aby rozšířily její kompetence v této základní otázce a zmocnily ji, aby mohla původce této války zapsati na listiny zločinců válečných.”¹²³

Po Bohuslavu Ečerovi se jako první přihlásil ke slovu lord Wright, znalec britského nepsaného práva common law. Skvěle argumentoval na podporu menšinové zprávy. Poukázal na to, že vražda není nikde v britském právu výslovně popsána jako zločin, a přesto je její pachatel souzen a trestán. Proto nezáleží na tom, zda je v mezinárodním právu vedení útočné války vedeno jako

---

¹²³ EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knižnice politické výchovy; sv. 2. S. 37 – 40.

zločin a váleční zločinci musí být potrestáni. Jako další s menšinovou zprávou souhlasil australský, čínský a jugoslávský zástupce. O týden později se konala další plenární schůze, kde se pro návrh Bohuslava Ečera vyjádřili i ostatní delegáti. Návrh byl jednomyslně přijat a odeslán spojeneckým vládám k odsouhlasení.¹²⁴ Jako první souhlasily vlády Československa, Jugoslávie a Nového Zélandu a návrh byl nakonec po delším rozhodování přijat všemi spojeneckými vládami.¹²⁵

Za svého působení v KSN dokázal Ečer nakonec prosadit téměř všechny své názory. Mezi ně patří i zavedení zločinů proti lidskosti jako zvláštní nebezpečnou kategorii, jsou to zločiny spáchané na lidech kvůli jejich náboženství, rase, národnosti či politickému přesvědčení. Jde o zločiny odporující základům lidské civilizace. Dále se podařila prosadit osobní trestní odpovědnost Adolfa Hitlera i s členy nacistické vlády vzhledem k dobrovolnosti členství ve vládě, vstupu do vlády se zločineckým úmyslem a sami se stali pachateli zločinů. V neposlední řadě byl podobně jako v LIA přijat návrh k prohlášení zločinnosti členství v nacistické vládě, generálním štábu či NSDAP i v SS, SA, SD, gestapu.¹²⁶

Je tak zřejmé, že Bohuslav Ečer měl na Norimberský proces vliv ještě před utvořením Norimberského tribunálu. Jeho myšlenky se pak odrážely v Chartě tribunálu, jak si později ukážeme.

4.5 Myšlenka mezinárodního soudu v rámci LIA a KSN

Problematika vytvoření mezinárodního soudu byla řešena v obou organizacích, ve kterých Bohuslav Ečer působil. V KSN pro vyšetřování válečných zločinců panovaly opět velké rozpory. Samotný předseda komise Cecil Hurst¹²⁷ proklamoval v roce 1943 předčasnost řešení této tematiky a navíc některé státy měly požadovat potrestání válečných zločinců politickým rozhodnutím,

---

124 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knižnice politické výchovy; sv. 2. S. 42 – 44.

125 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sběrka životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 41.

126 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knižnice politické výchovy; sv. 2. S. 47 – 51.

127 Sir Cecil James Barrington Hurst (1870 – 1963) – britský znalec mezinárodního práva, od roku 1929 do roku 1945 soudce Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti v Haagu.

nikoli soudem.¹²⁸ Stejného názoru byl dokonce i Winston Churchill, který chtěl válečné zločince pochytat a nejhorší z nich bez soudu popravit.¹²⁹

Naopak v LIA na své plenární schůzi přijala doporučení svého výboru pro řešení válečných zločinů. Plenární schůze se usnesla na doporučení zřízení mezinárodního soudu spojeneckým vládám 21. června 1944.¹³⁰

V KSN se proti mezinárodnímu soudu stavěly především osobnosti obávající se, že u soudu bude řešena i otázka jejich vlastního státu či přímo některého ze státníků. Příkladem může být Velká Británie, která v roce 1935 uzavřela dohodu s Německem o námořním zbrojení, stejně tak je jedním z původců Mnichovské dohody.¹³¹ Bohuslav Ečer hájil myšlenku mezinárodního soudu a především díky aktivitě USA později mezinárodní soud i vznikl.¹³²

4.6 Buchenwald

V dubnu 1945 americké vojsko osvobodilo koncentrační tábor Buchenwald. Generál Eisenhower¹³³ byl rozhodnut, že tyto hrůzy musí vidět celý svět včetně KSN. Členy komise do Buchenwaldu pozval, šestnáct z nich se 26. dubna do Buchenwaldu vydalo včetně Bohuslava Ečera. Výprava prošla celý tábor včetně krematoria, popravčí místnosti, skladiště, ubikací. Bohuslav Ečer jako první navštívil vězněné Čechy, a když procházel táborem, viděl, co jsou nacisté doopravdy zač. Z lidí udělali trosky, které se jen těžko ve skutečnosti podobaly žijícím lidem, ale spíše pouhým kostrám. Vše, co viděl, si chtěl zapamatovat, aby tyto hrůzy mohl promítnout v žalobách u budoucího soudu.¹³⁴

---

128 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 12.

129 75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 15:30. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

130 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 13.

131 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 51.

132 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 15.

133 Generál Dwight David Eisenhower (1890 – 1969) - později přezdívan “prezident Ike”. Byl americkým vojákem a za druhé světové války vrchním velitelem spojeneckých expedičních sil. Od roku 1953 byl 34. prezidentem Spojených států amerických. Proslul i tzv. “Eisenhowerovou doktrínou”, kdy po suezské krizi přislíbil pomoc státům Blízkého Východu.

134 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 167.

V Buchenwaldu se po letech Ečer setkal s bývalým starostou Brna Spazierem, přítelem Skaunicem a dalšími občany města Brna. Mnoho z nich znal ještě z dob, kdy zasedal v zastupitelstvu. Rozhodli se svolat schůzi, při níž se také dozvěděli, že Sověti osvobodili Brno. Domluvili se, že Ečer po návratu do Londýna v rozhlasu přečte jména živých občanů Brna z Buchenwaldu. Celkově žilo v tomto koncentračním táboře 3 000 Čechů.¹³⁵

5. Stíhání válečných zločinců

5.1 Spolupráce Komise s Američany

Po návratu z Buchenwaldu se KSN rozhodla, že chce při stíhání válečných zločinců co nejvíce pomoci. Proto zaslala svou nabídku generálu Eisenhowerovi, jehož odpověď přišla v den kapitulace Německa 8. května 1945. Eisenhower souhlasil s tím, že má komise určit národní vyšetřující komise, které budou přiřazeny k XII. armádní skupině. Za Československo byl bez velkého přemýšlení vedoucím delegátem jmenován Bohuslav Ečer, spolupracovníkem mu byl JUDr. Fanderlík¹³⁶. Celou delegaci tvořili čtyři členové, kromě Ečera a Fanderlíka ještě za ministerstvo národní obrany JUDr. Pavel Schwarz a JUDr. Arnošt Hochwald.¹³⁷ Problémem však bylo, že Eisenhower striktně požadoval, aby do jeho stanu vstupovaly osoby ve vojenské uniformě, a Bohuslav Ečer nebyl vojákem bojujícím ve druhé světové válce. Pro tyto případy Američané právníkům propůjčovali své vojenské hodnosti odrážející jejich služební postavení. Bohuslav Ečer se stal velícím důstojníkem (“chief officer”), což bylo značeno třemi zlatými pásky na nárameníku uniformy.¹³⁸ Československá delegace měla největší zájem

---

135 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 168.

136 JUDr. Velen Fanderlík (1907 – 1985) - právník, umělec, voják, skaut. Za druhé světové války emigroval a organizoval přesun francouzských vojsk z Marseille do Anglie. Od roku 1943 spolupracoval s Bohuslavem Ečerem v Komisi pro vyšetřování válečných zločinců a později pak i u Mezinárodního soudního tribunálu v Norimberku. Po únoru 1948 emigroval, usadil se v Kanadě, kde se stal středoškolským učitelem.

137 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 176.

138 Tamtéž, s. 173.

na dopadení Karla Hermanna Franka¹³⁹, prezidenta Slovenského státu Jozefa Tisa¹⁴⁰ a říšského protektora Kurta Daluegue¹⁴¹.¹⁴²

Československá delegace dorazila do Remeše, kde byl štáb generála Eisenhowera, 24. května 1945. Druhý den odlétali do Verdunu, kde sídlilo velitelství XII. armádní skupiny. Verdun byl však prázdný a díky americkému vojákovi zjistili, že se štáb XII. armády přestěhoval do Wiesbadenu. Ečer si zařídil ještě ten den odlet právě do Wiesbadenu v malém letadle, kde pro jeho spolupracovníky již nebylo místo, a ti se tam museli dostat později. Po příletu se hlásil u vedoucího oddělení pátrajícího po válečných zločincích. Odpoledne ve městě narazil na skupinu Čechů, kterým svěřil, že je pověřen pátráním po válečných zločincích a největší zájem má o Karla Hermanna Franka. Skupina mu prozradila, že se Frank nachází v americkém zajetí právě ve Wiesbadenu.¹⁴³

5.2 Stíhání Karla Hermanna Franka

5.2.1 Kariéra K. H. Franka

Jako mladý karlovarský rodák Karl Hermann Frank za první světové války založil ve Vítkovicích, kde tehdy pracoval, místní pobočku Německé nacionálně socialistické strany dělnické (DNSAP).¹⁴⁴ Později se vrátil do rodného kraje a otevřel si knihkupectví v Lokti a nakladatelství v Karlových Varech, ale za pár let se dostal do dluhů a zkrachoval.¹⁴⁵

---

139 Karl Hermann Frank (1898 – 1946) - politik, knihkupec. Po Mnichovské dohodě se stal zástupcem říšského komisaře Konrada Henleina pro Sudety. Usiloval o pozici říšského protektora v Protektorátu Čechy a Morava. Je považován za největšího vraha českého národa, právě on má na svědomí vyhlazení Lidic a Ležáků.

140 Jozef Tiso (1887 – 1947) – římskokatolický kněz a politik. Byl členem Hlinkovy slovenské ľudové strany, po smrti Hlinky stál v jejím čele. Po Mnichovské dohodě vyžadoval autonomii Slovenska, což se mu také podařilo. V roce 1939 po nátlaku ze strany Hitlera vyhlásil samostatnost Slovenska a sebe nechal zvolit prezidentem. Slovenský stát byl pod kontrolou nacistického Německa a Tiso je odpovědný za tisíce deportovaných Židů do koncentračních táborů, kteří tam zemřeli.

141 Kurt Max Franz Daluegue (1897 – 1946) – bývalý ředitel pořádkové policie, říšský protektor. Za první světové války bojoval za Německo a již v roce 1930 na žádost Hitlera vstoupil do SS. Později se již s hodností obergruppenführer stal ředitelem pořádkové policie. Po atentátu na Heydricha se stal říšským protektorem v Čechách a na Moravě. Vyhlásil stanné právo, spustil tzv. druhou heydrichiádu a spolu s K. H. Frankem se podílel na vyhlazení Lidic a Ležáků.

142 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

143 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 175 – 181.

144 TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1. S. 13.

145 Tamtéž, s. 15.

V roce 1933 vítal nástup Hitlera k moci. V Karlových Varech založil pobočku Henleinovy¹⁴⁶ strany a stal se z něj politik.¹⁴⁷ Byl Henleinovým zástupcem. V roce 1937 byl mezi čtyřmi pozvanými členy Sudetoněmecké strany (SdP) na sjezd NSDAP do Norimberka Adolfem Hitlerem.¹⁴⁸ Po okupaci Československa byl Hitlerem jmenován 18. března 1939 německým státním sekretářem v protektorátu.¹⁴⁹ Stal se velitelem policie a mohl začít prosazovat svou krutou politiku. Vydává množství rozkazů o hromadném zatýkání. Z jeho iniciativy byly pozavírány v listopadu 1939 vysoké školy a část studentstva byla deportována do koncentračních táborů.¹⁵⁰ Frank byl státním tajemníkem protektora Čech a Moravy Neuratha¹⁵¹, ale toho považoval za poměrně slabého stejně jako Hitler, proto byl potěšen, když byl Neurath v roce 1941 odvolán. Doufal, že ho Hitler jmenuje jako další hlavu Protektorátu Čech a Moravy, to se však nestalo. Bylo mu oznámeno, že protektorem bude Reinhard Heydrich¹⁵² a Frank by s ním měl dobře spolupracovat.¹⁵³ Přes počáteční závist se Frank stal Heydrichovým věrným spolupracovníkem. Souhlasil s ním v podstatě ve všem, co Heydrich za své vlády prováděl.¹⁵⁴ Po atentátu na Heydricha 27. května 1942 nařídil Frank další hromadná zatýkání a v červnu 1942 přikazuje likvidaci Lidic a Ležáků.¹⁵⁵ Následující rok je jmenován SS-obergruppenführerem, státním

---

146 Konrad Henlein (1898 – 1945) - politik. V první světové válce padl do italského zajetí. Po návratu do Čech se stal bankovním úředníkem a učitelem tělocviku v Aši. Založil Sudetoněmeckou stranu (SdP). Sympatizoval s nacisty a stal se hlavní postavou v Sudetech při jejich snaze v odtržení od Československa. Po zabrání Sudet se stal gruppenführerem SS. V roce 1945 byl zajat americkou armádou a v zajetí si podřezal žíly.

147 TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1. S. 16.

148 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 68.

149 Tamtéž, s. 436.

150 Tamtéž, s. 206.

151 Konstantin von Neurath (1873 – 1956) – diplomat a politik. V první světové válce byl těžce raněn. Stal se prvním protektorem Čech a Moravy, šlo o vyhovění Adolfa Hitlera Emilu Háchovi, aby se nestal protektorem sudetský Němec. Právě za vlády Neuratha byly pozavírány vysoké školy, český průmysl zapojen do německého válečného hospodářství a došlo k přijetí obdoby Norimberských zákonů. V roce 1941 byl Hitlerem odvolán pro svou “shovívavost“ k českému národu. V Norimberském procesu odsouzen k 15 létům vězení.

152 Reihard Tristan Eugene Heydrich (1904 – 1942) – druhý protektor Čech a Moravy. Po odvolání Neuratha měl zavést tvrdší politiku, to se také stalo. Bylo vyhlášeno stanné právo, denně se popravovali nejen odbojářů, ale také jiní i nevinní lidé. Tak si vysloužil přezdívky jako mladý zlý bůh smrti, řezník z Prahy nebo kat Třetí říše. Zemřel po úspěšném atentátu v roce 1942.

153 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 224.

154 TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1. S. 112.

155 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 272.

ministrem protektorátu, a Himmler mu ponechává pověření popravovat bez soudu.¹⁵⁶

Již v září roku 1944 začíná pochybovat o vítězství Německa a v lednu následujícího roku nařizuje zákopové práce, na které posílá proti jejich vůli 25 000 mužů. Ještě 30. dubna 1945, v den, kdy se otrávil Adolf Hitler, prohlašuje do československého rozhlasu, že protektorát zůstane pod německým vedením. Na počátku května vydává rozkaz k popravení desítek vězňů z Terezína. V noci z 8. na 9. května se snaží uprchnout, a to směrem na západ pryč od ruské armády, která osvobozovala území z východu. Domníval se, že pokud bude v americkém zajetí, ti přece jen budou shovívavější, jelikož na jejich území se válka nekonala. Byl dopaden v Rokycanech 9. května, když jej poznal český četník, a je zatčen americkou armádou. Takto byl dopaden Karl Hermann Frank přezdíváný krvavý pes a byl označován za symbol utlačování českého národa.¹⁵⁷

5.2.2 První výslech

Po rozhovoru s českou skupinou se Bohuslav Ečer vydal za plukovníkem americké armády Breckinridgeovi, a oznámil mu, že mají v zajetí Franka. Jde o největšího vraha českého národa. Je to osoba odpovědná za vypálení Lidic a Ečer jej chce vydat úřadům v Československu. Jakmile plukovník slyšel slovo Lidice, okamžitě prohlásil, že právě Ečer bude ten, kdo Franka vyslechne. Ten večer včas přijel i zbytek Ečerova týmu, aby výslech stihl.¹⁵⁸

Ještě před výslechem si Bohuslav Ečer zjišťoval informace od Čechů o poměrech panujících v Československu za vlády K. H. Franka a o dění v Terezíně.¹⁵⁹ Výslech proběhl 28. května 1945 za přítomnosti fotografa, amerického plukovníka jako pozorovatele a Fanderlíka, který výslech zapisoval. Ve chvíli, kdy Frank vešel do místnosti, si doktor Ečer všiml, že na botách nemá tkaničky, aby se nemohl oběsit a na rukávě měl ještě stále černou pásku s nápisem “Böhmen und Mähren”. Naopak Ečer měl na svém rameni nápis “Czechoslovakia”. Ve svých pamětech Ečer popisuje první okamžik, kdy Frank zpozoroval, že jej bude vyslýchat Čech. Frank se prý zachvěl, strnul a byl

---

156 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epocha, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 437.

157 Tamtéž, s. 349 - 397.

158 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 175 – 182.

159 Tamtéž, s. 184.

překvapen. Po úvodní otázce Bohuslava Ečera, zdali je Karl Hermann Frank, se zeptal na jednu právě sám Frank: *“Jsem politickým vězněm americké armády?”* Ečer odpověděl, že není a že bude vydán československým soudům. Frank dostal strach, poté na každou otázku odpovídal velmi slušně a promyšleně. Snažil se distancovat od vydané vyhlášky roku 1942 po atentátu na Heydricha, v níž bylo vyhrožováno likvidací celých rodin.¹⁶⁰ Po výsledku si protokol pečlivě přečetl a podepsal. Ečer ještě ten den požádal Američany, aby byla Frankovi z rukávu odstraněna páska *“Böhmen und Mähren”*. Ti mu vyšli vstříc.¹⁶¹

5.2.3 Další výsledky

Dalším dnem měl výslech pokračovat, avšak Frank požadoval vyslechnutí Američanem. Výslech vedený doktorem Ečerem jej měl rozrušit, což se i potvrdilo. V každé místnosti, kde Američani zločince drželi, bylo i bez jejich vědomí odposlouchávací zařízení. Frank se první den výslechu svěřil svému spoluvězni, že jej dostali Češi a on se chce se zabít. V tom ho spoluvězeň von Epp¹⁶² podporoval. Proto byl Frank hlídán ještě přísněji, nesmí uniknout spravedlnosti sebevraždou. Ečer psal jak do Anglie, tak do USA s žádostmi o vydání Franka českým úřadům co nejdříve, jelikož právě hrozil sebevraždou. Československá delegace byla u výslechu přítomna. Frank se v jednu chvíli dokonce opět obrátil na Ečera s otázkou, jak je na tom jeho rodina. Na to mu Ečer neodpověděl, jen ho ostře napomenul, že on se při zabíjení v Československu nezajímá, co je s rodinami obětí. Dále mu sdělil, že Frankův přítel Henlein stihl před dopadením spáchat sebevraždu. *„Pěkné štěstí”*, prohlásil Frank.¹⁶³

Výsledky probíhaly i 30. a 31. května. Frank se sesypal tvrdil, že už není dále schopný vypovídat. Na to mu Bohuslav Ečer odpověděl: *“Vy, Franku, člen národa vyšší rasy, jste za několik dnů zničen? To se nestydíte? Nepoužil jsem a nepoužiji vašich metod. Těch se bát nemusíte. Nejsme Němci, nemstíme se.*

---

160 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 395.

161 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 184 – 189.

162 Franz Ritter von Epp (1868– 1947) – voják, politik. Za druhé světové války generálem a říšským komisařem pro Bavorsko.

163 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 188 – 190.

Budeme jen trestat. “ Frankovi bylo přineseno občerstvení s cigaretami a pak mohl pokračovat.¹⁶⁴

5.2.4 Ečer zpět v Československu

Bohuslav Ečer měl v plánu předat dopisy adresované české vládě týkající se K. H. Franka svým krajanům cestujícím do Československa. Ovšem kvůli zpoždění svého řidiče korespondenci nestihl předat, a museli tak cestovat do ČSR osobně. Bohuslav Ečer se vrátil do rodné země 3. června 1945 po šesti letech. Prezident Beneš, který byl již v Praze, požadoval osobní audienci Bohuslava Ečera na Pražském hradě. První noc strávil Ečer v Plzni, druhý den se vydali i s Fanderlíkem do Prahy. Edvard Beneš souhlasil s postupem, jaký zvolili pro stíhání Franka. Byl s prací doktora Ečera spokojen. Požadoval další audienci na druhý den a sdělil Ečerovi, že bude jmenován plukovníkem justiční služby. Další den měl teď již plukovník Ečer kromě audiece v plánu projev do československého rozhlasu, kde krátce vyprávěl o stíhání válečných zločinců a o plánech ve stejné věci dále pokračovat. Tak se plukovník Ečer stal jednou z nejznámějších osobností Československa tehdejší doby. Ve Wiesbadenu na něj ale ještě stále čekal Frank.¹⁶⁵

5.2.5 Frankův konec

Zatímco byla československá delegace v Praze, Franka přestěhovali na jinou celu. Jeho nový spoluvězeň Sepp Dietrich¹⁶⁶ jej psychicky zlomil. Neustále připomínal, jak je Frankův život u konce. Měl by se prý oběsit, přičemž mu i vylíčil nejlepší způsoby, jak na to. Ečer potřeboval Franka schopného vypovídat, proto ho nechal napsat dopis ženě a přeložit na jinou celu. Pak již Frank opět vypovídal.¹⁶⁷ Pokoušel se zapřít své vědomí o rozhodnutích Reinharda Heydricha,

---

164 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 191.

165 Tamtéž, s. 191 – 203.

166 Josef “Sepp“ Dietrich (1892 – 1966) – voják a politik. Za první světové války bojoval u dělostřelectva. Do NSDAP vstoupil v roce 1923 a do SS 1928. Jako jediný se “pyšnil“ hodností SS-Oberstgruppenführer und Generaloberst der Waffen-SS a patřil k nejbližším Adolfa Hitlera. Aktivně se účastnil Noci dlouhých nožů při vraždění představitelů SA. Za druhé světové války bojoval na východní i západní frontě. Jeho posledním úkolem bylo bránit Vídeň, to se mu nepodařilo, byl zajat americkou armádou.

167 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 203.

nejvíce o těch o deportacích obyvatelstva do koncentračních táborů a snažil se vyvolat dojem, že ve skutečnosti žádnou moc v protektorátu neměl.¹⁶⁸

Rozkaz vydat Franka Československu přišel 31. července 1945 na narozeniny Bohuslava Ečera. Poslal vzkaz do Československa přes lucemburský rozhlas: *“Připravte se na převzetí velkého zavazadla.”*¹⁶⁹ Československá vláda souhlasila, že Frank může být zároveň vyšetřován i orgány spojenců vzhledem k jeho funkci v říšské vládě. Stejně tak, pokud bude potřeba, bude souzen i mezinárodním soudem a rozsudek vydaný československým soudem bude odložen.¹⁷⁰

Píše se den 7. srpna 1945, Karl Hermann Frank je v Praze.¹⁷¹ První vystoupil z letadla Ečer. Frank byl třetí v pořadí, měl na sobě svůj kožený vojenský kabát, nežehlené kalhoty a nápadně mu chyběly pro něj tak typické holinky.¹⁷² Došli k policejnímu komisaři Pravdovi a Ečer oznámil, že Franka předává Československu. Policejní komisař Frankovi sdělil, že je zatčen, a téměř okamžitě jej poslal na cestu do věznice na Pankráci.

Ve věznici je sepsán vězeňský list a krátký seznam přivezeného oblečení. Poté je zaveden do překontrolované cely, sklo v okně nahradil celofán. Za půl hodiny Frank míří ke svému prvnímu výslechu v Československu. Další den se o jeho příletu dozvídá veřejnost a je pořizováno několik fotografií Franka ve vězení. Při vyšetřování se pokoušel obměkčit každého, kdo s ním přišel do kontaktu. O Čěších mluvil jako o vítězích, o sobě jako o poraženém, o Němcích jako o zničeném národu, prosil o shovívavost a místo dříve používané fráze *“nelitostný bolševický netvor”* měl pro Sověty název *“velký ruský národ”*. Byl si vědom, že v té době Češi k Sovětům pociťovali nemalé sympatie. Vyhlazení Lidic přičítá Hitlerovi, jeho snaha je však marná. Počátkem března 1946 je podán návrh na zahájení trestního řízení, trestní oznámení čítá 150 stran. Soud započal 22. března 1946 v souladu s Moskevskou deklarací, podle níž zločinci mají být trestáni v místě páchaní svých zločinů soudy těchto zemí. Bohuslav Ečer byl přítomen jako

---

168 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 395.

169 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 213.

170 Tamtéž, s. 229.

171 Tamtéž, s. 228.

172 TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1. S. 140.

oficiální host.¹⁷³ V procesu vystupuje několik svědků, patří mezi ně například i říšský protektor Daluague.¹⁷⁴

Rozsudek byl vynesena 21. května 1946 předsedou senátu JUDr. Kozákem, Karl Hermann Frank je vinen, odsuzuje se k trestu smrti. Bude veřejně oběšen. Trest je vykonán 22. května 1946 odpoledne i za přítomnosti sedmi žen z Lidic, které přežily svůj pobyt v koncentračním táboře Ravensbrück. Bohuslav Ečer stejně jako u vynesení rozsudku není účasten.¹⁷⁵ Celkově přihlíželo na 6 300 lidí.¹⁷⁶ Posledním přáním Franka je nebýt spoután a v tom mu bylo vyhověno. Ve 13:37 lékař konstatuje Frankovu smrt.¹⁷⁷

5.3 Pátrání po dalších zločincích a jejich stíhání

Československý tým v čele s Ečerem neměl zájem pouze na stíhání Franka. Po porážce Německa za svého pobytu ve Wiesbadenu pátrali po dalších válečných zločincích. Mezi ně patřili i představitelé a přísluhovači Slovenského státu, jako byl Josef a Štefan Tiso¹⁷⁸, Vojtěch Tuka¹⁷⁹ a další. Velká část z nich se nacházela v zajateckém táboře ve Fresingu, o jejich vydání vyjednával doktor Fanderlík.¹⁸⁰

Bohuslav Ečer ve Wiesbadenu vyslychal velitele šesté standarty SS v Praze generála Bernharda Vosse. Ten je odpovědný za vraždy devíti studentů 17. listopadu 1939 v Ruzyni, kam bylo odvezeno 1200 studentů po uzavření vysokých škol.¹⁸¹ K tomu měl vydat rozkaz K. H. Frank. JUDr. Ečer odepřel, stejně jako

173 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 112.

174 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 399 – 432.

175 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 112.

176 TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1. S. 259.

177 MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X. S. 399 – 432.

178 JUDr. Štefan Tiso (1897 – 1959) – bratranec Josefa Tisa, předseda Nejvyššího soudu Slovenského státu, poslední předseda vlády Slovenského státu, ministr spravedlnosti a zahraničních věcí. Ještě v lednu 1945 prohlašoval věrnost Adolfu Hitlerovi. V květnu již ale podepsal kapitulaci dekrét. Odsouzen k 30 létům vězení.

179 prof. JUDr. Vojtech Lazár Tuka (1880 – 1946) – slovenský politik. Předseda vlády Slovenské republiky za Hlinkovu ľudovou stanu a pozdější ministr zahraničních věcí. Soudem v Bratislavě odsouzen k trestu smrti za účast na rozvrácení Československé republiky a prosazování fašistické politiky.

180 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 206.

181 V Ruzyňských kasárnách nacisté popravili 17. listopadu 1939 devět studentů. *Česká televize: ČT24* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2978717-v-ruzynskych>

Frankovi, odpovědět při výslechu na otázku, jak je na tom Vossova rodina. Ten se rozplakal. Po výslechu Ečer sdělil americkému vojáku, že jde o jeho třetí stupeň výslechu. Ke zlomení nacistických ustrašenců právě stačilo odmítnout sdělit, co je s jejich rodinou. Nepoužívalo se mučení a jiné praktiky, které samotní Němci aplikovali, nebylo to nutné.¹⁸²

Dalším, po kom pátralo Československo, byl Heinrich Jöckel přezdívaný terezínský “krvavý Pind’a“, velitel koncentračního tábora Terezín. Na stopu se mu dostali díky třem Jöcklovým pobočníkům, dva z nich v Terezíně donutili zůstat čeští vězni. Nejdříve byl nalezen jeho řidič. Od něj se dozvěděli, jak “Pind’a“ utekl a kde se cesta řidiče a Jöckela rozešla. Přes mnoho dalších osob, které se na útěku podíleli nebo se alespoň s Jöcklem na jeho cestě potkali, je stopa dovedla až do Offenbachu, kde se terezínský velitel narodil. Tam dva čeští agenti hráli Němce a ti se od hostinského dozvěděli, že Jöckel měl dále namířeno do Hamburku. Po několika měsících pátrání byl ministerstvem vnitra osloven Bohuslav Ečer i s jeho týmem, aby se zapojili do pátrání po Jöckelovi. Zjistilo se, že se nechal zajmout americkou armádou. Byl umístěn v zajateckém táboře v Dillenburgu. Později byl vyslýchán československou komisí pro vyšetřování válečných zločinců z Wiesbadenu a o několik měsíců později byl i Američany komisí vydán. Jöckel byl 25. října 1946 odsouzen k smrti.¹⁸³

5.4 Úřad československého delegáta v Komisi Spojených národů pro stíhání válečných zločinců

Po celém světě vznikaly vyšetřovací týmy, které měly za úkol hledat válečné zločince. Zřízení těch československých měl na starost již zmíněný Úřad československého delegáta v Komisi Spojených národů pro stíhání válečných zločinců. Po zločincích se pátralo především na základě Ústředního rejstříku válečných zločinců a osob podezřelých, pro který se používala zkratka CROWCASS¹⁸⁴.

Úřad vznikl v Londýně, kde také měl své sídlo. Později byl přemístěn do Prahy. Úřad zřídil vyšetřující komisi se sídlem ve Wiesbadenu, která měla několik

---

[kasarnach-naciste-popravili-17-listopadu-1939-devet-studentu](#)

182 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 207.

183 Tamtéž, s. 240 – 254.

184 Central Registry of War Criminals and Security Suspects

dalších poboček, jako například v Mnichově nebo ve Vídni. Úkolem pátracích a vyšetřovacích oddílů v Německu bylo pátrat po válečných zločincích, o něž mělo ČSR zájem, zjišťovat jejich místa pobytu, zajistit jejich zatčení a uvěznění i provádět jejich předběžné výsledky a podobně.¹⁸⁵ Jak Bohuslav Ečer zmiňuje ve svých pamětech, nechtěl, aby si potomci obětí nacistických zvěrstev jednou říkali, že těmto zločincům nebyl zkřiven ani vlásek na hlavě. Proto také bylo povinností úřadu pátrání po méně známých zločincích. Po vytvoření Mezinárodního vojenského tribunálu v Norimberku se stal československý delegát KSN také vedoucím československé delegace u tohoto soudu. Další zástupci Československa byli vysláni ministerstvem spravedlnosti a ministerstvem vnitra.¹⁸⁶ Úřad vypracoval seznam německých válečných zločinců. Na seznamu lze nalézt 352 jmen u nichž je vždy uveden jejich titul či postavení, funkce zločince a povaha jeho zločinů. V tomto seznamu nechybí jména Wilhelma Fricka¹⁸⁷ nebo Konstantina von Neuratha a dalších.¹⁸⁸ Úkolem doktora Ečera bylo vypracovat československá stanoviska k potrestání válečných zločinců.¹⁸⁹ Úřad byl vládou zrušen v roce 1949 po ukončení procesů konaných v Norimberku. Likvidaci úřadu měl provést Bohuslav Ečer.¹⁹⁰

6. Norimberský soudní tribunál a Norimberský proces

6.1 Příprava Bohuslava Ečera na mezinárodní soud

Ještě předtím, než se vítězné mocnosti dohodly na vytvoření mezinárodního soudu, Bohuslav Ečer usiloval o výsledky některých dalších nacistických zločinců. Šlo hlavně o ty, kteří sehráli svou roli v přijetí Mnichovské dohody. Bylo mu jasné, že jakmile mezinárodní soud vznikne, věc Mnichovské dohody bude u soudu řešena. Začátkem července 1945 se dozvěděl, že 52 zajatých

185 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 24, zpráva o reorganizaci československé pátrací a vyšetřovací služby v Německu, pokud jde o stíhání válečných zločinců a o důsledcích reorganizace, dne 27. října 1945 v Brně.

186 Tamtéž, pomůcka 288.

187 Wilhelm Frick (1877 – 1946) – německý politik. Dlouhodobý parlamentní lídr nacistické strany a ministr vnitra. V Československu znám jako protektor Čech a Moravy.

188 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 2, složka 1, seznam německých zločinců.

189 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 254.

190 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, likvidace úřadu československého delegáta v komisi Spojených národů pro válečné zločiny, dne 13. června 1949 v Praze.

nacistů se nachází v Lucembursku, konkrétně v internačním táboře ve městě Mondorff. Používalo se pro něj krycí jméno Ashcan. Zde byli vězněni ti největší váleční zločinci včetně těch, o které mělo Československo největší zájem. V té době se již v Londýně jednalo o vytvoření mezinárodního soudu. Ečerova delegace žádala především o povolení k výslechu Joachima von Ribbentropa, politicky spoluodpovědného za Mnichov, a vojensky odpovědného Keitela. Nakonec získal Ečer povolení pro výslech jak Ribbentropa, tak i Keitela, ale dále i Göringa, Lammerse a Daluege.¹⁹¹

6.1.1 Joachim von Ribbentrop

Ribbentrop byl zařazen na listinu válečných zločinců na návrh Československé delegace KSN pro vyšetřování válečných zločinců. Bohuslav Ečer jej vyslyšel 22. července 1945. Za nacistického Německa byl ministrem zahraničí, generálem SS, členem tajné kabinetní rady a vyslancem v Londýně. Nechyběl u žádného sjednávání důležitých mezinárodních smluv.¹⁹²

Do místnosti vešel sebevědomě s pohrdavým pohledem, přesto si Ečer všiml, že sešel, vypadal o mnoho starší, než ve skutečnosti byl. Prohlásil, že byl říšským ministrem zahraničních věcí, předtím velvyslancem v Londýně a ještě předtím importér a exportér vína. To již sdělil velmi neochotně. Jako jiní se ptal na rodinu, opět bez odpovědi. Bylo mu řečeno, že bude souzen mezinárodním soudem, i když to v tu dobu ještě nebylo zaručené, a že byl zapsán na listinu válečných zločinců za přípravu útočné války a další válečné zločiny. To ho rozčílilo, ale Ečer jej okamžitě napomenul, aby se uklidnil. To Ribbentrop uposlechl. Během výslechu přiznal, že Hitlera stále obdivuje, byl to prý muž usilující o mír. Ribbentrop plnil pouze rozkazy, pokud by je nesplnil, byl by odvezen do koncentračního tábora.¹⁹³

Při výslechu Ečer vycházel z knihy bývalého britského ambasadora v Berlíně Hendersona¹⁹⁴ a z protokolu o výslechu Hermanna Göringa. Henderson

---

191 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 28.

192 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

193 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 210.

194 Sir Nevile Meyrick Henderson (1882 – 1942) – britský vyslanec v Berlíně. Byla mu blízká politika Chamberlainova appeasementu. Měl přátelské vztahy s několika nacisty, například s Hermannem Göringem. Podporoval Mnichovskou dohodu až do okupace Československa v březnu 1939.

tvrdil, že Ribbentrop byl tím, který požadoval válku, a naopak Göring se snažil o zajištění míru. Tohoto nesprávného tvrzení se držel i Göring a při svém výslechu tvrdil to stejné. Ribbentrop byl velmi překvapen, že Göring vypověděl proti němu. Tvrdil, že jde jistě o nedorozumění a Göringa se na to zeptá. V té době totiž ještě měli vězni povolen mezi sebou osobní kontakt, avšak i zde v Ashcanu byli bez jejich vědomí nahrávání.

Týž den Bohuslav Ečer z dálky pozoroval hádku těchto dvou zločinců. Když byl Ribbentrop přiveden zpět k výslechu, žádal, aby byl Göring znovu vyslechnut. Tvrdil, že o to žádá sám Hermann Göring. U oběda se měli dohodnout, že byli oba pro mír. Nato se mu Ečer vysmál do tváře, že na takové lži nemá čas. Jak výslech pokračoval, snažil se Ribbentrop jako všichni nacisté podceňovat své postavení. Tvrdil, že se o dění v koncentračních táborech dověděl právě až v Ashcanu ve vazbě.¹⁹⁵

V souvislosti s Československem vyvracel, že by někdy slyšel slovo protektorát. To mu bylo známo, až když on sám protektorát do rozhlasu vyhlášoval. Odmítal, že by někdy svolával vyhubení českého národa, jak ve své knize popsal Henderson. Sudety byly připojeny k Říši na základě smlouvy. Co se týče Mnichovské dohody, u některých jednání neměl být vůbec přítomen, a jakmile přítomen byl, tak jen jako svědek. Jednání v Mnichově se však účastnil. O úmyslu Hitlera vtrhnout do Československa se prý dozvěděl až při Háchově¹⁹⁶ návštěvě v Berlíně v březnu 1939. Generál Ečer se Ribbentropa ptal na to, jaký vztah měl Hitler k Čechům. Podle Joachima von Ribbentropa Hitler prohlásil, že pociťuje zvláštní sympatie k českým ženám. Bohuslav Ečer se dal do smíchu. Při čtení protokolu Ribbentrop žádal opravení výroku, aby zachránil čest svého vůdce a bylo mu povoleno k němu uvést dodatek. Hitlerův výrok měl znít takto: „*Cítím zvláštní sympatie k českým ženám i k českým mužům.*“ Poté každou stranu protokolu podepsal. Výslech skončil. Joachim von Ribbentrop po celou dobu lhal.¹⁹⁷

---

195 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 31 – 33.

196 Emil Dominik Josef Hácha (1872 – 1945) – český právník a státník. Byl prezidentem ČSR a státním prezidentem Protektorátu Čech a Moravy. Několikrát se snažil s Hitlerem dohodnout, aby byl jeho přístup mírnější. Podával protesty proti germanizaci a v roce 1939 také odmítl slib věrnosti Hitlerovi. V květnu 1945 byl zatčen a o měsíc později zemřel.

197 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 34 – 39.

Za několik dní Bohuslav Ečer letěl do Londýna, kde měl přednášku na téma mentality a potrestání válečných zločinců. Při přednášce hovořil i o výsledku Ribbentropa, což otiskly anglické noviny. Ečer jej vyslyšel ještě jednou téměř o rok později, a to již za Norimberského procesu. Ribbentrop Ečera poznal, vyčetl mu, že obsah jejich rozhovoru se objevil v tisku.¹⁹⁸

6.1.2 Wilhelm Keitel

Svého času polní maršál a náčelník Vrchního velení ozbrojených sil Wehrmachtu (dále jen OKW) byl vyslyšán Bohuslavem Ečerem v Ashcanu 3. a 4. srpna 1945. Keitel se snažil u výsledku působit jako vzorný voják. Jakmile Ečer vstoupil do místnosti v československé uniformě, postavil se do pozoru. Stál tak několik minut, dokud mu generál Ečer nepovolil se posadit.

Hlavním bodem výsledku byly přípravy k napadení ČSR v září 1938. Jako každý se snažil zlehčit svou roli. Údajně neměl právo vydávat rozkazy, jen byl jakýmsi prostředníkem, který vykonával rozkazy Hitlerovy. Na vojenská rozhodnutí neměl mít žádný vliv. Při výsledku však prohlásil, že je stále věrný Hitlerovi a vždy byl. To prý nevylučuje, že s ním v některých rozhodnutích nesouhlasil. Keitel popíral, že by snad Německo bylo v roce 1938 připraveno na válku s Československem. Toto tvrzení se snažil Ečer vyvrátit úryvkem z Hitlerovy řeči, kde připomínal svůj rozkaz vybudování defenzivní fronty na západě. Keitel poznamenal, že si na takový rozkaz nevzpomíná. Stejně jako u Ribbentropa se později i u Keitela podařilo v Norimberském procesu dokázat, že lhal. Stejně tak lhal, když popsal svou roli při rozmlouvách za účelem uzavření Mnichovské dohody jako pozorovatele. Keitel měl jinou funkci, byl vojákem, na ostatní strany dohody měl působit jako prostředek vyděračství.¹⁹⁹

Svou výpověď druhý den v několika bodech změnil a doplnil. K nepřipravenosti Německa na válku s Československem poznamenal, že nebyli připraveni na válku s námi, pokud by se na naši stranu přidala Velká Británie a Francie. Navíc pokud by se k naší obraně připojilo i SSSR, byla by válka bláznovstvím. Dokonce přiznal, že hlavním cílem bylo zneutralizovat vliv SSSR v Evropě, jelikož podle Němců mělo být ČSR nejlepším nástupištem pro Rudou

---

198 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 41.

199 Tamtéž, s. 46 – 48.

armádu. O porušení Mnichovské dohody při obsazování netušil a v oblasti Ostravy se snažili Němci zabránit obsazení tohoto území Poláky.

Keitel důrazně popíral, že by se němečtí vojáci měli dopustit zločinů. Ečer se jej ptal, zda se někdy on sám dopustil nějaké krutosti. To ho urazilo. Byl mu předložen jím vydaný rozkaz: za každého zabitého Němce bude na východní frontě popraveno až sto komunistů. Keitel se hájil: „*Tento rozkaz neplatil pro Čechy a Moravu.*“

Bohuslav Ečer přečetl výzvu k zastavení boje adresovanou Keitelovi německým generálem Kirchheimem. Ten zmiňoval, že by neměli podporovat vládu, která páchá zločiny, popisoval zvěrstva a zločiny, o nichž se dozvěděl. Keitel při výslechu tvrdil, že zastavení boje v té době bylo nedůstojné a on sám později Hitlera varoval o beznadějně situaci Německa. Ečer přečetl ještě jednu výzvu Kirchheima k zastavení boje. Tentokrát adresovou velitelům na frontách, jak popsal Kirchheim, protože nepředpokládal, že by Keitel naslouchal. Wilhelm Keitel se neudržel. Prohlásil, že si Kirchheim za jednání, kterým Keitela obešel, zaslouží kulku do hlavy.²⁰⁰

6.1.3 Hans Heinrich Lammers

Dalším v pořadí byl profesor německého státního práva, šéf Říšské kanceláře, říšský ministr Hans Lammers. Právě on signatoval Hitlerovy dekrety a zákony, na kterých se usnesla vláda.²⁰¹ Při výslechu vystupoval klidně a vyhýbal se přímým odpovědím.²⁰²

Nejdříve tvrdil, že neměl žádný vliv na obsah zákonů. Jeho úkolem bylo utvořit pouze text zákona, aby vystihl Hitlerova přání. Dále už svým podpisem potvrdil, že jde o vůli jeho vůdce. Měl být jen notářem, co ověřoval podpisy. Bohuslav Ečer se zeptal, jestli je podle něj zločinem potrestat ženu a dítě za skutek, který spáchal otec rodiny, i když o zločinu nevěděly. Lammers po chvíli přemýšlení odpověděl, že je to zločin podle civilizovaného práva, ale podle práva nacistického nikoliv. Tím tedy považuje nacistické právo za necivilizované. To Bohuslav Ečer považuje za absurdní. Civilizace se odlišuje od barbarství právě

---

200 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 48 – 51.

201 Tamtéž, s. 52.

202 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 214.

tím, že respektuje právní řád. Lammers tak podle něj označil nacismus za barbarství. Zarputile trval na tom, že s mnoha zákony nesouhlasil, ale jeho odpor neměl údajně úspěch.²⁰³

Heinrich Lammers vystoupil před Norimberským tribunálem jako svědek. Za své činy byl pak odsouzen k 20 létům vězení.

6.1.4 Kurt Daluege

V Ashcanu 21. července 1945 byl Ečerem vyslýchán také nástupce Reinharda Heydricha na postu protektora Čech a Moravy Kurt Daluege. Stejně jako všichni nacisté vyslovil ochotu mluvit pravdu, ale se dvěma připomínkami: uvedl, že bude vypovídat podle paměti, protože u sebe nemá své zápisky, a tak se nemůže vyvarovat omylů či nesprávností. Dále důrazně upozornil, že trpí dědičnou syfilidou, to prý také může mít vliv na pravdivost jeho výpovědi.

Doktor Ečer si vzal k dispozici protokol z výslechu K. H. Franka, kterého se na SS – Obergruppenführera Daluege ptal. Frank uvedl, že jde o slepého posluchače Hitlerových rozkazů, nelítostného a Čechy nenáviděného člověka, Himmlerova intimního přítele, který je odpovědný za všechna opatření po smrti Heydricha.

Hlavním cílem tohoto výslechu bylo získání informací k usvědčení Franka. Ečer prohlásil, že Frank o Daluegem mluví zle, a poté mu začal předčítat z protokolu Frankova výslechu. Daluege se ihned rozčílil. Dostavil se kýžený efekt a začal vyprávět. Potvrdil Frankovu vinu na vyhlazení Lidic a Ležáků. Jde o nejnenáviděnějšího člověka v Čechách a na Moravě. Pak Daluege prohlásil, že on se naopak naučil český národ milovat. Požadoval konfrontaci s Frankem u soudu.²⁰⁴

Daluege měl vystoupit v Norimberku jako svědek. Československo žádalo o jeho vydání, čemuž bylo vyhověno, ale odloženo až po splnění svědecké povinnosti v Norimberku. V té době probíhal v ČSR proces s K. H. Frankem. Československý soud žádal, aby Daluege vystoupil také jako svědek ve Frankově věci. To se nakonec doktoru Ečerovi podařilo zařídit tak, aby Daluege v

---

203 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 52 – 53.

204 Tamtéž, s. 53 – 55.

Československu již zůstal. Obhájce, který jej žádal jako svědka v Norimberku, se ho nakonec vzdal.²⁰⁵

Pověřeným pracovníkem na cestu do Prahy s Kurtem Daluegem byl Fanderlík. Ečer byl přítomen při jejich odjezdu, kdy mu oznámil, že se mu plní jeho přání a že se setká s Frankem u soudu. Daluege nezakrýval své potěšení. Netušil, že v Československu zůstane, to mu došlo až u hranic. Zřejmě ho to rozčílilo a u soudu s Frankem se to projevilo. Franka nijak tvrdě neobviňoval. Stejně jako on byl však odsouzen k smrti.²⁰⁶

6.1.5 Hermann Göring

Počátkem srpna 1945 měl Bohuslav Ečer ještě vyslechnout Hermanna Göringa, druhého muže Třetí říše hned za Adolfem Hitlerem. Göring byl říšským maršálem, stál v čele letectví, takzvané Luftwaffe, byl vedoucím SA a předsedou říšského sněmu.²⁰⁷ Středobodem výslechu mělo být jeho ujištění poslanci Mastnému²⁰⁸ 12. března 1938, že Němci nemají proti Československu nepřátelských úmyslů. Bohužel k výslechu nedošlo. V den výslechu přišla veliká bouře. Blízko Göringa uhodil blesk do hromosvodu. Ten se tak polekal, že dostal srdeční záchvat a musel být přivolán lékař. Göring se nemohl z šoku vzpamatovat, proto lékař výslech zakázal. Bohuslav Ečer však později přeci jen Göringa vyslychal, a to v Norimberku.²⁰⁹

6.2 Londýnská konference

Bohuslav Ečer obdržel 24. června 1945 telegram od ministra Stránského. Má se ihned vydat do Londýna. Ečer věděl, že se v Londýně bude konat konference čtyř mocností. Hlavním bodem bude sjednání mezinárodního soudního tribunálu. Konferenci předsedal Robert Jackson za USA. Velkou Británii

---

205 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 55 – 56.

206 Tamtéž, s. 56 – 58.

207 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

208 JUDr. Vojtěch Mastný (1874 – 1954) – český právník a diplomat. Působil jako velvyslanec v Londýně, Římě a Berlíně. Po uzavření Mnichovské dohody odešel z politické scény. Za komunistického režimu byl stíhán, ale nakonec osvobozen, avšak po únoru 1948 byl jemu i jeho rodině konfiskován veškerý majetek.

209 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 58.

zastupoval Maxwell-Fyfe²¹⁰, Francii Robert Falco²¹¹ a SSSR generál Nikitčenko²¹². Všechny Bohuslav Ečer znal již z dob svého pobytu v Londýně.²¹³

Konference byla ukončena 8. srpna 1945 podepsáním dohody o zřízení mezinárodního vojenského soudu, který bude soudit nacistické zločince. K dohodě byla připojena i Charta a řád Mezinárodního vojenského tribunálu (dále také jako IMT). Za USA dohodu podepsal Robert Jackson, pozdější hlavní žalobce v Norimberku, dále za Velkou Británii lord Jowitt²¹⁴, Nikitčenko a profesor Trainin za SSSR a za Francii Robert Falco.²¹⁵

Dohoda rozdělovala válečné zločince na dvě skupiny. Úvodem dohody byla totiž zmíněna Moskevská deklarace z roku 1943, podle níž mají být váleční zločinci, kteří páchali své zločiny po většinou na území určitého státu, trestáni podle zákonů a soudy tohoto státu. Každý stát dohody sepsal listinu zločinců, o které měl zájem. Takto byl vydán Československu Frank nebo Dalugee a dalších přibližně 400 válečných zločinců. Zločinci, kteří páchali své zločiny v podstatě po celé Evropě, budou souzeni u IMT. Byli označováni za hlavní válečné zločince. K přijetí dohody byly vybídnuty ostatní spojenecké státy. K ní jich přistoupilo 19. Československo bylo mezi prvními.²¹⁶

6.2.1 Charta a řád Mezinárodního soudního tribunálu

Charta se dělila na sedm kapitol, které byly dále děleny na články. Celkově měla dohoda 8 stran, Charta z toho čítala stran 6.²¹⁷

První kapitola uváděla, že IMT je zřízen k spravedlivému a rychlému potrestání vedoucích válečných zločinců evropské OSY. Soud se měl skládat ze soudců čtyř velmocí. Každá z nich vybere jednoho soudce a k němu jeho zástupce. Soudci si pak ze svých řad zvolí předsedu. Složení soudu nemohlo být

---

210 Sir David Maxwell Fyfe, 1. hrabě z Kilmuir (1900 - 1967) – britský konzervativní politik, právník a soudce, lord kancléř Velké Británie.

211 Robert Falco (1882 - 1960) – francouzský soudce. Za války propuštěn pro svůj židovský původ.

212 Iona Timofejevič Nikitčenko – sovětský soudce. Ve 30. letech se podílel na stalinských procesech.

213 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 208.

214 Lord William Allen Jowitt, 1. hrabě Jowitt (1885 – 1957) – britský politik, právník a lord kancléř.

215 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 54.

216 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 72.

217 Tamtéž, s. 73.

zpochybňováno obžalovanými, ale stejně tak ani žalobci. Tribunál rozhodoval většinou hlasů, při rovnosti rozhodoval hlas předsedy. Pro vyslovení viny a trestu bylo třeba nejméně tří hlasů.²¹⁸ Poslední článek kapitoly uváděl, že jakmile bude třeba, mohou být zřízeny další tribunály podle této Charty.²¹⁹

V kapitole II. byla uvedena pravomoc tribunálu, zločiny, které budou stíhány. Právě v této kapitole nalezneme obrovský dopad práce Bohuslava Ečera. V článku 6 jsou vyjmenovány stíhané zločiny v podstatě tak, jak svůj návrh přednesl Ečer v dubnu 1944 KSN.²²⁰ Zločiny spadající pod pravomoc IMT čítaly:

„a) zločiny proti míru: to je osnování, příprava, podněcování nebo vedení útočné války nebo války porušující mezinárodní smlouvy, dohody nebo záruky, anebo účast na společném plánu nebo spiknutí k provedení některého z výše uvedených činů;

b) válečné zločiny: to je porušení zákonů války nebo válečných zvyklostí. Mezi tato porušení patří vražda, zlé nakládání nebo deportace civilního obyvatelstva z obsazeného území nebo v něm na otrocké práce nebo pro jakýkoli jiný účel, vražda válečných zajatců nebo osob na moři nebo zlé nakládání s nimi, vraždění rukojmích, plenění veřejného nebo soukromého majetku, svévolné ničení měst a vesnic, pustošení neodůvodněné vojenskou zvyklostí a jiné zločiny;

c) zločiny proti lidskosti: to je vražda, vyhlazování, zotročování, deportace nebo jiné ukrutnosti spáchané proti civilnímu obyvatelstvu před válkou nebo za války, nebo pronásledování z příčin politických, rasových či náboženských při spáchání kteréhokoli zločinu spadajícího podle předchozích odstavců pod pravomoc tribunálu nebo ve s spojení s takovým zločinem, a to bez ohledu na to, zda bylo porušeno místní právo země, kde zločiny byly spáchány.

Vedoucí, organizátoři, podněcovatelé a spoluviníci, kteří se zúčastnili přípravy nebo provádění společného plánu nebo spiknutí k provedení některého z

---

218 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S 74.

219 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 55.

220 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 21.

*uvedených zločinů, jsou odpovědní za všechny činy všech osob při provádění takového plánu.*²²¹

Novinkou byla kategorie zločinů proti míru ve směru osobní odpovědnosti politických vůdců, což dříve mezinárodní právo neznalo. Trestání zločinů proti lidskosti prosadil právě Bohuslav Ečer. Definice těchto zločinů v Chartě se v zásadě shoduje s tou, kterou vytvořil Ečer při svém působení v KSN. V této kapitole je také stanovena odpovědnost hlavy státu a úředníků státu za spáchané zločiny. Tedy opět úspěch Bohuslava Ečera a zbytku jeho delegace v KSN a LIA. Stejně jak bylo československou delegací navrhováno, aby se zločinci nemohli odvolat na rozkaz nadřízeného, tak bylo uvedeno v Chartě IMT. V neposlední řadě je třeba zmínit, že Ečer dokázal prosadit i stíhání členství ve zločinné organizaci. Charta uváděla, že na návrh žalobců je možné jistou organizaci označit za zločinnou. Členství v těchto organizacích je dobrovolné, a proto i trestné.²²²

Třetí kapitola upravovala institut žalobců. Z každé velmoci byl zvolen jeden hlavní žalobce a ti pak rozhodovali jako sbor se zvoleným předsedou. Společně určovali hlavní válečné zločince, obžaloby předložené soudu včetně spisů a dokumentů. Jednotlivě pak opatřovali důkazy, vyslyšali svědky a obžalované.²²³

V dalších kapitolách bylo zakotveno právo spravedlivého procesu. Tedy práva obžalovaných a jejich obhájců. Obžalovaní se mohli vyjadřovat k věcem, které jsou jim pokládány za vinu, a vystupovat jako svědci ve vlastní věci.²²⁴ Výslech musel být prováděn v jazyku, kterému obžalovaný rozuměl, mohli předkládat důkazy a podobně. Poté byla stanovena práva a povinnosti soudu. V těchto článcích bylo uvedeno, že soud není vázán procedurálními pravidly. V anglosaském právu totiž porušení těchto pravidel znamenalo zmatečnost řízení a tomu se bylo třeba v rámci procesu s válečnými zločinci vyvarovat. Tribunál mohl připustit kterýkoli důkaz, který považoval za klíčový k prokázání věci.²²⁵

---

221 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 55 – 56.

222 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 75 – 79.

223 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 57.

224 Tamtéž, s. 58.

225 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 82.

Sídlem IMT byl určen Berlín. První proces se povede v Norimberku. Další procesy budou vedeny v místech, které tribunál určí. V závěrečných člancích byl určen průběh procesu, možnost uložení trestu smrti nebo konfiskace majetku.²²⁶ Proti rozsudku nebylo možno podat odvolání. Provedení rozsudku zajišťuje Kontrolní rada pro Německo, ta mohla rozsudek zmírnit nebo změnit. To se nestalo ani v jednom případě.²²⁷

Řád IMT stanovil hlavní pravidla pro vyrozumění obviněných a jejich právo na obhajobu. Mohli se hájit sami nebo být zastoupeni obhájcem. Předkládané dodatečné dokumenty žalobci musely být přeloženy do řeči, které obviněný rozuměl. Obhájci mohli písemně žádat tribunál o obeslání svědků nebo si takto mohly vyžádat některé dokumenty. Řád obsahoval pravidlo o přísaze svědků podle zvyků jejich země. Nesměli být přítomni v soudní síni, dokud nesložili svou výpověď. O líčení se podle řádu vedl zápis.²²⁸

6.3 Norimberský proces

Největší zásluha na podobě IMT a celého Norimberského procesu se připisuje Američanům a Robertu Jacksonovi. Jde však o kompromis mezi všemi čtyřmi velmocemi. Každý si prosadil něco jiného. Sovět Nikitčenko prosadil nepřipustnost námitek proti složení soudu, západní velmoci zase to, aby šlo o soud, který se nemstí, ale doopravdy soudí na zásadě spravedlivého procesu. Každý ze soudců byl jiný, zvyklý na jiný právní systém a panovaly mezi nimi i rozpory. Soud se skládal z předsedy soudu z Velké Británie Goeffreyho Lawrence²²⁹ a dalších soudců. Za Francii to byl Henri de Vabres²³⁰, za USA Francis Biddle a za Sovětský svaz Iona Timofejevič Nikitčenko Všichni měli své zástupce. Každá ze čtyř velmocí měla u soudu svého hlavního žalobce. Hlavním žalobcem za USA byl Robert Jackson, hlavním žalobcem za Velkou Británií byl

---

226 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S 83 – 84.

227 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 59.

228 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl první. Praha: Orbis, 1953. S. 50 – 53.

229 Lord Justice Geoffrey Lawrence, 3. baron Trevethin a 1. baron Oaksey (1880 – 1971) – britský soudce a právník. Byl vybrán k zastupování v Norimberku jako zkušený soudce, i když někteří byli názoru, že šlo o výsledek jeho přátelství s tehdejšími premiérem Velké Británie Clementem Attleem.

230 Henri Donnedieu de Vabres (1880 – 1952) – francouzský právník a profesor práva Pařížské univerzity.

Hartley Shawcross²³¹, dále z Francie Francois de Menthon²³², který byl později nahrazen de Ribesem²³³, a za SSSR Roman Andrejevič Ruděnko²³⁴. Opět měl každý ze žalobců svého zástupce.²³⁵

Výběr města Norimberka mělo především symbolický význam. Šlo o iniciativu USA. SSSR se přiklánělo spíše k Berlínu.²³⁶ V Norimberku se za vlády nacistů konaly říšské sjezdy a nacistické pochody. Zde byly vyhlášeny norimberské zákony. Z pohledu Československa má také svou důležitost. V září 1938 zde Hitler prohlašoval, že musí přestat “utlačování“ sudetských Němců. To bylo měsíce potom, co nechal vypracovat plán na zničení Československa.²³⁷ Norimberk byl po válce v troskách. Zničeno bylo až 90% města, ale byl zachován justiční palác, který měl vedle sebe věznicí. Toto místo tak mělo i praktický účel.²³⁸

Obžalovaných bylo celkem 24²³⁹, ale před soudem se jich objevilo jen 21. Případ Gustava Kruppa²⁴⁰ byl odložen pro nemoc.²⁴¹ Martin Bormann²⁴² byl

---

231 Sir Hartley William Shawcross, baron Shawcross (1902 - 2003) – britský politik a člen parlamentu. Kromě své funkce v Norimberku je také znám stíháním britských zrádců Williama Joyce a Johna Amery.

232 Hrabě Francois de Menthon (1900 – 1984) – francouzský politik a profesor práva. Kapitán francouzské armády za druhé světové války. Byl raněn v boji. Nominován jako žalobce Charlem de Gaullem.

233 Auguste Champetier de Ribes (1882 – 1947) – francouzský politik a právník. Zraněn v první světové válce. Bývalý senátor a člen vlády Francie. Odmítal předat moc Pétainovi a byl jedním z prvních, kdo podporoval Charlese de Gaulle.

234 Roman Andrejevič Ruděnko (1907 – 1981) – generálporučík justice, generální prokurátor SSSR.

235 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl první. Praha: Orbis, 1953. S. 127.

236 75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 16:30. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

237 HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1. S. 11.

238 75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 17:20. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

239 viz. Příloha č. 1

240 Gustav Krupp von Bohlen und Halbach (1870 – 1950) – pruský diplomat a průmyslník. Již v první světové válce podporoval militarizaci Německa. Před druhou světovou válkou opět tajně napomáhal ke znovuzbrojení Německa, jak finančně, tak i technicky ve své firmě.

241 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knihnice politické výchovy; sv. 2. S. 58.

242 Martin Bormann (1900 – 1945) – tajemník Adolfa Hitlera, vedoucí hlavní kanceláře NSDAP, říšský ministr. Přezdívaný šedá eminence. Byl popisován jako velice žárlivý a staral se o to, aby se k Hitlerovi nedostal někdo blíže než on. V Norimberku odsouzen k smrti. V té době se ještě nevědělo o jeho smrti v květnu 1945. V obklíčeném Berlíně spáchal sebevraždu užitím ampule s kyanidem draselným.

souzen v nepřítomnosti. Robert Ley²⁴³ spáchal sebevraždu ještě před začátkem procesu. Ta měla za následek zvýšení dohledu nad vězni. Nejdříve dozor vykonával jeden strážný na čtyři cely. Poté americký velitel věznice Andrus přiřadil jednoho strážného ke každé cele, který hlídal vězně 24 hodin denně.²⁴⁴ Každý jejich pohyb byl monitorován a odposloucháván. Odposlouchávací zařízení byla nainstalována i v opěradlech jejich křesel v soudní síni.²⁴⁵ Žalování byli jako členové říšské vlády, sbor politických vůdců nacistické strany, SS i SD, gestapa, SA, generálního štábu a vrchního velení. Tyto organizace mají být prohlášeny za zločinné. Obžalovaní se měli dopustit zločinu spiknutí, zločinů proti míru, válečných zločinů a zločinů proti lidskosti.²⁴⁶

Každý ze zločinců měl svou vlastní celu. V cele byla postel, židle, k zemi přišroubovaný stůl, umyvadlo a toaleta. Povoleno bylo vystavení fotografií, psací potřeby, toaletní tašky, denně mohli chodit na dvůr a cvičit. Vykoupat se mohli jednou týdně. V noci nesměli mít hlavu ani ruce pod příkrývkou, v tom případě je dozorce probudil. Z vězení se do soudní síně dostávali vybudovanou podzemní chodbou.²⁴⁷

V samotné soudní síni patřilo soudcům vyvýšené místo. Pod nimi měli místo zapisovatelé. Žalobci se nacházeli vlevo od soudců, svědci napravo. Obžalovaní seděli přímo naproti soudcům rozmístěni do dvou řad. Před nimi byli jejich obhájci, které si mohli svobodně vybrat. Dále měli své vyhrazené místo tlumočníci. Překládalo se do čtyř jazyků velmocí prostřednictvím sluchátek, tak mohl být proces poslouchán v originále v "přímém přenosu", německy, anglicky, francouzsky a rusky.²⁴⁸ V soudní síni pak byly přítomny jednotlivé delegace spojeneckých států, které podepsaly Londýnskou dohodu, novináři a veřejnost.²⁴⁹

---

243 Robert Ley (1890 – 1945) – politik, chemik a jeden z hlavních nacistických zločinců odpovědný za nucené otrocké práce.

244 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 11.

245 SUK, Ivan. *Reportáž o Norimberku: 1945-1946*. Vydání I. V Praze: Nová osvěta, 1946. 117-[I] s. S. 88.

246 EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knihnice politické výchovy; sv. 2. S. 57 – 58.

247 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 106.

248 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

249 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 107 – 108.

6.3.1 Začátek procesu

Proces započal 20. listopadu 1945, když předseda soudu Lawrence shrnul vznik a účel IMT. Poté měli slovo hlavní žalobci, kteří přednesli obžalobu čítající 27 stran.²⁵⁰ Ta byla ještě během procesu doplňována. Po přečtení byli vyzváni obžalovaní, aby se vyjádřili, zda se cítí vinni. Každý z nich prohlásil nevinně, nebo alespoň ne ve smyslu obžaloby.²⁵¹

Hlavní postavou procesu byl samozřejmě druhý muž nacistického Německa Hermann Göring, který svým chováním někdy ostatní obžalované ovlivňoval. Byl arogantní od začátku až do konce. Další důležitou a zajímavou postavou procesu byl Rudolf Hess. Mezi jeho funkce patřilo členství v tajné kabinetní radě, byl generálem SA i SS.²⁵² Ten měl zpočátku trpět ztrátou paměti. Americký vězeňský psycholog Gustave Gilbert ve svém deníku uvedl, že nic nenasvědčovalo tomu, že Hess ztrátu paměti předstíral. Přesto byl psychiatry prohlášen za duševně zdravého.²⁵³ Jak se později ukázalo, šlo o správné rozhodnutí. Hess totiž ztrátu paměti předstíral, jak sám v průběhu procesu později prohlásil. Gilbert si povšiml, že měl dokonce radost, že všechny oklamal.²⁵⁴ Výraznou postavou byl i Julius Streicher²⁵⁵, hlavní antisemitista a zvrhlý jedinec. Streicherovi se od začátku vyhýbali i ostatní nacisté.²⁵⁶ Z inteligenčního testu vězňů vyšel nejhůře, jako jedinému mu vyšel výsledek, který nevykazoval nadprůměrnou inteligenci.²⁵⁷ Pro Československo byly nejpodstatnějšími postavami bývalí protektoři Čech a Moravy, tedy Wilhelm Frick a Konstantin von Neurath.

---

250 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 85.

251 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 116 – 123.

252 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

253 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 14.

254 Tamtéž, s. 52 – 53.

255 Julius Streicher (1885 – 1946) – německý politik a demagog. Zakladatel a editor antisemitského týdeníku *Der Stürmer*. Kvůli svým sexuálním a sadistickým výstřelkům byl vyloučen z nacistické strany, ale stále vydával svůj týdeník a byl pod Hitlerovou ochranou.

256 SUK, Ivan. *Reportáž o Norimberku: 1945-1946*. Vydání I. V Praze: Nová osvěta, 1946. 117-[I] s. S. 83.

257 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 32.

6.3.2 Bohuslav Ečer v Norimberku

Do zničeného města nacismu přijel 19. listopadu 1945.²⁵⁸ Tedy den před samotným zahájením procesu. Československá delegace měla svou kancelář ve třetím patře justičního paláce. Na dveřích bylo jméno Bohuslava Ečera. Jak uvádí novinář přítomný u Norimberského procesu Ivan Suk, Ečera znal snad každý. Ani nebylo třeba zdůraznit, že jde o zástupce československé delegace, stačilo pouze jeho jméno a každý věděl, o koho jde. Jeho zástupcem byl plukovník Novák. K delegaci se řadili i JUDr. Hochwald a JUDr. Schwarz. Jako vždy byl generál Ečer neúnavný ve své činnosti. Vždy byl připraven k práci, aby mohl dodat soudu a žalobcům veškeré dokumenty a informace, kterých bylo k procesu potřeba.²⁵⁹ Radili se s ním žalobci Jackson, Alderman²⁶⁰, ale i předseda soudu Lawrence.²⁶¹

Z Norimberka pravidelně odjížděl informovat prezidenta Beneše o dosavadním průběhu. Našel si čas, aby o tomto informoval i veřejnost. Hovořil do rozhlasu, s novináři, sám psal články do tisku a bylo s ním i pořádáno několik přednášek.²⁶² Byl předsedou československé delegace a předkládal Spojencům československou žalobu. V průběhu procesu předložil i materiály k některým jednotlivým obžalovaným, jako byl Walter Funk²⁶³, Konstantin von Neurath nebo Wilhelm Keitel.²⁶⁴

Podruhé vyslychal Ribbentropa 23. května 1946 na žádost československého soudu kvůli záležitostem, o kterých v souvislosti s Ribbentropem vypověděl K. H. Frank. Ečer věděl, že bude zase lhát, bylo proto jedno, jestli mu sdělí informaci, která ho jistě rozhodí, okamžitě nebo na konci výslechu. Věděl, že to bude pro Ribbentropa rána a uvědomí si svůj vlastní osud. Ptal se, jestli zná K. H. Franka, a po kladné odpovědi, zdali ví, že s ním už i proces v Československu skončil. Ribbentropa to zajímalo a zeptal se, jak tedy proces skončil. Bohuslav Ečer klidně, a jak sám popisuje, co nejnevinnějším hlasem odpověděl: „*Byl včera veřejně oběšen.*“ Reakce následovala ihned.

258 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer; bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd.1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbíрка životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 45.

259 SUK, Ivan. *Reportáž o Norimberku: 1945-1946*. Vydání I. V Praze: Nová osvěta, 1946. 117-[I] s. S. 103 – 107.

260 Sidney Alderman – žalobce USA u IMT.

261 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

262 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer; bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd.1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbíрка životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 45.

263 Walter Funk (1890 – 1960) – ekonom. Ministr ekonomie Třetí říše a prezident Říšské banky po Hjalmaru Schachtovi.

264 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

Ribbentrop byl bílý jako stěna a mohl pokračovat ve výslechu až za několik minut.²⁶⁵

O týden později v Norimberku konečně vyslychal i Göringa. Soud v Brně potřeboval zjistit informace o nacistickém policejním prezidentu a zemském viceprezidentu v Brně Schwabem. Ečer se ptal, jestli se Göring stýkal se sudetskými Němci, především s těmi z Brna. Ten opovržlivě odpověděl, že ano, protože se mu snažili vlichotit. Při výslechu se choval stejně jako v soudní síni. Byl arogantní a pyšný na svou pozici v Třetí říši.²⁶⁶

6.3.3 Československý příspěvek k obžalobě

V červenci roku 1945 přišel předsedovi KSN dopis od hlavního žalobce USA Roberta Jacksona. Vyličil předběžný plán pro trestání válečných zločinců a ve čtyřech bodech popsal, které zločiny a jakým způsobem mají být žalovány. Dále žádal o příspěvek členů komise, jejichž státy byly nacisty poškozeny, k zaslání dokumentace k procesu. Dopis byl členům KSN rozeslán s návrhem na vyhovění. Bohuslavu Ečerovi přišel 18. srpna další dopis se stejnou žádostí od britské vlády.²⁶⁷

Již 15. září byly Ečerem zaslány dvě části československého dokumentu hlavním žalobcům. K vypracování dalších dvou bylo třeba získání materiálů, o něž žádali československou vládu. Naneštěstí byl na ministerstvu vnitra nemocný odpovědný úředník, proto z Prahy přišel spis pouze o šesti stránkách. Co se týče zločinů na Slovensku, ty nebyly obsaženy v materiálech vůbec. Československý tým musel tedy pracovat pouze s tím, co sehnal v Londýně. Záležitost spěchala, a tak pracovali téměř bez ustání. Na vypracování měli pouhých 14 dnů. Žalobcům byly tyto poslední dvě části doručeny 20. září 1945. O několik dní později byl dodán československý příspěvek jako celek. Nesl název *German Crimes against Czechoslovakia* (Německé zločiny proti Československu). Dokument o 118 stránkách byl doručen nejen včas, ale dokonce byl označen za nejlepší vládní dokument, jaký byl žalobcům doručen. Bohuslav Ečer si ještě vyhradil právo k doplnění tohoto dokumentu. Za procesu předložil žalobcům 14 doplňků. Prvním a jedním z nejdůležitějších byl doplněk o osobě Konstantina von Neuratha.

---

265 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 41 – 42.

266 Tamtéž, s. 58 – 60.

267 Tamtéž, s. 99.

Předložen byl 15. listopadu 1945 na naléhavou žádost žalobců, jelikož proti Neurathovi neměli dostatek důkazů.²⁶⁸

Československo usilovalo o to, abychom měli své zastoupení u IMT v řadách soudců nebo žalobců. Ostatně to bylo právě Československo, které bylo první obětí Němců. Tato snaha však byla marná. Hlavním důvodem byla obava, že by se podobného zastoupení u soudu domáhaly i ostatní státy.²⁶⁹ Na základě výše zmíněných dokumentů jménem Československa žaloval Sovětský svaz. Avšak nezávisle na československé vládě předložily soudu významné dokumenty týkající se Československa i západní velmoci. Podstatnou je takzvaná kniha "O", jejíž obsah je popsán níže.²⁷⁰

6.3.3.1 Zločinný plán

První část československé zprávy se týká zločinného plánu proti Československu. Zde je popsáno, jak Československo stálo Německu v cestě při takzvaném "Drang nach Osten", tedy tlaku na východ. Šlo o překážku v trojím smyslu. Nejdříve strategickém na základě Bismarckova²⁷¹ výroku: „*Kdo ovládá Čechy, ovládá Evropu.*“ V podstatě šlo o pojítka dvou zamýšlených válečných front, západní a východní. Keitel také při výslechu v Mondorffu Ečerovi potvrdil, že Mnichovská dohoda byla prostředkem k znevýhodnění SSSR. Československo bylo považováno Němci za nástupišť Sovětského svazu s operačně nebezpečnými důsledky.

Dále ve smyslu politickém bylo ČSR překážkou jako poslední demokratická země ve střední Evropě. Československo bylo slovanským státem, to znamená, že jsme Německu překáželi i po stránce národnostní. K zneutralizování Československa došlo v několika krocích. Nejdříve podle

---

268 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 100 – 101.

269 SUK, Ivan. *Reportáž o Norimberku: 1945-1946*. Vydání I. V Praze: Nová osvěta, 1946. 117- [I] s. S. 102.

270 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh.

271 Otto Eduard Leopold von Bismarck-Schönhausen, vévoda z Lauenburgu (1815 – 1898) – politik, budovatel sjednoceného Německa, první ministr Pruska, první německý kancléř. Díky svému nekompromisnímu přístupu dostal přezdívku Železný kancléř. Znáám politikou takzvaného „cukru a biče“.

Mnichovské dohody v říjnu 1938 a vytvořením Slovenského státu, dalším krokem byla invaze 15. března 1939.²⁷²

V této části také nalezneme, jakým způsobem došlo k obsazení Československa. Zásadní bylo využití sudetských Němců a Henleinova hnutí DNSAP. Karl Hermann Frank potvrdil, že hnutí bylo Němci financováno již od roku 1936.²⁷³ Je zde popsáno, jak Henlein veřejně prohlašoval loajalitu k české vládě a přitom se tajně stýkal s politiky nacismu. Po anšlusu Rakouska již osobně navštěvoval přední postavy nacismu včetně samotného Hitlera. K. H. Frank ve Wiesbadenu potvrdil, že Henleinova strana spolupracovala se Slovenskou ľudovou stranou. Henleinova strana pomáhala nacistům různými metodami. Mezi ně patřilo vyzvědačství nebo propaganda nacismu. Šířili Goebbelsovu²⁷⁴ propagandu prostřednictvím novin a jinými zdroji. Nebránili se ani vraždám, antisemitismu a terorizování obyvatelstva, které se nehlásilo k Henleinově straně. Jakmile Hitler potřeboval vyvolání nějakého incidentu na československém území, obrátil se na henleinovce. Spolupracovali i s gestapem. Odtržení Sudet znamenalo pro Československo obrovskou ekonomickou ránu, a proto můžeme v Henleinově páte koloně pozorovat velké přičinění k likvidaci naší země.²⁷⁵

6.3.3.2 Podvodné diplomatické metody Německa vůči Československu

Druhá část československého dokumentu upozorňuje na to, že Německo bylo odhodláno dosáhnout svého cíle jakýmkoli způsobem od diplomatického klamání až po válečnou invazi. Bohuslav Ečer v této části cituje knihu *Hitler mluví*. Hitler prohlásil, že je ochoten podepsat vše, jakmile si tím usnadní cestu, to mu pak ale nezabrání udělat věci, které jsou v německém zájmu. To stejné potvrdil Ribbentrop při výslechu v Mondorffu: „*Když führer dospěl k*

---

272 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 71 – 72.

273 HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1. S. 39.

274 Joseph Goebbels (1897 – 1945) – ministr národní osvěty a propagandy. Byl si velice blízký s Hitlerem. Jeho žena Magda Goebbels byla v podstatě považována za první ženu nacistického Německa, a to i Hitlerem. Hitler ho jmenoval jako svého nástupce, ale to vydrželo jen jeden den. Goebbels i s manželkou, která předtím otrávil jejich šest dětí, jejichž jména začínala na “H” na počest Hitlera, spáchal sebevraždu.

275 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 76 – 78.

*přesvědčení, že je Německo ohroženo smrtelným nebezpečím, předcházel takovému nebezpečí, i když při tom porušil neutralitu. Chtěl-li přepadnout nějakou zemi, smrtelné nebezpečí si vymyslel.*²⁷⁶

Tyto podvodné metody se projeví v březnu 1938. Göring s Neurathem ujišťovali československého vyslance v Berlíně Mastného, že Německo nemá proti Československu nepřátelských úmyslů.²⁷⁷ Porušení tohoto slibu bylo řešeno v rámci Norimberského procesu. Göring popřel, že by tento slib porušil, jelikož se měl týkat pouze března 1938 a nikdy netvrdil, že se německý přístup k Československu může změnit.²⁷⁸ O pár měsíců později od tohoto ujištění Hitler organizoval válečnou přípravu proti našemu státu k vyřešení sudetoněmecké otázky. To opět potvrdil Keitel při výslechu.²⁷⁹

Krátce jsou zmíněny okolnosti okolo Mnichovské dohody. Naše vláda ustoupila nátlaku britské a francouzské vlády k postoupení, bez souhlasu československého parlamentu, území s více než 50% většinou německého obyvatelstva. Toto ustoupení bylo učiněno pod nátlakem a jen s tím, že Velká Británie a Francie učiní vše k zajištění životních zájmů Československa. Zbývající území mělo být chráněno od nevyprovokovaného útoku. To potvrdil i Hitler s Mussolinim.²⁸⁰

6.3.3.3 Vpád do Československa

Třetí část československé žaloby začíná vpádem do ČSR po Mnichovské dohodě. Poté pokračuje invazí v březnu 1939 a německým plánem s českým obyvatelstvem. Opět je zmíněn Keitelův výslech v souvislosti s Mnichovem, jak je vyličeno výše. Je upozorněno na nezákonnost dohody. Mimo jiného Německo nikdy dohodu nedodrželo a v říjnu 1938 obsadilo území s českou většinou. Poté 15. března 1939 obsadilo zbytek Čech a Moravy. Dále žaloba obsahuje v příloze této části nám již známé memorandum Bohuslava Ečera, které sepsal v roce 1938.

---

276 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 79 – 80.

277 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 104.

278 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 140.

279 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 81.

280 Tamtéž, s. 82.

Popisoval nezákonnost Mnichova a hospodářské oslabení Československa. Memorandum končí tím, že tato dohoda bude začátkem evropské katastrofy. Jak žaloba dodává, to se také potvrdilo.²⁸¹

Ještě tři dny před podepsáním dohody Hitler prohlašoval, že dal Chamberlainovi slib, že nemá další zájem na ČSR. Jak dohoda, tak tento slib byly porušeny. Stejně tak dohoda Háchy a Hitlera uzavřená v Berlíně o podrobení ČSR v době, kdy již německá vojska pronikala na československé území, je nezákonná. Nešlo o dohodu, Hitler Háchovi pod nátlakem předložil papír s textem, aby jej podepsal.²⁸² Ribbentrop při svém výslechu řekl, že březen 1939 je formálně v rozporu s Hitlerovým prohlášením Chamberlainovi, ale Hitler v okupaci spatřoval životní potřebu Německa.²⁸³

Dle německého plánu mělo být české obyvatelstvo vystěhováno na Sibiř nebo na Volyň a území obsazeno německými sedláky. Tento plán potvrdil K. H. Frank při výslechu Ečerem ve Wiesbadenu. Československý dokument v této části odkazuje i na další část Ribbentropova výslechu. Konkrétně tím dokazuje plán vyhubení obyvatelstva ČSR na základě Hendersonovy knihy. Ribbentrop měl prohlásit, že by celé československé obyvatelstvo mělo být vyhubeno. To Ribbentrop při výslechu popíral. Hendersonova kniha je v české žalobě zmíněna i dále. Henderson sice sám nacistou nebyl a pracoval na usmíření Německa, ale měl mezi nacisty přátele. V knize prohlašuje, že obsazením Prahy se stal nacismus zločineckým a Hitler porušil Mnichovskou dohodu i slib Chamberlainovi. Anexi Čech a Moravy defínuje jako křivdu a omyl.²⁸⁴

6.3.3.4 Okupační zločiny

Poslední část žaloby je nejdelší. Je rozvržena do šesti kapitol. První pojednává o zničení českých demokratických institucí, druhá o zničení českého kulturního života a třetí zase o rozvratu českého hospodářského života. Ve čtvrté je vylíčena válka proti židovskému obyvatelstvu, v páté terorismus a poslední

---

281 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 84.

282 Tamtéž, s. 85.

283 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 104.

284 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 85 – 87.

kapitola je o osobách, které jsou odpovědné podle mínění československé vlády a podle mínění KSN pro vyšetřování válečných zločinců.²⁸⁵

První kapitola hovoří o zrušení autonomie po Mnichovské dohodě a poté za protektorátu. Žaloba považuje zřízení protektorátu za urážku. Československo bylo jedním z nejstarších a nejznámějších demokratických států. Byl nám však vnucen režim používaný, jak žaloba označuje, u zaostalých afrických národů. O autonomii se nedá hovořit i s poukazem na to, že protektor mohl měnit platné zákony a další nařízení. Je popisováno porušování lidských práv, jako zákaz používání českého jazyka na úřadech nebo omezování svobodného tisku německou cenzurou. Později již v podstatě neměli Češi nad tiskem žádnou kontrolu. V první kapitole bylo vykresleno potlačení parlamentu, kdy v roce 1939 došlo k jeho rozpuštění, dále pak ke zrušení místní samosprávy nebo potlačování politických stran a svobodných organizací. Po březnu 1939 české politické strany a svobodné organizace neexistovaly.²⁸⁶

Druhá kapitola začíná vyhlazováním české inteligence, které započalo vraždami studentů na Ruzyni 1939. Popudem k tomuto masakru byl pohřeb studenta Jana Opletala²⁸⁷, respektive zákaz studentům účastnit se pohřbu. Ti se poté shromáždili a bylo proti nim použito násilí. Dále byly úplně pozavírány vysoké školy a z velké části tomu tak bylo i u českých středních a obecných škol. České učebnice byly konfiskovány, učilo se obdivu “Velkého Německa“. Dále byly ničeny pomníky, pamětní desky i nápisy na hřbitovech, docházelo k vykrádání muzeí. České korunovační klenoty musely být předány Heydrichovi. Poslední část druhé kapitoly hovoří o pronásledování všech náboženství na československém území.²⁸⁸

Kapitola třetí se zabývá hospodářským ničením. Respektována byla v podstatě jen hospodářská schopnost protektorátu v rámci německé válečné výroby.²⁸⁹ Oproti tomu na tom byl o poznání hůř český průmysl a peněžnictví.

285 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 109.

286 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 93 – 96.

287 Jan Opletal (1914 – 1939) – student Lékařské fakulty Karlovy univerzity v Praze. Účastnil se 28. října 1939 protinacistické demonstrace, kde byl smrtelně raněn.

288 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 97 – 103.

289 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 113.

Došlo k vyvlastnění většiny bank a jejich pobočky spadaly pod banky německé. Hodnota české koruny byla snížena kurzem 10 marek za jednu korunu. Všechny cenné kovy, drahé kameny a cizí měny musely být vyměněny za marky. Kapitola se věnuje nuceným pracím. Studentstvo, které nebylo zabito či odvezeno do koncentračních táborů, muselo na nucené manuální práce, což byl návrh Neurathův. Muži ve věku 18 – 50 let měli povinnost dostavit se na povolání k nuceným pracím. To jsou samozřejmě jen příklady z mnoha případů. Žaloba odhaduje počet občanů vyslaných na nucené práce do Německa na 750 000, ve skutečnosti to ale bude zřejmě více. Sovětský žalobce uváděl číslo 1 750 000 občanů.²⁹⁰ Těch, kteří byli nasazeni na nucené práce v protektorátu, jsou miliony. Hospodářská škoda je odhadována na 200 miliard československých korun. Němci měli zcizit 50% českého národního majetku.²⁹¹ Sovětský žalobce poté u soudu uváděl, že celková škoda způsobená Němci v ČSR se vyšplhala na více než 500 miliard československých korun.²⁹²

Čtvrtá kapitola konstatuje, že válkou proti židům byl porušen ústavní zákon ČSR, který stanovuje, že jsou si všichni občané před zákonem rovni, mají stejná práva, a to bez ohledu na rasu nebo náboženství. V Československu byla zavedena protizidovská opatření jako norimberské zákony a bylo zřízeno terezínské ghetto. Z celkového počtu 118 000 židů bylo deportováno přes 75 000. Většina z nich zemřela, ostatní, kteří nebyli deportováni, přežili díky útěku před německou okupací nebo smíšeným manželstvím.²⁹³

Kapitola o terorismu jako jeho hlavní představitele označuje policii a trestní soudy. Jsou zde popsány popravy policií, jako například ty po atentátu na Heydricha. Takzvaná ochranná nebo preventivní vazba vedla do koncentračních táborů. Popsána je aktivita gestapa a jeho ničivá pátrací činnost. Jsou vyjmenovány koncentrační tábory, do kterých byli pravidelně Češi posíláni. Mezi

---

290 HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1. S. 12.

291 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 103 – 111.

292 HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1. S. 11.

293 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 111 – 112.

ně patří ty nejhorší, jako je Osvětim, Dachau nebo Buchenwald a Mauthausen. Dále žaloba uvádí vraždění, mučení, záměrné vyhladovění vězňů.

Obširně je popsán terorismus soudů. I ty nejmenší zločiny ohrožující vojenskou bezpečnost Německa byly trestány smrtí. I další rozsudky byly přehnaně přísné. Československá delegace KSN pro vyšetřování válečných zločinců nechala německé soudce v Čechách a na Moravě zapsat na listinu válečných zločinců.²⁹⁴

Závěrem kapitoly je popsáno zavedení výjimečného stavu na československém území. K tomu došlo celkem dvakrát. První byl zaveden hned den po nástupu Heydricha do jeho funkce protektora, výjimečný stav trval od 28. září 1941 do 19. ledna 1942. Byly vyneseny stovky ne-li tisíce rozsudků smrti a více než tisíc osob bylo vydáno gestapu k deportaci do koncentračních táborů. Soudy vynášející tyto rozsudky se jen výjimečně skládaly ze soudců z povolání. Nebyly tak ve skutečnosti soudy a o výkonu rozsudků lze hovořit jako o vraždách.

Druhý výjimečný stav nastal po atentátu na Heydricha, kdy byl podepsán K. H. Frankem a trval od 27. května 1942 do 3. července téhož roku. Stanné soudy vydaly minimálně na 1450 rozsudků smrti. O lidech odvečených do koncentračních táborů nebo o popravených bez soudu nejsou záznamy. Je jich tisíce. Podle Franka měl Hitler nařídít, aby za atentát bylo zabito až 40 000 Čechů. Odvolání tohoto rozkazu je prý jeho zásluhou. Avšak Frank vydal vyhlášku, která uváděla, že i se svou rodinou bude zastřelen ten, kdo pomáhal osobě, která se atentátu účastnila nebo se jej účastnil on sám.²⁹⁵ Podrobně je vyličen incident v Lidicích a Ležácích. Krok po kroku je tento zločin v žalobě popsán. Došlo k postřílení mužů, odvečení žen a některých dětí do koncentračních táborů. Zbytek dětí byl poslán na převýchovu do Německa. Lidice i Ležáky byly naprosto zničeny.²⁹⁶

Poslední kapitola označuje, kdo je osobně odpovědný za zločiny na území Československa a proti jeho občanům. Jedná se o Adolfa Hitlera a německou vládu přes další vysoce postavené nacisty až k příslušníkům protektorátu. Na návrh československé delegace byli na listinu válečných zločinců zapsáni Hitler,

---

294 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 116.

295 Tamtéž, s. 117.

296 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 112 – 133.

členové německé vlády, němečtí velící generálové, protektoři, jejich zástupci a pomocníci. Těmi byl Kurt Daluege či K. H. Frank. Dále na listiny byli na návrh zapsáni vedoucí úředníci německé policie, úřadu říšského protektora a němečtí soudci.²⁹⁷

6.3.4 Československo proti Konstantinu von Neurathovi

Po předložení československé žaloby byla zveřejněna listina zločinců, kteří budou stíháni u IMT. Mezi nimi figurovalo i jméno bývalého protektora Čech a Moravy Konstantina von Neuratha. Bohuslavu Ečerovi však byla sdělena zpráva od jednoho z vlivných a velmi vážených členů komise, že se Neurathovo jméno objevuje na listině jen za tím účelem, aby soud mohl prokázat svou objektivitu a alespoň jednoho z obžalovaných osvobodit. Žalobci totiž neměli v té době proti Neurathovi dostatek důkazů. To bylo potvrzeno, když Ečer se svým týmem obdržel žádost, aby co nejrychleji vypracovali dokument o Neurathově vině. JUDr. Ečer se dal okamžitě do práce. Požádal ministerstvo vnitra o výsledch členů protektorátní vlády a předložení dokumentů k zatýkání rukojmích a povraždění studentů v roce 1939.²⁹⁸ Postoupením dokumentu *Odpovědnost Konstantina von Neuratha za zločiny proti Československu* 14. listopadu 1945 skončily přípravné práce československé delegace na Norimberský proces. Tento dokument byl u soudu uplatněn sovětským prokurátorem a doplněn Neurathovým křížovým výsledkem, který vedl britský žalobce Maxwell-Fyfe.²⁹⁹

Žaloba byla rozdělena na dvě části. První pojednávala o obecné odpovědnosti Neuratha jako člena říšské vlády. Za svého působení byl ministrem zahraničních věcí, prezidentem tajné říšské vlády a říšským ministrem. Byl také říšským protektorem a v tomto postavení i členem říšské vlády. Druhá část byla obsáhlejší. Líčila zvláštní odpovědnost Neuratha za přípravu vpádu do ČSR a odpovědnost jako protektora.³⁰⁰

V části o přípravách na vpádu do ČSR Bohuslav Ečer uvádí, že podobně jako Göring ujišťoval Neurath vyslance Mastného, že Německo nemá

---

297 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 116.

298 Tamtéž, s. 188.

299 Tamtéž, s. 118 – 119.

300 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 179.

nepřátelských úmyslů proti ČSR. Stejně tak jej ujistil, že Německo hodlá dodržet smlouvu z roku 1925, podle níž se veškeré spory mezi Československem a Německem měly řešit u arbitrážního soudního dvora. Mastný uváděl, že ujišťování považoval za diplomatické fráze. Neurath vždy považoval za slušného muže, ale nemůže se vyjádřit, zda Neurath své prohlášení učinil vědomě nesprávně k uklidnění československé vlády.³⁰¹ O rok později byl však Neurath protektorem Čech a Moravy, proto je podle Ečera jasné, že jeho ujištění bylo podvodem za účelem uplatnění úmyslu okupace Československa.³⁰²

Neurath byl oficiálně protektorem do roku 1943, kdy ho nahradil Wilhelm Frick, ale ve skutečnosti jeho funkce skončila o dva roky dříve. Bohuslav Ečer v žalobě označuje zločiny, za jaké musí být Neurath osobně odpovědný. Zneužil totiž hospodářských a finančních zdrojů Čech a Moravy pro německý válečný aparát. Tento zločin začal již zmíněným nově stanoveným kurzem české koruny oproti německé marce. Zásadní funkce v českém průmyslu nechal obsazovat Němci.³⁰³ Dále poněmčování české autonomní správy, kterou měl zaručovat dekret z března 1939. Neurath však měl českou správu naprosto pod kontrolou za účelem podpory německého válečného aparátu. Nařídil rozpuštění volebních sborů a česká autonomní správa byla úplně ovládána Němci, kteří ji využili k přípravě útočné války.

Dále je Neurath odpovědný za uzavírání českých škol, rozpuštění českých tělovýchovných a rekreačních sdružení a zabavení jejich majetku ve prospěch německého válečného aparátu. Neurath je odpovědný za hromadný teror. Vydal vyhlášku o sabotáži, kde praví, že za každou sabotáž je odpovědné celé obyvatelstvo. Docházelo k masovému zatýkání, uvěznování a na podzim 1939 došlo ke zmíněnému masakru studentů. Za trvání své funkce podporoval teroristickou a zločinnou organizaci pod názvem Vlajka³⁰⁴ a podepisoval protižidovská opatření. Protektor byl vedoucím orgánů, které prováděly

301 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 4, protokol o výslechu dr. Vojtěcha Mastného z 18. května 1946 v Praze.

302 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 179 – 180.

303 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 4, válečné zločiny – průkazní materiál proti členu bývalé říšské vlády Constantinu svob. pánu v. Neurathovi.

304 Hnutí Vlajka – organizace spojená se zrádným udáváním spoluobčanů. Již před válkou členové hnutí napadali židy. Během války udávali ty, kteří odmítali nosit žlutou hvězdu. Stejně tak udávali demokraticky smýšlející Čechoslováky.

uvěznování za účelem deportace do koncentračních táborů, a proto je také odpovědný za zločiny v těchto táborech spáchaných. Dále jako nejvyšší administrativní orgán vydával příkazy i soudům, je tak odpovědný i za jejich činnost.³⁰⁵

V průběhu procesu se Neurathův obhájce snažil výroky žalobců a československé žaloby vyvrátit především pomocí svědků nebo tvrzením, že Neurath neměl nad policií či gestapem žádnou moc. Tato tvrzení se zase snažil vyvrátit Ečer. Předkládal různé dekrety podepsané Neurathem a jiné usvědčující dokumenty. Mezi ně patřila i vyhláška o zastřelení studentů.³⁰⁶ Ve věci o Neurathově vládě nad bezpečnostní policií byl Ečerem vyslýchán správce brněnského policejního ředitelství Schwabe. Ten vypověděl, že o podřízení bezpečnostní policie Neurathovi není pochyb.³⁰⁷

Nejvíce se Neurathova vina projevila při křížovém výslechu. Ten se týkal tří bodů vztahujících se k ČSR. Prvním byla Neurathova účast na politickém plánování útočných akcí proti Československu. Neurath především prohlašoval, že odporoval Hitlerovi a odmítal některé dokumenty podepsat, ale nedokázal ani jeden z nich konkrétně jmenovat. Tento odpor však potvrzoval i Göring.³⁰⁸ Při výslechu byl dotazován na své ujištění Mastnému. Neurath koktal, tvrdil, že Hitlerovi věřil, že nemá proti Československu nepřátelských úmyslů.³⁰⁹

Dalším bodem výslechu byl Neurathův plán germanizace českých zemí. Nabídnutí úřadu protektora ho mělo překvapit, jak tvrdil. Stejně tak věřil, že ČSR sama požádala o zřízení protektorátu. Neurath ve funkci zůstal, aby Čechy v podstatě chránil a nedostaly se pod moc SS. Svědčí o tom také to, že byl Hitlerem pro svou mírnost a shovívavost odvolán. O plánu germanizace nevěděl, a pokud ano, považoval by to za nesmysl. To bylo při výslechu vyvráceno jeho vlastním memorandem, kde se jasně projevuje jeho plán germanizace československého území. Neurath lhal a tvrdil, že jde o memorandum K. H. Franka. Žalobce

---

305 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 180 – 184.

306 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 194 – 202.

307 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 4, protokol o výslechu dr. Karla Schwabeho z 16. března 1946.

308 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 15.

309 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 202 – 207.

Maxwell-Fyfe předkládá dopis, ve kterém Neurath píše Lammersovi, že přikládá své vlastní memorandum. Stejně tak napsal, že plně souhlasí s Frankovým memorandumem týkajícím se germanizace Čech a zbavení se české inteligence.³¹⁰ Neurath byl chycen do pastí. Dopis i memoranda předložil soudu Bohuslav Ečer.

Poslední věci křížového výsledku týkajícího se Československa je Neurathův podíl na terorismu v ČSR. Neurath znovu opakoval, že byl přesvědčen o “dobrovolnosti“ protektorátu, prosazoval mírnou politiku a neměl nad policií a jinými orgány moc. Vinu ve všech bodech české žaloby popřel. Britský žalobce opět argumentoval především memorandy Neuratha s Frankem. Sovětský žalobce použil Frankovy výpovědi z vazby. Potvrdil moc protektora nad policií. Dále byla použita Neurathova vyhláška o sabotáži. Neurath namítal, že myslel pouze mravní odpovědnost obyvatelstva. Načež mu žalobce odpověděl: „*Na příklad Lidice?*“ Poté byl přečten protokol z Frankova výsledku Bohuslavem Ečerem, kde Frank prohlásil, že Neurath podepsal vyhlášku o zastřelení studentů v Ruzyni a proti jejich zastřelení neprotestoval. Frank znovu potvrdil podepsání této vyhlášky Neurathem u výsledku v Praze na Pankráci.³¹¹

Bohuslav Ečer výsledky z řízení s Konstantinem von Neurathem zaznamenal ve svém vzpomínkovém listě. Ten byl použit jako pomůcka pro vypracování rozsudku. V memorandu Ečer zdůraznil, že zločiny, jichž se Neurath dopustil, nejsou jen zločiny podle českého práva, ale i dle práva mezinárodního.³¹²

6.3.5 Československo v obžalobě Spojenců

V obžalobě se objevuje plán útoku proti Československu známý pod jménem “Fall grün“ nebo také “Zelený plán“.³¹³ Byl předložen obžalobou jako dokument 388 – PS.³¹⁴ Ještě v roce 1936 Hitler prohlašoval, že zprávy šířené o přepadení Rakouska a ČSR jsou lživé. Další rok v listopadu se však konala schůze, kde bylo stanoveno přepadnutí těchto dvou zemí. Mělo být nuceně

---

310 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 4, dokument 3859 – PS - Neurathův dopis Lammersovi z 31. srpna 1940 v Praze.

311 Tamtéž, protokol o výsledku K. H. Franka z 18. května 1946 v Praze – Pankráci.

312 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 207 – 222.

313 RUDENKO, Roman Andrejevič. *Obviňujeme!: Obžalovací řeč hlavního sovětského žalobce gen. R.A. Ruděnka u soudu s německými válečnými zločinci v Norimberku*. V Praze: Naše vojsko, 1946. 87-[I] s. S. 20.

314 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sbíрка kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 35.

vystěhováno na 2 miliony Čechů. Nejdříve bylo ČSR ujišťováno o nenapadení republiky a o měsíc později již nacisté pracovali na útoku proti ní. Aktivně podněcovali sudetské Němce, aby vyvolali v pohraničí krizi, nejdříve se tedy zmocnili Sudet a poté 15. března 1939 velké části ČSR.³¹⁵

Československo je poté zmíněno v třetí části žaloby o válečných zločinech. Zde se hovoří o vraždách v některých koncentračních táborech, vraždách vědců, umělců a podobně. Dále jde o otrocké práce. Československo má druhý největší počet obyvatel odvečených k otrockým pracím hned za SSSR. Jde o 750 000 lidí. Žaloba uvádí loupení nacistů v ČSR po okupaci a částku škody 200 miliard československých korun. V procesu s K. H. Frankem byla tato částka odhadnuta na 350 miliard. U svévolného ničení a pustošení měst nalezneme i Lidice a Ležáky. Čechy jsou také uvedeny u germanizace obyvatelstva. V příloze A o obžalovaných je popsáno jejich osobní přičinění k nastolení a udržování nacistického režimu. U Neuratha a Fricka jako bývalých protektorů je uvedeno Protektorátství Čechy a Morava.³¹⁶

6.3.6 Některé dokumenty a otázky týkající se ČSR v rámci Norimberského procesu

Československo bylo jednou z prvních obětí nacismu a jeho obsazení umožnilo další postup Němců.³¹⁷ Proto se také mnoho dokumentů předložených soudu Československa týkalo. V rámci procesu bylo řešeno několik otázek týkajících se ČSR. Česká žaloba spadala pod práci sovětského žalobce, ale nejen SSSR předložilo dokumenty týkající se Československa. Velké množství dokumentů předložila i americká obžaloba s britským příspěvkem. Soubor těchto důkazů se jinak také nazývá kniha "O". Ta se dělí na dvě části: v první jde především o české země a v té druhé o Slovensko. Jde o knihu poměrně obsáhlou s mnoha důležitými dokumenty jako je "Zelený plán".³¹⁸

---

315 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 21 – 22.

316 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 91 – 98.

317 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 130.

318 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 223 – 224.

Jeden z dokumentů v knize "O" je označen jako 386 – PS. Je také nazýván jako Hoszbachův protokol.³¹⁹ Jde o Hitlerovy plány útoku k získání Evropy z konference v roce 1937. Hitler hovořil o nutnosti získání ČSR ke zlepšení vojenské pozice. Předpokládal, že v případě konfliktu s Francií by Německu vypovědělo válku i Československo a zároveň, že i Anglie a Francie již ČSR odepsaly. Počítal ale se snahou SSSR napomoci Československu. Útok na ČSR měl být proveden co nejrychleji.³²⁰

Československo se vyskytovalo také v Jodlově³²¹ deníku, který byl předložen jako důkaz obžalobou. Byl součástí dokumentů knihy "O". Mimo jiné Jodl píše o plánu "Fall grün" nebo o schůzi Henleina s Hitlerem.³²² Jodl si zapsal, že "Zelený plán" má být uskutečněn pomocí incidentu v Československu, který pak dá Německu důvod vojensky zaútočit.³²³ I z Jodlova deníku a jiných důkazů je patrné, že členové OKW se účastnili útoku proti ČSR.³²⁴ V den podepsání Mnichovské dohody si Jodl zapsal, že Československo jako stát přestalo existovat.³²⁵

K dokumentům knihy "O" se dále řadí například protokol o Háchově návštěvě Hitlera v Berlíně 15. března 1939. Při této schůzi byl z obžalovaných přítomen Göring, Keitel a Ribbentrop.³²⁶ U soudu Ribbentrop popíral, že by byl na Háchu vyvíjen nátlak, aby porušil Mnichovskou dohodu a vydal Československo. Tvrdil, že kromě vyhrožování leteckým bombardováním, mohli Němci vyhrožovat ještě válkou, a to neudělali. Tím rozesmál celou soudní síň.³²⁷

Před soudem se samozřejmě řešila i otázka Mnichovské dohody a jestli došlo k jejímu porušení okupací Československa. Göring prozradil vězeňskému

---

319 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 227.

320 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 157.

321 Alfred Jodl (1890 – 1946) – německý generál. Hlava operačního týmu ozbrojených sil Německa. Plánoval a vedl většinu vojenských akcí nacistického Německa.

322 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sbírnka kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 45.

323 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl první. Praha: Orbis, 1953. S. 375.

324 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sbírnka kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 125.

325 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 311.

326 Tamtéž, s. 325.

327 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 204

psychologovi Gilbertovi, že získání území Mnichovskou dohodou bylo naprosto snadné. Francie ani Anglie nechtěly Československo zachránit.³²⁸ Ribbentrop mu zase tvrdil, že o porušení dohody obsazením celého území rozhodně nešlo.³²⁹ V čem se obžalovaní nejvíce shodovali, bylo právě obsazení Československa. V tomto byli jednotní a stáli za tím, že Československo silou získáno nebylo, ale šlo v podstatě o dar od Anglie a Francie,³³⁰ jak tvrdil například Schacht³³¹ při svém křížovém výslechu.³³²

Byl předložen dokument o rozkazu OKW k likvidaci zbývající části ČSR z října 1938. Hovoří o tom, že jakmile se politika Československa projeví vůči Německu jako nepřátelská, musí být možné zničit zbývající část Československa okamžitě. Cílem bude obsadit Čechy a Moravu, Slovensko bude podle rozkazu odříznuto. Zničení území mělo být uskutečněno pomocí pozemního vojska i letectva, které mělo zdemolovat československé letectvo pro zajištění rychlého postupu armády.³³³

Obžaloba také předložila soudu německý film dokazující zločiny proti míru. Ve filmu je znázorněno, jak Německo vedlo útočnou válku. Ukazuje se podepsání Mnichovské dohody, odtržení Sudet a prohlášení autonomie Slovenska. Role Československa končí ukázkami z okupace 15. března 1939.³³⁴

Na žádost Bohuslava Ečera byl zaslán ministerstvem vnitra materiál týkající se Lidic. Byl to film o vypálení a zničení obce, dále výtisk publikace *Lidice* nebo také fotografie zaznamenávající zločiny v Lidicích.³³⁵ Sovětskému prokurátorovi pak byly předloženy filmy o Terezíně a o Lidicích. Ten o Terezíně

---

328 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 84.

329 Tamtéž, s. 136.

330 POLTORAK, Arkadij Iosifovič. *Norimberský proces*. Třetí, revidované vydání. Praha: Naše vojsko, 1977. 376 stran, 24 nečíslovaných stran obrazových příloh. Dokumenty: edice Českého svazu protifašistických bojovníků; svazek 181. S. 197.

331 Horace Greely Hjalmar Schacht (1877 – 1970) – německý bankéř a ekonom. Nastartoval ekonomiku Německa po 1. světové válce. Byl ministrem hospodářství za vlády Adolfa Hitlera a prezidentem Říšské banky. Byl podezřelým z atentátu na Hitlera v roce 1944. Zatčen gestapem a internován do koncentračního tábora.

332 GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363. S. 281.

333 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl první. Praha: Orbis, 1953. S. 381 – 382.

334 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sbírká kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 76 – 78.

335 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, ka 7, dopis ministerstva spravedlnosti kanceláři gen. Bohuslava Ečera z 29. ledna 1946 v Praze.

přiját nebyl, naopak lidický snímek byl přijat okamžitě.³³⁶ Jde o německý film. Lidé v soudní síni byli svědky tragédie Lidic. Sledovali hořící domy nebo jejich výbuchy. Němce procházející se v dobré náladě a vojáky odvázející věci, kterých budou moci ještě využít.³³⁷

Mezi svědky patřil i český doktor František Bláha. Ten pobýval v koncentračním táboře Dachau. Potvrdil, že Dachau z obžalovaných navštívili Frick, Kaltenbrunner, Rosenberg, Sauckel³³⁸ a Funk. Vypověděl o tom, jak se němečtí studenti medicíny učili operovat na živých vězňích. Hovořil o různých pokusech táborových doktorů, jejichž důsledkem umíralo mnoho vězňů. Sám byl infikován tyfem. Přežil a podařilo se mu utéci. Když se musel vrátit zpět, byl obměněn personál nemocnice a on mohl být zaměstnán jako chirurg, aniž by jej někdo poznal. Odmítl učit studenty operacím na živých vězňích a byl přeložen. Vozil mrtvoly. Poté byl znovu přeložen, a to do pitevny, a stal se vedoucím bakteriologického oddělení. O zvěrstvech se dovídal z první ruky, protože musel zjišťovat příčiny smrti. Za dva a půl roku vykonal 12 000 pitev. Vypověděl, že se v táboře konalo mnoho exkurzí studentů či ženských spolků a dalších organizací.³³⁹

6.3.7 Rozsudek

Rozsudek začal číst předseda soudu Lawrence dne 30. září 1946. Bylo vyneseno 12 trestů smrti oběšením: Göring, Ribbentrop, Keitel, Rosenberg, Kaltenbunner, Frick, Hans Frank³⁴⁰, Streicher, Sauckel, Jodl, Seyß-Inquart³⁴¹ a Bormann v nepřítomnosti. K doživotnímu vězení byl odsouzen Hess, Funk a Raeder³⁴². Hess nebyl odsouzen k trestu smrti především kvůli stále trvajícím

---

336 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sběrka kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 252.

337 Tamtéž, s. 359.

338 Ernst Friedrich Christoph "Fritz" Sauckel (1894 – 1946) – německý politik. Župní vedoucí v Durynsku. Generální zmocněnec pro distribuci nucených pracovních sil.

339 KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sběrka kulturně-politických aktualit; sv. 1. S. 121 – 123.

340 Hans Frank (1900 – 1946) – německý právník a politik. Po obsazení Polska byl v podstatě jmenován jeho vládcem. Nařídil popravu stovky tisíc Poláků, povětšinou židů. Konfiskoval polský majetek a nechal odvézt tisíce na nucené práce do Německa. Za to všechno si vysloužil přezdívku "Polský řezník".

341 Arthur Seyß – Inquart (1892 – 1946) – rakouský politik. Po anšlusu Rakouska se stal jeho kancelářem.

342 Erich Johann Albert Raeder (1876 – 1960) – vrchní velitel německého válečného námořnictva. Ve strategických záležitostech se neshodoval s Hitlerem a byl roku 1943 odvolán.

pochybnostem o jeho duševním stavu. Vězení 20 let si měli odpykat von Schirach³⁴³ se Speerem³⁴⁴. Neurath 15 let a Dönitz³⁴⁵ 10 let. Řízení bylo zastaveno v případě Roberta Leye a Gustava Kruppa. Osvobozeni byli Schacht s von Papenem³⁴⁶ a Fritzschem³⁴⁷. K osvobození posledních tří jmenovaných došlo, protože se v průběhu procesu ukázalo, že mezi obžalovanými jsou značné rozdíly. Časem se začali od nacismu distancovat a projevíli účinnou lítost. Soud tak mohl prokázat svou objektivitu. Co se týče rozdílu v trestu bývalých protektorů Fricka a Neuratha, došlo k němu hlavně kvůli Frickově postavení, tedy funkci ministra vnitra.³⁴⁸ V případě Neuratha se vzhledem k jeho věku dalo 15 let vězení považovat za doživotí. Z organizací byly prohlášeny za zločinecké: NSDAP, SS, SD a gestapo. Překvapením tedy bylo, že SA, říšská vláda, vrchní velitelství branné moci a generální štáb prohlášeny za zločinecké nebyly. To však neznamená, že členové neměli být souzeni, naopak, souzeni měli být, ale individuálně.³⁴⁹

Kontrolní radě pro Německo později došlo několik žádostí o milost, nebo alespoň změnu z trestu smrti oběšením na zastřelení. Raeder žádal změnu z doživotního vězení na trest smrti zastřelením, tato změna byla samozřejmě naprosto nepřijatelná. Rada mohla rozsudky pouze zmírnit, nikoli zpřísnit. Všechny milosti i žádosti o změnu trestu smrti na zastřelení byly zamítnuty.³⁵⁰

Sovětský soudce Nikitčenko nesouhlasil se všemi osvobozujícími rozsudky. Stejně tak nesouhlasil s Hessovým trestem. Dále požadoval prohlášení za zločinecké organizace všechny "osvobozené" až na SA. Proti rozsudkům podal protest tzv. votum separatum. Prohlásil, že rozhodnutí IMT se neshoduje se

---

343 Baldur Benedikt von Schirach (1907 – 1974) – župní vedoucí a říšský guvernér Vídně. Říšský vůdce Hitlerovy mládeže.

344 Berthold Konrad Hermann Albert Speer (1905 – 1981) – architekt Adolfa Hitlera. Stal se ministrem zbrojního a válečného průmyslu nacistického Německa.

345 Karl Dönitz (1891 – 1980) – hodnost velkoadmirál. Velitel německého ponorkového loďstva a po Raederovi i vrchní velitel německého válečného námořnictva. Stal se Hitlerovým nástupcem ve funkci říšského prezidenta.

346 Franz von Papen (1879 – 1969) – německý diplomat a bývalý německý kancléř. Pomohl nástupu Adolfa Hitlera k moci v roce 1933. Vyslanec v Rakousku a později Turecku.

347 Hans Georg Fritzsche (1900 – 1953) – německý novinář a politik. Byl vedoucím říšského rozhlasu.

348 75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 46:00. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

349 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 154.

350 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl druhý. Praha: Orbis, 1953. S. 641 – 642.

skutkovými zjištěními a spočívá na nesprávných závěrech.³⁵¹ Již v roce 1944 Bohuslav Ečer předložil KSN memorandum o zločinnosti německé vlády. Závěr protestu sovětského soudce Nikitčenko se shoduje se závěrem tohoto Ečerova memoranda.³⁵² Dle Bohuslava Ečera byly protesty Nikitčenko odůvodněné a na místě. Ečer také spatřoval chybu v Neurathově rozsudku, tedy odsouzení k 15 létům vězení, přestože byl shledán vinným ve všech čtyřech bodech obžaloby.³⁵³ Několikrát se musel generál Ečer vyjádřit k tomu, zda by byl Neurath vydán Československu. Tvrdil, že by to šlo v případě existence jiných důkazů, než těch u IMT provedených. Jelikož takové důkazy neměli, bylo lepší respektovat rozhodnutí soudu a nesnižovat jeho autoritu, i když by v ČSR Neurath dostal pravděpodobně trest smrti nebo více let ve vězení. Výrok byl v tomto případě jednomyslný, a proto ani nemá smysl pochybovat. Lidé se mají zaměřit na celý význam procesu a především na výrok o vině, který je pro nás důležitější, nežli ten o trestu.³⁵⁴

6.3.8 Československo v rozsudku

Při čtení rozsudku předseda soudu prohlásil, že případ Československa je zřejmým příkladem agrese. Je zmíněn Hoszbachův protokol a Hitlerovy plány k útoku na ČSR. Československý vyslanec Mastný byl lživě ujišťován o smířlivých úmyslech Německa s Československem. Podobné ujištění dal Mastnému i Neurath. V rozsudku se dále hovoří o využití sudetských Němců a schůzkách Henleina s Hitlerem, o plánu "Fall grün" i Hitlerovu ujištění Chamberlainovi o tom, že nemá dalších požadavků v Evropě. Přesto nařídil připravit útok na ČSR. Ten byl připravován dlouho dopředu a to i před Mnichovem. Přepadení Československa bylo označeno za zločinný čin.³⁵⁵ Útok byl předem připraven a promyšlen. Němci plánovali útok roky dopředu a definitivně o tom bylo

---

351 *Norimberský proces: sborník materiálů*. Díl druhý. Praha: Orbis, 1953. S. 616.

352 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 350.

353 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 318.

354 Tamtéž, s. 372.

355 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 393 – 394.

rozhodnuto 5. listopadu 1937, jak vykazuje Hoszbachův protokol. Rozsudek samostatně rozebírá průběh okupace ČSR, Polska, Jugoslávie a SSSR.³⁵⁶

Samotnou Mnichovskou dohodu pak rozsudek nazývá cárem papíru. Považuje se za prokázané, že Hitler nikdy neměl v plánu dohodě dostat i vzhledem k tomu, že krátce po uzavření dohody se informoval u Keitelera o stavu vojenské moci. Na to navazuje pasáž o okupaci zbytku území 15. března 1939. Mnichov byl pouze prostředkem k získání celých Čech a Moravy. Smlouva předložena Háchovi k podpisu o připojení Čech a Moravy k Německu v den okupace byla podepsána pod pohrůžkou bombardování hlavního města Göringovou Luftwaffe.³⁵⁷

Ve výroku o vině jednotlivých obžalovaných je ČSR zmiňováno také. Příkladem nám může být hlavní postava procesu Hermann Göring. Znovu je zmíněn falešný slib Mastnému stejně jako výhrůžka bombardování Prahy Háchovi, ke které se Göring přiznal. Rudolf Hess o útoku na Československo věděl. Stýkal se s Henleinem a přijal jeho stranu do strany nacistické. Podepsal výnos o připojení Sudet k německému území. Ribbentrop byl účastníkem útočných plánů proti Československu. Stýkal se s henleinovci a snažil se získat podporu Maďarska v případné válce s ČSR. Vytvářel diplomatický nátlak, účastnil se schůze s Háchou a byl to právě on, kdo podepsal výnos o zřízení protektorátu. Keitel vymýšlel s Hitlerem potenciální incident pro záminku k útoku na Československo. Podepisoval memoranda a směrnice "Zeleného plánu". Po Mnichovské dohodě směrnice o útoku na Československo přijal. Byl přítomen v Berlíně, kde měl vyvolat představu vojenského nátlaku na Emila Háchu. Alfred Jodl vyvíjel hojnou činnost při plánování útoku na Československo. Přiznal, že incident, který by připravil německou invazi, měl být proveden co nejrychleji. Po Mnichovské dohodě si zapsal, že Československo jako stát zmizelo. Frick byl trestně odpovědný i jako protektor Čech a Moravy. Mezi jiným je vinen za deportaci židů z terezínského ghetta do Osvětimi. Když přijal místo protektora, převzal tak odpovědnost i za politiku v protektorátu. Podobně je takto odpovědný

---

356 EČER, Bohuslav. *Poučení norimberského soudu pro Slovaný*. 1. vyd. V Brně: Zář, tiskové a vydavatelské podniky, 1947. 74-[II] s. Knižnice politické výchovy. Knižovna Zář; Sv. 4. S. 40 – 41.

357 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 326

i Neurath. Ve výroku jsou shrnuta výše uvedená fakta o omezování svobod, předložená memoranda a podobně.³⁵⁸

6.3.9 Osud obžalovaných

Americkému katovi unikl Hermann Göring, který spáchal několik hodin před popravou sebevraždu. Oklamal mladého strážného, aby mu vrátil osobní věci. Mezi nimi měl skrytou kapsli kyanidu, kterou dvě hodiny před popravou spolkl. V dopise na rozloučenou manželce napsal, že neměl nic proti trestu smrti, ale smrt provazem je pro vojáka nedůstojná.³⁵⁹

Vězení ve Spandau, kde byli váleční zločinci uvězněni, jako první opustil Neurath. Byl propuštěn ze zdravotních důvodů v roce 1954 a o dva roky později zemřel. Po uplynutí celého trestu byl propuštěn Dönitz. Nepolepšil se, aktivně se zapojil do znovuzbrojení NSR. Omilostnění byli Funk s Raederem. První jmenovaný v roce 1956 a druhý v roce 1957. Raeder, který žádal změnu trestu na zastřelení, se po propuštění stal dokonce čestným občanem města Kiel. Posledním vězněm byl tedy Rudolf Hess.³⁶⁰ V roce 1987 spáchal sebevraždu. Oběsil se na prodlužovací šňůře. Bylo mu 93 let.³⁶¹

Z osvobozených se nejméně osvědčil Fritzsche. Jeho tvorba se řadí k neonacistické literatuře. Von Papen se hlavně snažil, aby Evropa bojovala proti komunismu. Schacht řídil svou vlastní bankovní firmu a zapojil se do hospodářského rozvoje Německa po druhé světové válce.³⁶²

6.3.10 Význam a poučení z Norimberského procesu

Již na počátku procesu bylo Ečerovi jasné, že bude historickým milníkem. Prvně v dějinách byli obžalováni vůdcové státu za zneužití své moci se zločinným úmyslem. Pro Československou republiku znamenalo hodně. Ukázalo se, že

358 ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. S. 395 – 403.

359 ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4. S. 185.

360 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 156.

361 ŠTEFEK, Jiří. Před 29 lety zemřel Rudolf Hess. Smrt Hitlerova zástupce dodnes halí tajemství. *REFLEX* [online]. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/74214/pred-29-lety-zemrel-rudolf-hess-smrt-hitlerova-zastupce-dodnes-hali-tajemstvi.html>

362 HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví. S. 155.

Čechoslováci měli pravdu, když varovali před nacismem. Tvrdili, že Mnichovská dohoda je jen počátek a nepůjde jen o nás.³⁶³

Ve své knize *Norimberský proces* Bohuslav Ečer shrnuje poučení a význam procesu svými očima ve 40. letech 20. století. Jeho závěry platí z velké části dodnes. Je třeba si uvědomit, že proces byl výsledkem dohody čtyř různých mocností a k nim se poté připojilo dalších 19 států. Rozsudek byl až na výjimky jednotný. Představuje tak potřebnou jednotu demokratických států a mír tak bylo možno koncem procesu považovat za zaručený.

Je třeba si pamatovat, jak vyšlo v Norimberku najevo, že směry jako je nacismus, mohou být zastaveny dříve, než vypukne válka. Když byl nacismus v krizi, mohl být zastaven. Takovou krizí byl rok 1938 a nacistické Německo se z něj dostalo Mnichovskou dohodou. Jakmile by západní mocnosti dohodu nepodepsaly, mohl být nacismus podle Ečera zastaven. Ten byl namířen hlavně proti Slovanům a Mnichov umožnil, aby Hitler mohl začít uskutečňovat svůj plán k odstranění slovanských národů. Samozřejmě ale směřoval i na západ od Německa.

Norimberský proces ukázal, že kdo má větší politickou moc, má také větší odpovědnost. Pro příště si musí pamatovat, že za zneužití této moci přijde trest. Mezinárodní právo má chránit svobodu národů, ale i jednotlivců. V procesu se podle Ečera projevilo, že není práva bez morálky. Byl prokázán význam Československa jako nezávislé země, protože právě to stálo nacismu v cestě.³⁶⁴

Bohuslav Ečer se zvláště věnoval významu a poučení z procesu pro slovanské národy. Tomuto tématu věnoval knihu *Poučení norimberského procesu pro Slovaný*. Na tento námět vystoupil ve Velké Británii se 14 přednáškami a projevy v roce 1947, jejichž náplň se dostala i do britského tisku. Přednášky se konaly nejen na právnických fakultách čtyř britských univerzit, ale i v Parlamentu Velké Británie.

Nacismus je znám svou teorií vyšší rasy, kdy ostatní národy mají být buď odsunuty, zotročeny nebo vyhubeny. Himmler prohlásil, že mu nezáleží na tom, co se stane se Slovaný. Zajímalo ho to jen, jakmile byli třeba k nuceným pracím nebo šlo o děti vhodné k německé převýchově. Němci počítali i s případnou prohrou. Proto se snažili své sousedy oslabovat, aby i po válce zůstali nejsilnějším

---

363 RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

364 EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen. S. 375 – 381.

národem Evropy. Slované nebyli jediní, koho chtěli nacisté odstranit, ale oni stáli na prvním místě. Příkladem nám mohou být i dělníci v Kruppových továrnách. Německý dělník dostával denní dávku 5000 kalorií a Slovan jen 2000. První obětí bylo Československo, to pak mělo umožnit nacistům postup do Polska, Jugoslávie a nakonec SSSR. Proti Sovětskému svazu postupovali nacisté obzvláště krutě. Ečer však podotýká, že SSSR bylo pro nacisty synonymem slovanství a na žádného Slovana Němci nepohlíželi jako na člověka, protože nepatřil k takzvané vyšší rase.

Podle Ečera je důležité mít na paměti, a to zdůrazňoval i na svých přednáškách v Británii, aby se nikdy neopakovala situace Mnichovské dohody, jelikož právě ta umožnila Hitlerovi rozpoutat druhou světovou válku. Poučení Slované pak mají vědět, že cílem bylo jejich zotročení a vyhubení. Němcům se podařilo oddělit Slováky od Čechů nebo Poláků. Aby se taková situace neopakovala, mají držet tyto národy při sobě.³⁶⁵

Do dnešní doby je nám Norimberský proces příkladem. Byl vytvořen precedent pro stíhání lidí za válečné zločiny. Hlavy států se pak nebudou moci odvolávat na to, že stojí nad zákony. Jednotlivci se nebudou moci skrývat za vládu nebo rozkaz nadřízených. Vytvořil se základ pro mezinárodní zákony o lidských právech, kdy každý, kdo se domnívá, že takové právo bylo porušeno, se jich může dovolat u mezinárodního soudu.³⁶⁶ Norimberským procesem zločiny souzené u IMT nevytizely, ale ti, kteří je páchají, si musí uvědomit, že může přijít trest. Mezinárodní vojenský tribunál vytvořil základ i pro ostatní soudy. Příkladem je soud pro Rwandu, jehož statut v zásadě kopíruje ten norimberský. Shromážděný materiál pomáhá, aby lidstvo nezapomnělo.³⁶⁷

---

365 EČER, Bohuslav. *Poučení norimberského soudu pro Slováky*. 1. vyd. V Brně: Zář, tiskové a vydavatelské podniky, 1947. 74-[II] s. Knižnice politické výchovy. Knihovna Zář; Sv. 4. S. 7 – 73.

366 ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4. S. 203.

367 75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 50:00. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

7. Bohuslav Ečer po Norimberském procesu

7.1 Další norimberské procesy

Po skončení procesu s hlavními válečnými zločinci se konaly další procesy v Norimberku k potrestání ostatních válečných zločinců. Byly vedeny Američany opět v norimberském justičním paláci, který patřil do okupační zóny USA. Šlo o 12 procesů, které byly povětšinou rozděleny podle profesí obžalovaných. Proběhl soud s lékaři, soudci, ministry, ale i s nejvyšším velením.³⁶⁸ V prosinci 1946 se vláda ČSR na návrh ministerstva vnitra usnesla na vyslání delegace i k těmto procesům. Bohuslav Ečer znovu zastupoval Československo jako vedoucí československé delegace. K náplni jeho práce patřilo psaní zpráv československým úřadům. Toto období trvalo až do ukončení posledního procesu v dubnu 1949, po němž byla činnost Úřadu československého delegáta v KSN ukončena usnesením vlády.³⁶⁹

7.2 Profesní, přednášková a pedagogická činnost

V roce 1947 se stal soudcem Mezinárodního soudního dvora v Haagu pro takzvaný případ Korfu (Corfu Channel), spor mezi Velkou Británií se Severním Irskem a Albánií. Britské lodě v roce 1946 proplouvaly Korfským zálivem a najely na miny, které měly být na tomto území umístěny přímo Albánií, nebo alespoň s jejím vědomím. Lodě byly značně poškozené a zemřelo několik členů posádky. Proto v květnu 1947 Velká Británie Albánii žalovala. Pro tento případ se stal jedním ze soudců Bohuslav Ečer.³⁷⁰ Vyslán byl ministerstvem spravedlnosti jako soudce ad hoc na žádost Albánie.³⁷¹ Ze zpřístupněných dokumentů o případu lze vypožorovat, že Ečer byl v procesu poměrně aktivní. Byly vyneseny tři rozsudky. U prvního doktor Ečer nebyl, a proti ostatním dvěma podal nesouhlasné názory, které jsou na oficiálních stránkách Mezinárodního soudního dvora zveřejněny. Nesouhlasil s tím, že dvůr nepoužil zásadu trestního práva v

---

368 ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4. S. 190.

369 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců 1942 - 1949, likvidace úřadu československého delegáta v komisi Spojených národů pro válečné zločiny, dne 13. června 1949 v Praze.

370 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

371 NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnícké sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6. S. 4.

pochybnostech ve prospěch obviněného (in dubio pro reo).³⁷² V prvním nesouhlasném stanovisku také vyjadřuje svůj názor na funkci Mezinárodního soudního dvora pro mezinárodní právo, která měla být v rozsudku zdůrazněna. Na základě Statutu Mezinárodního soudního dvora je jeho základní posláním podle Ečera v překladu: „*Jeho jurisdikce by měla přispívat k technickému rozvoji mezinárodního práva a také podporovat mírové vztahy mezi světovými státy, a tak pomáhat udržovat mír.*“

Ečeroва práce v Haagu skončila v prosinci 1949 po vynesení třetího rozsudku a podáním Ečeroва nesouhlasného názoru k němu. V tomto rozsudku bylo určeno, aby Albánie za škodu zaplatila téměř 850 000 liber. Ečer nesouhlasil s tím, jak byla tato suma vypočítána.³⁷³

Stejně jako v průběhu Norimberského procesu, tak i po něm se stále věnoval své přednáškové činnosti. Vyhověl žádostem různých organizací, jako byl Sokol³⁷⁴, Všehrd³⁷⁵ nebo Vzájemnost Včela. Přednášel i pro sociální demokracii, ale to nemělo dlouhého trvání. V roce 1947 nebyl pozván na stranický brněnský sjezd. To pravděpodobně bral jako “ocenění“ za svou přednáškovou činnost, jak naznačuje v dopisech, ve kterých odmítá vyhovět žádostem k pořádání dalších přednášek.³⁷⁶

Již dříve musel kvůli pracovnímu vytížení svou politickou kariéru omezit. O návrat do politiky neměl zájem a ani neměl v úmyslu obnovit svou práci v advokátní kanceláři. Zajímala ho však činnost pedagogická. Svou první přednášku na Právnické fakultě Masarykovy univerzity přednesl již v dubnu 1946 pod názvem *Materiálně právní normy norimberského procesu*. V roce 1948 byl pověřen ministrem školství a osvěty Zdeňkem Nejedlým přednáškami z mezinárodního práva. Ečer si vyžádal změnu na přednášky z mezinárodního práva trestního. V červnu 1948 byl výnosem ministerstva školství jmenován docentem a v září téhož roku profesorem mezinárodního práva trestního. Na fakultě byl zřízen Ústav pro mezinárodní právo trestní, jehož předsedou se stal Bohuslav Ečer. Ten

---

372 NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnické sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6. S. 4.

373 Corfu Channel (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland v. Albania). *INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE* [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/case/1>

374 Sokol – tělocvičný spolek.

375 Všehrd – spolek českých právníků.

376 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 161 – 163.

se zaměřoval na teoretické otázky mezinárodního trestního práva a na spolupráci s jinými univerzitami či ústavy, které se též zabývaly mezinárodním právem trestním.³⁷⁷ Pedagogické činnosti si však mnoho neužil. Ještě v roce 1948 a 1949 pobýval hlavně v zahraničí kvůli své funkci soudce v Haagu. O rok později byla 27. března 1950 Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně zrušena. Kvůli potížím se zdravím odešel Bohuslav Ečer roku 1953, jak mu bylo univerzitou doporučeno, do invalidního důchodu.³⁷⁸

Stal se také plodným autorem. V roce 1946 spolupracoval s Edvardem Cenkem na reportážním pásmu *Jak jsem je stíhal*. Téhož roku vydal knihu zaměřující se na jeho činnost v rámci Norimberského procesu s názvem *Norimberský soud*. Zdokumentoval i svou práci v KSN v knize *Právo v boji s nacismem*. Mezi jeho další díla se řadí *Poučení norimberského soudu pro Slovany* či *Vývoj a základy mezinárodního práva trestního*. Poskytl také informace do knihy svého bývalého koncipienta, spolupracovníka a zároveň přítele Karla Křepelky *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*.

7.3 Bohuslav Ečer jako uznávaná a slavná osobnost

Dnes je Bohuslav Ečer v naší zemi téměř neznámý, ale nebylo tomu tak vždy. Jak je již výše naznačeno, Ečer se v Československu těšil velké popularitě. Byl žádán o různé přednášky, projevy do tisku a podobně. Různá nakladatelství a vydavatelství měla zájem o vydání jeho knih.³⁷⁹ Dostávalo se mu pozornosti a uznání, které si zasluhoval. Ještě když působil ve Wiesbadenu na jedné ze svých cest zpět do vlasti zavítal i do biografu. Po sále se rozkřiklo, kdo sedí mezi diváky. Na plátně se objevil Bohuslav Ečer předávající K. H. Franka ČSR. Poté se zaměřila světla na sedícího Ečera v davu, který propukl v obrovský potlesk.³⁸⁰

Na jeho pozvání přicestovala do Československa řada zahraničních uznávaných osobností. Mezi ně patřil i předseda IMT Geoffrey Lawrence. V roce 1946 Ečer doprovázel Američany k prezidentu republiky. Byli to generál Gill a

---

377 NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnické sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6. S. 4.

378 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

379 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců 1942 - 1949, ka 82, osobní spis generála Bohuslava Ečera.

380 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 230.

Thomas Dodd³⁸¹. Po audienci u prezidenta vyšli na hradní nádvoří, kde se shromáždil dav mládeže. Poznali generála Ečera a začali vykřikovat: „*At' žije generál Ečer!*“ Zvedli ho nad hlavy, předávali si ho a u toho zpívali. Podali mu džbán s vínem. Ečer se při této události rozbřečel radostí. Když ho dali dolů, pošeptal některým z davu, aby to samé udělali s Gillem a Doddem. Poslechli ho.³⁸² Taková byla sláva a vliv generála Ečera v Československu.

Ečerovi bylo doručeno mnoho dopisů od lidí, kteří mu děkovali za práci. Někdy to byly i různé žádosti, které neměly s funkcí Bohuslava Ečera nic společného. Jednu z nich zaslala Marie Ečerová, která se domnívala, že jsou s Bohuslavem Ečerem příbuzní. Byla mylného názoru, že její bratranec Ladislav Ečer, soudce ze Slovenska, je otcem Bohuslava Ečera a žádala o pomoc se svým hospodářstvím.³⁸³ Jiní se mu snažili pomoci v pátrání po válečných zločincích a při sběru důkazů proti nim. Přicházely mu také žádosti o pomoc při pátrání po dětech ať už po těch, které byly do Německa poslány na převýchovu, nebo těch, které byly ukryty v Anglii. Mnoho takových záchranných transportů do Anglie organizoval známý Nicholas Winton^{384, 385}.

Bohuslavu Ečerovi se také dostalo velké úcty v zahraničí. Tehdejší prezident USA Truman mu udělil nejvyšší ocenění pro cizince Legion of Merit.³⁸⁶ Prezidentem Benešem byl oceněn Československou medailí za zásluhy I. stupně. In memoriam poté získal stříbrnou medaili Antonína rytíře Randy, která se uděluje českým a zahraničním právníkům jako výraz uznání zásluh na rozvoji právní vědy, zákonodárství, právní praxe, organizování právního života v zemi a upevňování přátelských vztahů. Čestným občanem Brna in memoriam se stal v roce 2002. V roce 2019 mu byl udělen Řád Bílého lva I. třídy in memoriam.³⁸⁷

---

381 Thomas Joseph Dodd (1907 – 1971) – americký právník, diplomat a bývalý senátor. V Norimberku patřil do týmu Roberta Jacksona. Vedl například křížový výslech Keitela či Rosenberga.

382 EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s. S. 231- 234.

383 Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců 1942 - 1949, ka 82, dopis Marie Ečerové z roku 1947, Vlněves.

384 Sir Nicholas Winton (1909 – 2015) – britský makléř a humanitární pracovník. Do září roku 1939 v Československu zorganizoval transporty 669 dětí, které tak zachránil před nacismem.

385 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 164 – 168.

386 KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer; bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd.1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sbírká životopisů našich ministrů; Č. 4. S. 36.

387 Generál prof. JUDr. Bohuslav Ečer. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=5794

7.4 Život za nového režimu

Ečer byl socialistou a dalo by se říci, že měl blízko k Sovětskému svazu. Avšak po komunistickém převratu v únoru 1948 se jeho náhled na režim v Československu a tedy i na SSSR změnil. Začaly se objevovat perzekuce a vykonstruované procesy.³⁸⁸ Jen co se Evropa zbavila jedné nespravedlnosti a zla, přišla další. Bohuslav Ečer za svého pobytu v exilu získal mnoho přátel a známých na “západě”. Byl tedy v kontaktu s lidmi z Velké Británie, Francie a USA.

Pozornosti StB neunikl již za svého působení u Mezinárodního soudního dvora v Haagu. Novému režimu se stal trnem v oku. Byl považován za osobu nebezpečnou pro republiku a byl určen k zlikvidování. Jeho osobní složka StB nese název s krycím jménem “Právník”. Měl být jednou z hlavních postav vykonstruovaného procesu “Obnovovatelé”. Jedním z důkazů měla být poslední cesta do Haagu, kde se měl setkat s exilovými členy ČSSD a přislíbit jim organizaci špionážní činnosti. Na této cestě byla přítomna i jeho dcera Jarmila, která se měla setkat se zástupci britské špionážní služby. Od nich měl Bohuslav Ečer přes dceru obdržet informace k organizaci výzvědné sítě.

Agenti StB se při vyšetřování Ečera měli mimo jiné zaměřit na to, jakým způsobem hodlá odstranit nebo zničit dosavadní zřízení a jaké zřízení by podle něj mělo být zavedeno, v čem konkrétně nesouhlasí s lidově demokratickým zřízením a jaký má názor na sloučení ČSSD a KSČ, také proč se po návratu do Brna neangažoval v politice nebo kde a jak strávil dobu okupace. Do bytu mu měl být zaveden odposlech, měl být i nárazově sledován. V plánu bylo zadržení pošty a telefonní linky. StB chtěla získat jako agenta ke sledování profesora Ečera i Karla Křepelku. Ten se však agentem, stejně jako ostatní Ečerovi bližší přátelé, nestal.

Hledáčku StB neunikla ani jeho rodina. Sledován byl manžel jeho starší dcery Naděždy Jaroslav Lorek, který měl podle režimu příliš buržoazní původ. Pracoval v dole a pro případ Bohuslava Ečera se pracovalo na vymyšleném příběhu, že chtěl Lorek vyhodit důl do povětří.³⁸⁹

---

388 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

389 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 175 – 180.

Bohuslav Ečer na sebe také upozornil při vykonstruovaném procesu se svým přítelem Josefem Babákem³⁹⁰. Se Zdeňkem Fierlingerem a Františkem Bláhou se snažili o změnu trestu smrti na doživotí. Prezident Antonín Zápotocký³⁹¹ nakonec trest změnil. Dále se také vystoupil na obranu Milady Horákové^{392, 393}.

O jeho přednášky přestával být větší zájem, proto se stal členem náboženské skupiny unitářů. Unitářství patří k protestantské liberální teologii. Vliv na angažování v této skupině jistě měla i Ečerova žena, která byla silně nábožensky založená. Bohuslav Ečer tak začal pro unitáře přednášet o mezinárodním právu trestním, a ani tato skupina neunikla pozornosti StB.

Mezi jinými byly vysledovány Ečerovy vztahy s Karlem Křepelkou, mladší dcerou Ečera Jarmilou Horákovou a jejím manželem Miloslavem Horákem. Samotný Ečer se vykonstruovanému procesu o svojí osobě vyhnul smrtí, ale sledování těchto styků bylo využito v procesu s názvem “Křepelka a spol.”³⁹⁴.

7.5 Křepelka a spol.

Jelikož Ečer zemřel, potřeboval proces novou hlavní osobu a tou se stal Karel Křepelka. Souzena byla mezi jinými i Ečerova dcera Jarmila se svým manželem. Skupina byla obviněna z velezrady, vyděračství a neoznámení

---

390 JUDr. Josef Babák (1897 – 1971) – policejní rada, ruský legionář, účastník domácího odboje a politický vězeň. V roce 1939 byl zatčen gestapem a vězněn pro sabotáž. Propuštěn byl v roce 1940. Po válce byl roku 1952 nařčen z kolaborantství za války a znovu uvězněn. V procesu byl odsouzen k smrti, ale po odvoláních byl trest změněn na doživotí. Na amnestii byl propuštěn v roce 1963 a v roce 1968 byl plně zproštěn obžaloby.

391 Antonín Zápotocký (1884 – 1957) – český politik. Ve 20. letech patřil k vedení KSČ. Po okupaci v roce 1939 byl chycen při pokusu překročit hranice do Polska. Byl pak vězněn na Pankráci a později převezen do koncentračního tábora Sachsenhausen – Oranienburg. Podílel se na únorovém komunistickém převratu 1948. Od roku 1953 až do své smrti byl prezidentem republiky. Je spoluodpovědný za násilí v Československu. Rozhodoval o zatčeních, internacích a politických procesech.

392 JUDr. Milada Horáková (1901 – 1950) – česká politička, obhájkyň ženských práv. Za války byla členkou odbojové organizace a byla zatčena a vyslýchána. Vězněna na Pankráci a Malé pevnosti v Terezíně. Po osvobození se stala poslankyní. Po marném boji proti nástupu komunismu se demonstrativně vzdala mandátu a mohla vycestovat z republiky. Horáková však zůstala a dále vykonávala protikomunistickou činnost. V roce 1949 byla zatčena StB, byla vyslýchána a týrána. Stala se hlavní postavou vykonstruovaného politického procesu. Během něj vytrvala a obhajovala za myšlenky prezidenta Beneše i Masaryka. V tomto procesu byla odsouzena k smrti a později popravena.

393 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

394 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 181 - 183.

trestného činu. Mezi ústřední osoby skupiny byl zařazen Bohuslav Ečer. Rozsudkem byl označen jako ctižádostivý a ješitný politický prominent.³⁹⁵

Karel Křepelka se podle prokuratury po sloučení ČSSD a KSČ stal sice členem KSČ, ale ospravedlňoval názory bývalého prezidenta Masaryka³⁹⁶. Vzhledem k tomu, že si byl s Ečerem blízký, měl se zapojit do protistátní činnosti a pokusit se o sesazení státního zřízení, organizovat sabotážní a výzvědnou činnost.³⁹⁷

Hned po Křepelkovi se stala druhou postavou procesu Ečerova dcera Jarmila Horáková. Ta byla kritizována za své vztahy s cizinci z dob pobytu v exilu v Londýně. Dále měla organizovat výše zmíněnou protistátní činnost návštěvou v Haagu. Její manželství nebylo v dobrém stavu již před procesem a vězení mu zasadilo poslední ránu. Bála se, že manžel žárlí a vypovídá proti ní. Měla také strach, že by jí StB obvinilo z vraždy Bohuslava Ečera. Připustila, že často při výslechu lže, aby chránila matku a starší sestru. Snažila se o spolupráci s StB, která byla nejdříve odmítnuta, až později jí byla spolupráce vnucena ve vězení v Pardubicích. Byla však údajně slabou agentkou. Ostatní vězně nebyla schopna denuncovat a funkci agentky bojkotovala.³⁹⁸

Skupina byla shledána vinnou. Karel Křepelka dostal 19 let vězení. Jarmila Horáková 12 let. V roce 1960 byli propuštěni na základě amnestie prezidenta. Jarmila se vrátila domů k matce, která se před stíháním ukryla v psychiatrické léčebně.³⁹⁹ Ve vězení se Jarmila seznámila se svým druhým manželem, který byl odsouzený k 22 letům vězení za velezradu. V roce 1965 byla skupina zproštěna obžaloby až na Karla Křepelku. Ten byl zproštěn obžaloby až v roce 1967. Jarmila poté pracovala jako učitelka angličtiny. Po okupaci v roce 1968 emigrovala do Švýcarska.⁴⁰⁰

---

395 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 190 – 191.

396 Tomáš Garrigue Masaryk (1850 – 1937) – pedagog, politik a filozof. První prezident Československa. Někdy označován jako "Prezident Osvoboditel" nebo "Tatíček Masaryk".

397 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 191 – 192.

398 Tamtéž, s. 192 – 193.

399 TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

400 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 195 – 196.

7.6 Smrt Bohuslava Ečera

Bohuslav Ečer dne 13. března 1954 dostal ráno při holení infarkt. Upadl do bezvědomí a nemohl mluvit. Na cestě do nemocnice dostal druhý infarkt a v nemocnici třetí. Po něm nabyl vědomí. Řekl dceři, aby se postarala o matku. Smrtelný byl čtvrtý infarkt levé zadní komory srdeční.

Dcera Jarmila vypověděla, že si na zdravotní problémy stěžoval již dva týdny před smrtí. Měla ho rozhodit i smrt bratra a jeho otec na tom byl také zdravotně špatně. Na své problémy upozornil svého lékaře, ale ten měl doporučit zachovat klid. Podle lékaře řekl sám Ečer, že do nemocnice půjde jen, jakmile to bude naprosto nezbytné.⁴⁰¹

O jeho smrti kolovaly různé teorie. Hovořilo se o sebevraždě nebo pomstě SS. Den před svou smrtí měl obdržet telefonát z StB. Měl být upozorněn, že se o něj zajímá policie. Následkem telefonátu měl pak dostat infarkt⁴⁰², což potvrdila i opakovaná pitva.⁴⁰³ Dcera Jarmila tvrdila, že o svém plánovaném zatčení věděl již v roce 1953.⁴⁰⁴ StB přišla Ečera zatknout 14. března 1954, tedy den po smrti, jelikož o ní ještě nevěděla.⁴⁰⁵

---

401 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 184.

402 NAVARA, Luděk. *Smrt si říká Tutter: nacistický vrah ve službách StB*. Vyd. 1. Brno: Host, 2002. 140 s. ISBN 80-86151-60-3.

403 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

404 DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3. S. 195 – 196.

405 TRENČANSKÁ, Naďa. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo podání informací o celém životě Bohuslava Ečera, vynikajícího právníka mezinárodního práva trestního, bojovníka za spravedlnost a potrestání válečných zločinců, a to právě s poukazem na jeho vliv na průběh Norimberského procesu a vývoj mezinárodního práva.

Bohuslav Ečer bojoval celý život za spravedlnost. Ovlivněn byl svým nelehkým dětstvím a již od školního věku byl v tomto směru aktivní. Nejdříve se snažil, aby byla zlepšena práva mladých dělníků, a zanedlouho již, jak sám podotýkal, poprvé potrestal válečné zločince svým kritickým článkem v tisku. Od mládí byl velmi pracovitý. Studoval práva a stále musel rodinu finančně podporovat.

Aktivní byl i v politice a po vystudování práv se stal zastupitelem města Brna. Jako jeden z prvních si všiml narůstajícího problému s Němci, na který se snažil včas upozornit i zahraniční vlády. Ještě před uzavřením Mnichovské dohody několikrát vystoupil s varováním před nacismem jak doma v Československu, tak i ve Velké Británii, kde mu bohužel nebylo nasloucháno. Ale ani po Mnichově se nevzdal. Poukazoval na nezákonnost dohody a byl si jist, že jde jen o začátek německého postupu. Avšak i tato upozornění byla v podstatě ignorována Chamberlainovou vládou. Po okupaci na základě varování, že by měl být jednou z prvních obětí nacismu v ČSR, a po výslechu nacisty se rozhodl s rodinou z protektorátu odejít.

Nejdříve se s rodinou vydal do Jugoslávie, kde zažil opět těžké období, stejně jako v dětství je totiž provázela chudoba. Na základě korespondence s prezidentem Benešem se rozhodl vydat do Anglie. Cesta vedla přes Paříž. Vzhledem ke vstupu Francie do války se zde zastavili a strávili v ní tři roky. V Paříži pracoval v Československém národním výboru, kde měl za úkol organizovat oddělení pro přípravu případné mírové konference. Po útoku na Paříž utekl nejdříve do Marseille a poté do Nice, kde získal diplom z mezinárodního práva.

Po hrozícím připojení Nice k Itálii se konečně rozhodl odletět do Velké Británie. Tam se stal členem Mezinárodního sdružení právníků a Komise Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinců. Neúnavně prosazoval své

myšlenky. Dosáhl toho, že byly přijaty návrhy o nemožnosti odvolání zločinců na rozkaz nadřízených, odpovědnosti hlav států, prohlášení některých organizací za zločinecké a potrestání zločinů proti lidskosti. Stejně tak prosazoval myšlenku potrestání zločinců u mezinárodního soudu a nikoli politickým rozhodnutím.

Stal se delegátem československé skupiny vyslané do Wiesbadenu k pomoci ve stíhání válečných zločinců na základě dohody mezi KSN a Američany. Zde vypátral Karla Hermanna Franka, kterého vyslychal a podařilo se mu, aby byl Československu vydán a tam také potrestán. Ve Wiesbadenu vyslychal například i Bernharda Vosse. Později pracoval na pátrání po veliteli Terezína Jöckelovi, který byl též dopaden.

Jeho úkolem bylo pátrání po dalších válečných zločincích, kteří se provinili na Československu. Řadu z nich objevil v internačním táboře Ashcan v Mondorffu. Zde vyslychal Ribbentropa, Keitela, Lammerse a Kurta Daluege. Snažil se získat informace především o Mnichovské dohodě. V podstatě šlo o přípravu na budoucí proces s těmito zločinci v Norimberku. Bohuslav Ečer věděl, že otázka dohody se bude u soudu řešit, a proto chtěl získat informace pro utvoření dokumentů k tomuto soudu.

Po založení Mezinárodního soudního tribunálu stál v čele československé delegace. Na podobu procesu měl podstatný vliv. Nebyla uznávána obrana obžalovaných s odvoláním se na rozkaz nadřízeného, byly obžalovány vedoucí postavy Třetí říše, stejně tak většina z Ečerem navrhovaných organizací byla skutečně prohlášena za zločinecké a v neposlední řadě byly souzeny zločiny proti lidskosti. Definice těchto zločinů se shodovala s tou Ečerovou. Jménem Československa předal československou žalobu, která byla hlavními žalobci označena za nejlépe zpracovaný dokument. Se svým týmem sehnal usvědčující materiál proti Konstantinu von Neurathovi a i díky tomu nebyl osvobozen.

Československo zastupoval i u dalších procesů v Norimberku. Jeho znalosti z mezinárodního práva byly využity u Mezinárodního soudního dvora v Haagu, kde se stal soudcem ad hoc. Poté se věnoval pedagogické činnosti na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Za spravedlnost bojoval stále. Po únorovém převratu v roce 1948 se postavil na obranu Milady Horákové. Novému režimu se stal trnem v oku. Vykonstruovaného procesu o něm samém se nedožil. Zemřel na infarkt před zatčením, ale vězení neunikla ani jeho dcera Jarmila nebo dlouholetý přítel Karel Křepelka.

Takový byl osud jednoho z nejvýznamnějších českých a nebojím se říci i světových právníků. Můžeme mu býti vděční za jeho vytrvalou práci, jelikož úroveň dnešního mezinárodního práva by bez této práce nebyla ta stejná. Komunistickému režimu se nepodařilo Ečera odsoudit, ale uspěl v tom, že v dnešní době jen málokdo ví, kdo Bohuslav Ečer byl. Nedostává se mu takové pozornosti a úcty, jakou zasluhuje. Myslím však, že pro profesora Ečera by bylo důležité vědět, že nakonec spravedlnost a demokracie zvítězila. Svou práci přeci jen nedělal za účelem zisku slávy, ale přál si hlavně vítězství práva a spravedlnosti.

Cizojazyčné resumé

This thesis is focused on the life of Czech lawyer Bohuslav Ečer. Man, who devoted his life fighting for justice and never gave up. Unfortunately, at this time, just a few people know what he accomplished. That's the result of the effort of the communist regime to wipe Ečer from the minds of others in Czechoslovakia.

The thesis aims to give information about Ečers life and the obstacles he had to overcome in his fight for justice. Also, to highlight his influence on the development of international law and the Nuremberg trials' course as a result of his hard work.

The thesis is divided into seven chapters. The opening chapter includes the youth of Bohuslav Ečer. His childhood and years spent as a student in the faculty of law, first in Vienna and then in Prague. This chapter also includes his activities after the first World War.

The second chapter focuses on his life before emigration, including his endeavor to warn from the Nazi danger before the Munich agreement and after that. He tried to bring attention to the illegality of the Munich agreement. He was mainly trying to convince the government of the United Kingdom to protect Europe from the Nazis. British government did not listen. After the rest of the Czech and Bohemia's occupation, he decided to flee based on the warning that he will be one of the first victims of Nazis in Czechoslovakia.

Most of Ečers life in emigration is devoted to the third chapter. First Yugoslavia, he came back in time to his difficult childhood, when his family was poor. Based on the correspondence between him and president Beneš, he decided to go to United Kingdom. Ečers road was stopped in Paris because France entered the war. In Paris, he worked in Czechoslovak National Committee. After the Paris attack, his path led to Marseille and Nice, where Ečer received a degree in international law. When in danger of connection of Nice to Italy, he finally decided to fly to United Kingdom.

His stay in the United Kingdom is included in the fourth chapter. The first subchapter shortly describes his arrival. Then I am, for better understanding of his work, describing the punishment of war crimes throughout history. After that, I focus on his work in the London International Assembly and United Nations

Commission for the Investigation of War Crimes. Bohuslav Ečer enforced his thoughts like the impossibility to appeal to the order of superior, responsibility of the head of state, or punishment of crimes against humanity. All of this was later used in Nuremberg.

The fifth chapter includes the prosecution of war criminals. Especially prosecution of Karl Hermann Frank, whom Ečer found in Wiesbaden, interrogated him and arranged his extradition to Czechoslovakia, where he was prosecuted and punished by the sentence to death. Bohuslav Ečer also interrogated another war criminals in Wiesbaden like Bernhard Voss. This chapter has also portrayed the prosecution of the Terezín commander Jöckel.

The longest sixth chapter is focused on the Nuremberg trial. I am starting with the preparation of Bohuslav Ečer to Nuremberg, which means his interrogations in detention camp Ashcan. He was trying to gain information mainly about the Munich agreement. Ečer knew if there will be a trial with the criminals, the contract will be for sure addressed there. He interrogated Ribbentrop, Keitel, Lammers or Daluge. Then I continue with the London Conference and the Charter of International Military Tribunal. After that, I deal with the start of the trial. I am describing the work of Bohuslav Ečer in Nuremberg as the ambassador of the Czechoslovak delegation, including the Czechoslovak lawsuit and the lawsuit against Neurath. After that is shortly portrayed some of the documents and matters, which the trial about Czechoslovakia has addressed. By the end of the chapter is summarized the meaning of the Nuremberg trial mainly in the eyes of Bohuslav Ečer. He primarily concentrated on the importance of the trial for Slavs.

The ending chapter is about Ečer's life after the Nuremberg trial, as the work by another trial in Nuremberg or the Faculty of Law in Brno. He was also the judge ad hoc for the Corfu Channel case handled by International Court of Justice. I am describing his life under the communist regime and the constructed process against him. The chapter is ending with his death and the circumstances before his heart attack.

Bohuslav Ečer fought for the punishment of the war criminals by a court and not by political decision. It was his definition of the crimes against humanity used in Nuremberg. Thanks to him and his team protector Konstantin von Neurath did not escape the punishment. He had a significant influence on the course of the

Nuremberg trial and the development of international law. Among others, his work was also awarded by the United States president Truman with Legion of Merit. The main prosecutor of the USA Robert Jackson described the Czechoslovak lawsuit as the best document they received in Nuremberg from all governments.

This is the path of the great Czech lawyer Bohuslav Ečer. The great personality of international law, Nazi hunter, and fighter for justice.

Seznam pramenů a literatury

Literatura

ČEPELKA, Čestmír a ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, 840 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-728-9.

DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3.

EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen.

EČER, Bohuslav. *Poučení norimberského soudu pro Slované*. 1. vyd. V Brně: Zář, tiskové a vydavatelské podniky, 1947. 74-[II] s. Knižnice politické výchovy. Knihovna Zář; Sv. 4.

EČER, Bohuslav. *Právo v boji s nacismem*. Vyd. 1. V Brně: Zář, 1946. 57 s. Knihovna Zář. Knižnice politické výchovy; sv. 2.

GILBERT, G. M. *Norimberský deník*. Překlad Jaroslav Kubát. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 404 s., [16] s. fot. Máj / MF, NV, Lid. nakl., Smena; sv. 363.

HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1.

HONZÍK, Miroslav. *Povstaňte, soud přichází*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986. 286 s., [16] s. obr. příl. Stopy, fakta, svědectví.

KOCOUREK, Rostislav. *Svět žaluje v Norimberku*. [V Praze]: Fr. Borový, 1946. 391 s. Knihovna Dneška. Sběrka kulturně-politických aktualit; sv. 1.

KŘEPELKA, Karel. *Dr. Bohuslav Ečer, bojovník za právo a spravedlnost*. Vyd. 1. V Brně: Zář, dříve Novina, 1946. 45-[II] s. Knihovna Zář. Sběrka životopisů našich ministrů; Č. 4.

MOULIS, Miloslav a TOMÁŠEK, Dušan. *K.H. Frank: vzestup a pád karlovarského knihkupce*. 2., rozš. vyd. Praha: Epoque, 2003. 443 s. ISBN 80-86328-21-X.

Norimberský proces: sborník materiálů. Díl první. Praha: Orbis, 1953.

Norimberský proces: sborník materiálů. Díl druhý. Praha: Orbis, 1953.

NAVARA, Luděk. *Smrt si říká Tutter: nacistický vrah ve službách StB*. Vyd. 1. Brno: Host, 2002. 140 s. ISBN 80-86151-60-3.

ONDŘEJ, Jan a kol. *Mezinárodní humanitární právo*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2010. xxiii, 536 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-185-7.

ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 473 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-181-6.

POLTORAK, Arkadij Iosifovič. *Norimberský proces*. Třetí, revidované vydání. Praha: Naše vojsko, 1977. 376 stran, 24 nečíslovaných stran obrazových příloh. Dokumenty: edice Českého svazu protifašistických bojovníků; svazek 181.

POTOČNÝ, Miroslav. *Mezinárodní právo veřejné: zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: C.H. Beck, 1999. xx, 323 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-188-1.

ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4.

RUDENKO, Roman Andrejevič. *Obviňujeme!: Obžalovací řeč hlavního sovětského žalobce gen. R.A. Ruděnka u soudu s německými válečnými zločinci v Norimberku*. V Praze: Naše vojsko, 1946. 87-[I] s.

RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

SUK, Ivan. *Reportáž o Norimberku: 1945-1946*. Vydání I. V Praze: Nová osvěta, 1946. 117-[I] s.

TUNYS, Ladislav. *K.H. Frank: noc před popravou*. V Praze: XYZ, 2010. 302 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7388-403-1.

ZAJÍČEK, Karel. *Československo a norimberský proces: hlavní dokumenty norimberského procesu o zločinech nacistů proti Československu*. Vydání první. V Praze: Ministerstvo informací, 1946. 405 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh.

Odborné články

NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnické sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6.

Internetové zdroje

Briand-Kellogův pakt: svět bez válek ,nebo jen naivní představa? *SECURITY magazín* [online]. [cit. 2020-11-15]. Dostupné z:

<https://www.securitymagazin.cz/historie/briandkellogg-pakt-svet-bez-valek-nebo-jen-naivni-predstava-1404061226.html>

Corfu Channel (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland v. Albania). *INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE* [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/case/1>

Generál prof. JUDr. Bohuslav Ečer. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=5794

MAHDAL, Marcel. Pakt o Společnosti národů (28. 4. 1919). *MODERNÍ DĚJINY: Vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky* [online]. [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/pakt-o-spolecnosti-narodu-28-4-1919/>

P. Karel Ignác Fanfrdla. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=24136

PASTERNAK, Blanka. Štefan Osuský. *Hoover Institution: Hoover Institution Archives* [online]. 2007 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: https://www.hoover.org/sites/default/files/library/docs/stefan_osusky_biography_czech.pdf

ŠTEFEK, Jiří. Před 29 lety zemřel Rudolf Hess. Smrt Hitlerova zástupce dodnes halí tajemství. *REFLEX* [online]. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/74214/pred-29-lety-zemrel-rudolf-hess-smrt-hitlerova-zastupce-dodnes-hali-tajemstvi.html>

TRENČANSKÁ, Nad'a. Gen. JUDr. Bohuslav Ečer [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/12304-gen-JUDr-Bohuslav-Ecer>

V Ruzyňských kasárnách nacisté popravili 17. listopadu 1939 devět studentů. *Česká televize: ČT24* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2978717-v-ruzynskych-kasarnach-naciste-popravili-17-listopadu-1939-devet-studentu>

Česká televize [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/>

Encyclopedia Britannica [online]. [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com>

Internetová encyklopedie dějin Brna [online]. [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: <https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/>

Valka.cz: Server o vojenství a historii [online]. [cit. 2020-11-21]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/>

Jiné zdroje

75 let od zahájení Norimberského procesu. In: *Hyde Park Civilizace* [televizní pořad]. Moderuje Daniel STACH. ČT, 1992. ČT24 21. 11. 2020, 15:30. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/220411058091121-75-let-od-zahajeni-norimberskeho-procesu>.

Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro stíhání válečných zločinců, 1942 – 1949.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam obžalovaných u IMT včetně trestů.....	101
Příloha č. 2: gen. prof. JUDr. Bohuslav Ečer.....	102
Příloha č. 3: Bohuslav Ečer v podloubí justičního paláce v Norimberku.....	103
Příloha č. 4: Pozvánka na přednášku Bohuslava Ečera.....	103
Příloha č. 5: Pohublý Bohuslav Ečer v Marseille 1942.....	104
Příloha č. 6: Výslech K. H. Franka ve Wiesbadenu.....	104
Příloha č. 7: Bohuslav Ečer a Geoffrey Lawrence.....	105
Příloha č. 8: Bohuslav Ečer s rodinou.....	105
Příloha č. 9: Robert Jackson v ČSR.....	106
Příloha č. 10: Bohuslav Ečer v davu křičícím „ <i>At' žije generál Ečer!</i> “ na hradním nádvoří.....	106
Příloha č. 11: Strážný kontrolující celu Hermanna Göringa.....	107
Příloha č. 12: Norimberský justiční palác s přilehlou věznicí.....	107
Příloha č. 13: Hermann Göring.....	108
Příloha č. 14: Hermann Göring v Norimberku.....	108
Příloha č. 15: Zleva: Hermann Göring a Rudolf Hess na lavici obžalovaných	109
Příloha č. 16: Konstantin von Neurath u IMT.....	109
Příloha č. 17: Emblém IMT.....	110
Příloha č. 18: Kartička Bohuslava Ečera pro vstup do justičního paláce v Norimberku.....	110
Příloha č. 19: Strana 16 seznamu německých zločinců předloženého týmem Bohuslava Ečera.....	111
Příloha č. 20: Děkovný dopis Bohuslavu Ečerovi.....	112

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam obžalovaných u IMT včetně trestů

Bormann Martin	trest smrti oběšením
Dönitz Karl	odsouzen k 10 létům vězení
Frank Hans	trest smrti oběšením
Frick Wilhelm	trest smrti oběšením
Fritzsche Hans	zproštěn viny
Funk Walther	odsouzen k doživotnímu vězení
Göring Hermann	trest smrti oběšením
Hess Rudolf	odsouzen k doživotnímu vězení
Jodl Alfred	trest smrti oběšením
Kaltenbrunner Ernst	trest smrti oběšením
Keitel Wilhelm	trest smrti oběšením
Krupp Gustav	stíhání zastaveno
Ley Robert	stíhání zastaveno
Neurath Konstantin von	odsouzen k 15 létům vězení
Papen Franz von	zproštěn viny
Raeder Erich	odsouzen k doživotnímu vězení
Ribbentrop Joachim von	trest smrti oběšením
Rosenberg Alfred	trest smrti oběšením
Sauckel Fritz	trest smrti oběšením
Schacht Hjalmar	zproštěn viny
Schirach Baldur von	odsouzen k 20 létům vězení

Seyss-Inquart Arthur	trest smrti oběšením
Speer Albert	odsouzen k 20 létům vězení
Streicher Julius	trest smrti oběšením

Zdroj: ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4.

Příloha č. 2: gen. prof. JUDr. Bohuslav Ečer

Zdroj: NOVOTNÁ, Monika. *Život a dílo prof. JUDr. Bohuslava Ečera*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 5 s. Právnické sešity; č. 62. ISBN 80-210-0779-6.

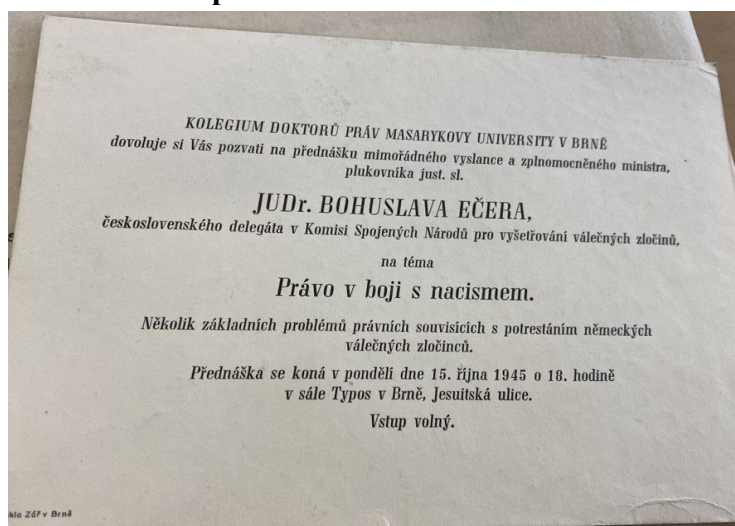

Příloha č. 3: Bohuslav Ečer v podloubí justičního paláce v Norimberku

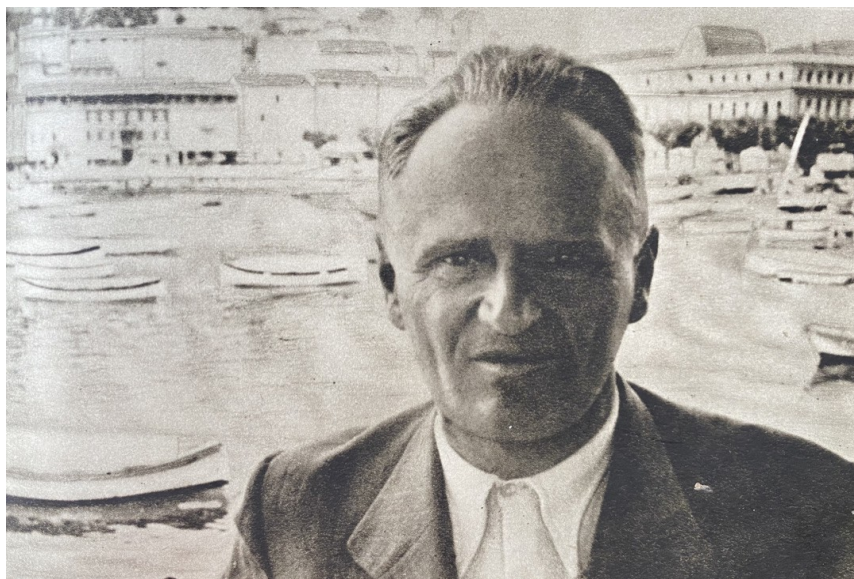
Zdroj: RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

Příloha č. 4: Pozvánka na přednášku Bohuslava Ečera

Zdroj: Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro vyšetřování válečných zločinců 1942 - 1949, ka 82, osobní spis generála Bohuslava Ečera.

Příloha č. 5: Pohublý Bohuslav Ečer v Marseille 1942

Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 6: Výslech K. H. Franka ve Wiesbadenu

Bohuslav Ečer (vpravo) vyslýchal Franka několikrát. Zde je zachycen moment výslechu týkajícího se obce Lidice. Za Bohuslavem Ečerem pořizuje zápis doktor Fanderlík.

Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 7: Bohuslav Ečer a Geoffrey Lawrence

Předseda IMT Geoffrey Lawrence (vlevo) přijal pozvání a přiletěl do ČSR.

Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 8: Bohuslav Ečer s rodinou

Zleva: dcera Naděžda, manželka Ludmila, Bohuslav Ečer a dcera Jarmila.

Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 9: Robert Jackson v ČSR

Hlavní žalobce USA v Norimberku Robert Jackson (vpravo) přijal pozvání na proces s K. H. Frankem. Zády k fotografovi stojí předseda senátu JUDr. Kozák.

Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 10: Bohuslav Ečer v davu křičícím „At' žije generál Ečer!“ na hradním nádvoří.

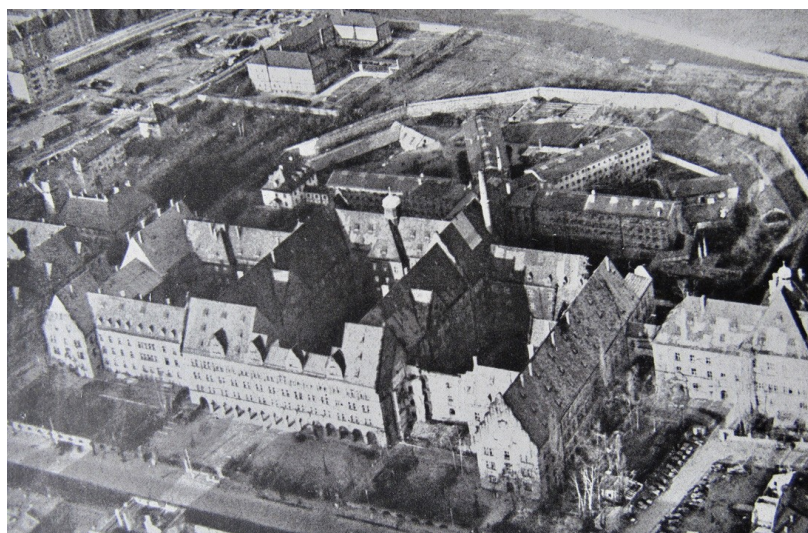
Zdroj: EČER, Bohuslav a CENK, Edvard, ed. *Jak jsem je stíhal*. Vydání první. Praha: Naše vojsko, 1946. 258-[V] s.

Příloha č. 11: Strážný kontrolující celu Hermanna Göringa

Zdroj: RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

Příloha č. 12: Norimberský justiční palác s přilehlou věznicí

Zdroj: EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen.

Příloha č. 13: Hermann Göring

Zdroj: ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4.

Příloha č. 14: Hermann Göring v Norimberku

V Norimberku byl Hermann Göring k nepoznání. Uniforma zbavená všech titulů na něm visela.

Zdroj: HERBEN, Ivan. *Žalujeme v Norimberku: reportáž o nacistických zločinech proti Československu*. Praha: Athos, 1946. 100 s., [7] s. obr. příl. Knihovna svobodného světa; sv. 1.

Příloha č. 15: Zleva: Hermann Göring a Rudolf Hess na lavici obžalovaných

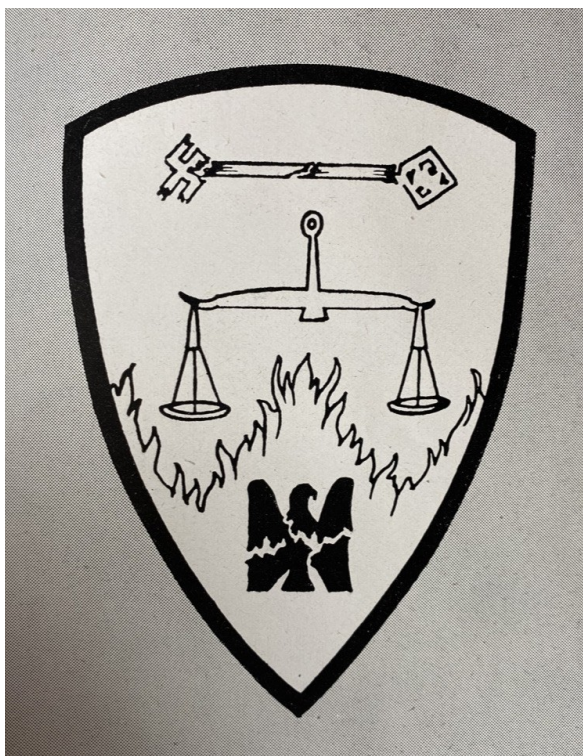
Zdroj: RÝPAR, Vladimír, ed. *Norimberk 1946*. Vyd. 1. Praha: Svět v obrazech, 1946. [64] s.

Příloha č. 16: Konstantin von Neurath u IMT

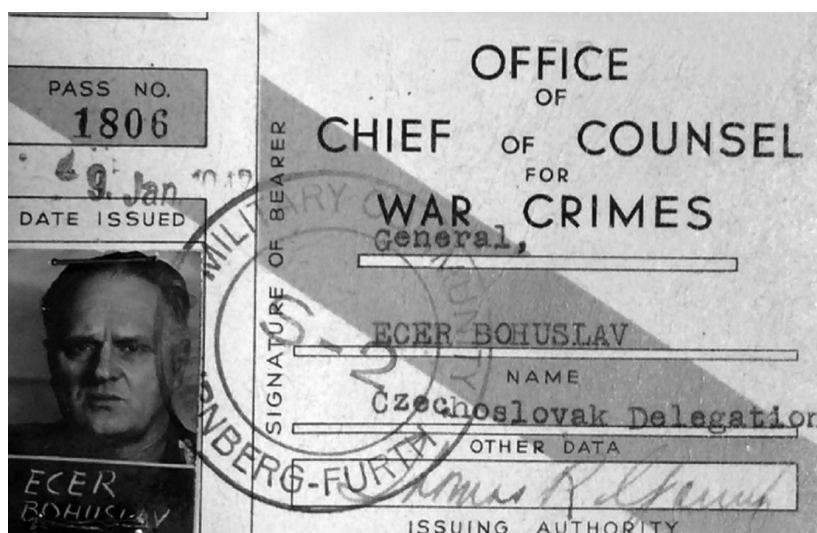
Zdroj: ROLAND, Paul. *Norimberské procesy: nacisté a jejich zločiny proti lidskosti*. Vyd. 1. V Praze: Columbus, 2014. 207 s. ISBN 978-80-87588-15-4.

Příloha č. 17: Emblém IMT

Zdroj: EČER, Bohuslav. *Norimberský soud*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946. 380 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh. Stopami dějin. Kmen.

Příloha č. 18: Kartačka Bohuslava Ečera pro vstup do justičního paláce v Norimberku

Zdroj: DUDÁŠ, Michal. *Bohuslav Ečer: český lovec nacistů*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 233 stran. 1938-1953; svazek 21. ISBN 978-80-200-3002-3.

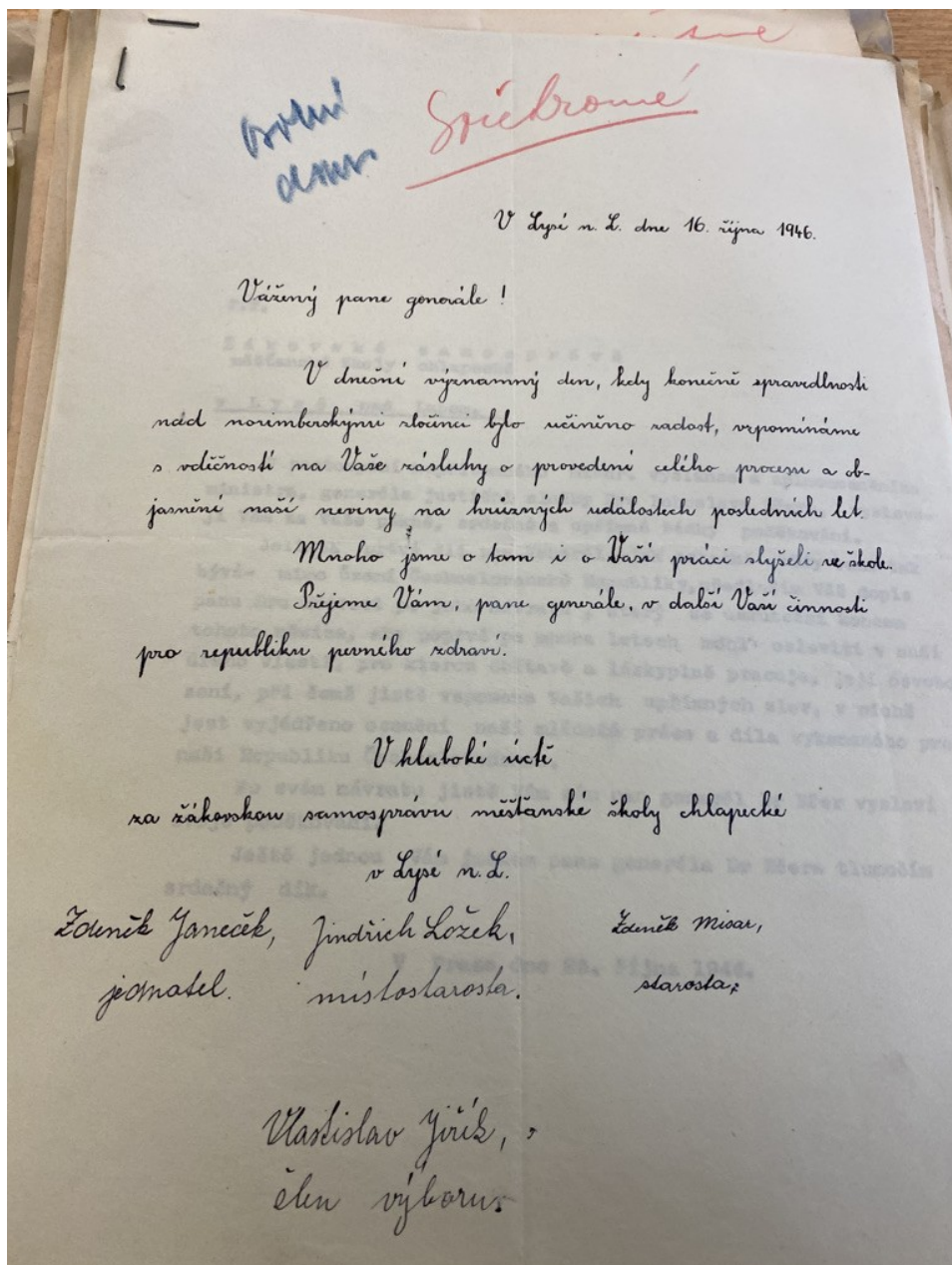
Příloha č. 19: Strana 16 seznamu německých zločinců předloženého týmem Bohuslava Ečera.

	Rank or Title	Office	Nature of war crimes
221. MUTSCHMANN Martin	SA Obergruppenführer	Gauleiter and Reichstatthalter of Württemberg-Hohenzollern.	Complicity in systematic terrorism and other crimes.
222. NAUMANN Karl	SA Obergruppenführer	Gauleiter and Reichstatthalter and Prime Minister of Saxony	do.
222a. NAUMANN	SS-BF Gen.d.P.	Head of Dept. of Food & Agriculture of GG.	do.
223. NEEBE Arthur	SS Gruppenführer	WKR III.	do.
224. NEUHAUSEN	Obergruppenführer	Leading official of Reichsicherheitshauptamt	Barbarous ill-treatment of civil prisoners.
225. NEUMANN Hans Hendrick		Chief of Military Administration "South-East"	Removal of foodstocks needed by civil population.
226. NEURATH Freiherr Konstantin von	SS Obergruppenführer	Dep. Reichskommissar Norway; head of NSDAP in Norway.	Complicity in systematic terrorism and other crimes.
227. NOELL	SS.Obstfr.	Reich Protector for Bohemia-Moravia.	Systematic terrorism mass murder and other crimes.
228. OBERMULLER	Colonel	High Official of Commissariat for German racialism.	Evictions and Deportation.
229. OHLENDORF Otte	Police Major General SS.	High economic official Serbia.	Removal of foodstocks needed by civil population.
230. OHNESORGE Dr. Wilhelm	Obergruppenführer	High Official of Reichsicherheitshauptamt.	Barbarous ill-treatment of civil prisoners.
231. OPPERMANN Ewald,	NSFK Obergruppenführer	Reich Post Minister NSKK and NSFK	Complicity systematic terrorism and other crimes.
232. OTTE Carl		General Commissioner of Ukraine.	Systematic terrorism and other crimes.
233. OTTERBACHER		High economic official in Norway.	Removal of foodstocks needed by civil population
		Deputy Mil. Cndr. North France	Complicity in systematic terrorism & other crimes.

Pod číslem 226 je zapsán Konstantin von Neurath. Je veden jako protektor Čech a Moravy. Na seznamu je zařazen pro zločin systematického terorismu, masové vraždění a pro další zločiny.

Zdroj: Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro vyšetřování válečných zločinců 1942 - 1949, ka 2, složka 1, seznam německých zločinců.

Příloha č. 20: Děkovný dopis Bohuslavu Ečerovi

Zdroj: Národní archiv v Praze, fond 615, Úřad československého delegáta v Komisi pro vyšetřování válečných zločinců 1942 - 1949, ka 82, osobní spis generála Bohuslava Ečera.